ΠΕΛΕΚΑΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ

Ὥσπερ Πελεκάν, τετρωμένος τὴν πλευρὰν Σου, Λόγε, σοὺς θανόντας παῖδας ἐζώωσας, ἐπιστάξας ζωτικοὺς αὐτοῖς κρουνούς.
Ἀπὸ τὸν ὄρθρο τοῦ Μ Σαββάτου.

ΑΝΟΙΞΗ 1964 'Αριθ. Δελτίου 22

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ	Ἄνοιξη	1
Ρ. Ταγκόρ	Ἀνοιξιάτικα παράπονα	2
Λούντβιχ Οὔλαντ	Ἀνοιξιάτικη παρηγοριά (ποίημα)	2
Κρισναμούρτι	Σάν τό μπουμπούκι	3
Ντόρας Γκρήνουελ	Τοῦ χορταριοῦ ἡ λεπίδα(ποίημα)	3
Σεντίρ	Μυστικιστικόν ἔαρ	4
Δημήτρη Θεοδωρίδη	Ψυχῆς φτερά (ποίημα)	4
Μελισσάνθης	Θυσία (ποίημα)	5
Ρενέ Γκενόν	Ὁ συμβολισμός τοῦ σταυροῦ	6
Τ. Κ. Παπατζώνη	Ἡ γοητεία τοῦ Ἀπρίλη (ποίημα)	9

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Ἀγλ. Ζάννου	**Ὁμαδική ὀργανωμένη προσπάθεια**	11

ΤΑ ΠΕΝΤΑΧΡΟΝΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ Θ. ΕΝ.

Ἀγλ. Ζάννου	Πέντε χρόνια	17
Κρισναμούρτι	Ἡ πύλη τοῦ Αἰώνιου	23
Π. Μπ. Σέλλεϋ	Ὁ Ἄναρχος (ποίημα)	25
Ρ. Ταγκόρ	Ἡ ἀθάνατη νιότη τῆς φύσης	27
Φρ. Σίλλερ	Ὠδή στή χαρά (ποίημα)	29

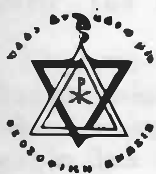
ΠΟΝΟΣ ΚΑΙ ΑΙΩΝΙΟΤΗΤΑ

Μυρτιώτισσας	Ὄχι, δέν κλαίω τώρα πιά(ποίημα)	31
Πώλ Κλωντέλ	Ἀγάπη καί πόνος	32
Ἀρ. Προβελέγγιου	*Φιλοσοφία τοῦ πόνου*	32
Σέρεν Κίρκεγκωρ	Τό μυστήριο τοῦ πόνου	33
Πιέρ Τεγιάρ ντέ Σαρντέν	Ὁ ὠκεανός τοῦ ἀνθρώπινου πόνου	33
Οὐίλλιαμ Μπλέηκ	Αἰωνιότητα (ποίημα)	33

ΛΕΥΤΕΡΙΑ ΚΑΙ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ

Ἀπ. Παύλου, Νικολάϊ Μπερντιάγεφ Φ. Μπριντέλ, Β. Γκαῖτε, Ν. Καζαντζάκη, Α. Καμύ Ἀπό βουδδικό ὅρκο	Σκέψεις	34
Δημήτρη Θεοδωρίδη	Ὁ ἀνθός τῆς λευτεριᾶς	35
Κάουντη Κάλλεν	Ἡ λιτανεία τῶν μαύρων (ποίημα)	36
Πιέρ Μπουρταμπούρ	Ὁ Γκάντι καί ἡ ἰνδική λευτεριά	37
Σβάμι Βιβεκανάντα	Τό ἰδανικό μιᾶς παγκόσμιας θρησκείας	38
Ντρ. Ταντιγιάνοβιτς	Τῶν σφαγμένων ἀρνιῶν ἡ μπαλλάντα (ποίημα)	41

(Ἡ συνέχεια στή μέσα σελίδα τοῦ πίσω ἐξώφυλλου)

ΠΕΛΕΚΑΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΘΕΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ

ΧΑΡ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ 26 (ΙΣΟΓΕΙΟΝ) ΑΘΗΝΑΙ

Ὑπεύθυνος Συντάξεως Ἀγλ. Ζάννου, Χαρ. Τρικούπη 26

Ὑπεύθυνος Τυπογραφείου Ν. Παναγόπουλος, Ἀγ. Κωνσταντίνου 14

Διανέμεται Δωρεάν — Ἐκδίδεται ἀνὰ τριμηνίαν

Ἀριθ. Δελτ. 22 Ἄνοιξη 1964

Ὁ "ΠΕΛΕΚΑΝ" εὔχεται στούς ἀγαπητούς του ἀναγνῶστες ἄνοιξη στήν ψυχή, ἀνάσταση ψυχῆς.

Α Ν Ο Ι Ξ Η

Πέρασαν πιά τά παλιά.
Γιά δέστε πῶς ὅλα καινούργια γινήκαν.
Αὐτό νἆναι τό κέρδος σου ἀπ'τή γιορτή, ν'ἀλλάξῃς μέ τήν παλνώρια τήν ἀλλαγή.

Ἡ ρήγισσα τῶν ἐποχῶν τήν ἀφέντρα τῶν ἡμερῶν στολίζει καί συνοδεύει μέ ὅ,τι πιό ὄμορφο καί χαρούμενο κρατεῖ.

Ξαστέρωσε ὁλοῦθε πιά ὁ οὐρανός.

Καί τώρα πιά μέ τοῦ Θεοῦ τό θέλημα δίνονται οἱ προσταγές καί τό καράβι ἀπ'τό λιμάνι ξεγλυστρᾷ κι ἀνοίγει τά πανιά του σά φτερά.

Στό ἀφρόκυμα δελφίνι γύρω σκιρτᾷ, ἀναφυσώντας εὐτυχισμένο καί μπρός πίσω ἀναπηδᾷ καί χαρούμενο τά πλεούμενα συντροφεύει καί προσπερνᾷ.

Κι ὁ ζευγολάτης τ'ἀλέτρι σκαρώνει, ψηλά κοιτώντας κι ἀπ' τόν καρποδότη βοήθεια καρτερεῖ κι ὁδηγάει κάτω ἀπ' τό ζυγό τό βόδι τό καματερό, μαλακό αὐλάκι νά χαράξῃ καί μέ ἐλπίδες τρέφεται.

Ὁ βοϊδοβοσκός καί ὁ πιστικός τίς φλογέρες τους συνταιριάζουν καί μέ βουκολικό σκοπό στούς βράχους καί στά λειβάδια τήν ἄνοιξη ξυπνοῦν.

Καί γνοιάζεται τό φυτό ὁ φυτευτής
Κι ὁ πουλολόγος καλάμια στήνει καί μέσ'ἀπ'τά κλαριά πουλιῶν φτερά παραμονεύει.

Κι ὁ φαρᾶς τά βάθια τηράει, τά δίχτυα καθαρίζει καί στούς βράχους ξαποσταίνει.

Ὁ ξακουστός ὁ Μάμας, βοσκός καί μάρτυρας, πού πρῶτα ἐλαφίνες ἄρμεγε, ἀνάμεσά τους στριμωχνόταν γιά νά θραφῆ μέ ἀλλοιότικο γάλα ὁ δίκαιος, τώρα βόσκει λαό στή μητρόπολη καί σήμερα γιορτάζει μέ μύριους ἀπ'ὁλοῦθε πιστούς.
Πῶς πιό σύντομα νά τό πῶ; Τώρα ἄνοιξη στή γῆ, ἄνοιξη στόν οὐρανό, ἄνοιξη στίς ψυχές, ἄνοιξη στό σῶμα, ἄνοιξη ὁρατή, ἄνοιξη ἀόρατη.

Γρηγόριος Ναζιανζηνός
Μετάφρ. Χρυσῆς Καφαλοπούλου

ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΑ ΠΑΡΑΠΟΝΑ

Φωνάζει ἡ εὐωδιά τοῦ μπουμπουκιοῦ: "Ἄχ ἡ φτωχιά κι ἡ δύσμοιρη ἐγώ, τῆς ἄνοιξης ἡ μέρα φεύγει κι ἐγώ φυλακισμένη βρίσκομαι μέσα στ'ἀνθόφυλλα ἀκόμα".
"Δειλή, μή χάνεις τό κουράγιο σου, γοργά θά σπάσουν τά δεσμά σου. Σέ λούλουδο θ'ἀνοίξει τό μπουμπούκι κι ὅταν ἐσύ θά-χεις γεράσει καί πεθάνει πιά, ἀκόμα ἡ ἄνοιξη θά ζεῖ".
Μές στό μπουμπούκι ἡ εὐωδιά φτεροκοπάει κι ὅλη τήν ὥρα κλαίγοντας ἀπ'τ' ἀναφυλλητά της λαχανιάζει. "Ἄχ τί τραβῶ, περνοῦν οἱ ὧρες μου κι ἐγώ δέν ξέρω ἀκόμα ποῦ πηγαίνω ἤ τί ζητῶ".
"Μή τήν καρδούλα σου χαλᾶς, τρελή μου φοβιτσιάρα. Τῆς ἄνοιξης τ'ἀγέρι σ'ἄκουσε κι ἡ ἀποθυμιά σου θά γενεῖ. Προτοῦ τελειώσει ἡ μέρα θάχεις τήν ὕπαρξή σου ἐκπληρώσει".
Στήν εὐωδιά τό μέλλον μαῦρο μοιάζει κι ἀπελπισμένη λέει. "Ἄχ, λάθη ποιοῦ πληρώνω ἐγώ καί δίχως νόημα ζωή περνῶ; Ποιός ἀπό σᾶς μπορεῖ νά μοῦ ἐξηγήσει καθαρά γιατί νά ὑπάρχω;"
"Μή χάνεις τό κουράγιο σου, τρελή παραπονιάρα. Ἡ τέλεια χαραυγή κοντοζυγώνει καί τότες τή ζωή σου μ'ὅλη τή Ζωή θά μπλέξεις κι ἔτσι θά νιώσεις τελικά ποιός ὁ σκοπός τῆς ὕπαρξής σου".

Ρ. Ταγκόρ. Ἀπό τό "Φρουτομάζωμα"
Λεύτερη ἀπόδοση Δημήτρη Θεοδωρίδη

ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΗ ΠΑΡΗΓΟΡΙΑ

Γιατί καρδιά καί τώρα πιά σκιαγμός νά σέ κρατάη
πού καί τ'ἀγκάθι δροσερό τριαντάφυλλο πετάει;

1812

Λούντβιχ Οὔλαντ (Ludwig Uhland, 1787-1862)
γερμανός λυρικός ποιητής. Μετάφρ. Δημ. Ι. Λάμψα 1903.

ΣΑΝ ΤΟ ΜΠΟΥΜΠΟΥΚΙ

Σάν τό μπουμπούκι πού ξεπετιέται πρός τά πάνω στούς διάφανους τούς ούρανούς άπ'τή σκλαβιά στή λεφτεριά, έτσι κ' ή ψυχή πρέπει νά σπάσει τίς άλυσίδες τῆς σκλαβιᾶς της. Γιατί μέσα στή σκλαβιά βρίσκεται ή λύπη καί στήν πληρότητα ή εύτυχία. Αύτό εἶναι τό πρῶτο πρᾶγμα πού εἶναι άνάγκη νά τό βάλετε στό νοῦ σας, πώς όταν ή ζωή, πού εἶναι σκέψη καί συναίσθημα, δέν εἶναι πιασμένη μέσα στά δεσμά της, τότε ύπάρχει ή δημιουργική εύτυχία καί πώς όταν ύπάρχει ό περιορισμός τῆς ζωῆς, τότε τίποτα άλλο δέν εἶναι παρά θλίψη, μιζέρια, φθορά. Δεῖτε τό μπουμπούκι τοῦ τριαντάφυλλου. Εἶναι σκλαβωμένο κι άγωνίζεται νά έκφραστεῖ γιά νά φτάσει στήν πληρότητά του, πού εἶναι ή όμορφιά τοῦ τριαντάφυλλου. Ὁ σκοπός μας εἶναι νά κάνουμε τή ζωή νά έπαναστατήσει, πού σημαίνει νά σπάσουμε τίς άλυσίδες πού τή βαραίνουν. Δεῖτε μέσα στόν κόσμο πῶς ό καθένας άρχινᾶ νά γκρεμίζει τήν παληά παράδοση καί τήν καθιερωμένη τάξη. Ὅποιος έχει τόν πόθο γιά τήν πεῖρα τῆς ζωῆς καί δέν θέλει νάναι σκλαβωμένος άπ'τήν παράδοση ή νάναι πιασμένος μές στόν δεσποτισμό τῆς αύθεντίας, μά θέλει πεῖρα νά κερδίσει, αύτός μονάχα τήν κατανόηση θά βρεῖ.

Κρισναμούρτι. 'Από μιά όμιλία στίς γυναῖκες τῆς 'Ινδίας
Μετάφρ. 'Αγλ. Ζάννου.

ΤΟΥ ΧΟΡΤΑΡΙΟΥ Η ΛΕΠΙΔΑ

" Καί σοῦ δέ αύτῆς τήν ψυχήν διελεύσεται ρομφαία".
Προφητεία Συμεών
Λουκᾶς κεφ. Β΄ έδ. 35

Ὦ σύ μικρή λεπίδα δίκοπη τοῦ χορταριοῦ,
εἶσαι σπαθί μικρό, ρομφαία,
πού άπό τή βιάση σου νά ρθεῖς
τρύπησες τήν καρδιά τῆς μάνας σου.
Ὦ σύ μικρή λεπίδα δίκοπη τοῦ χορταριοῦ,
εἶσαι μικρή τῆς φλόγας γλώσσα,
πού -άλοίμονο- χαϊδεύοντας κατάκαψες
τή δόλια τήν καρδιά τῆς μάνας σου.
Ὦ σύ μικρή, γυμνή λεπίδα δίκοπη τοῦ χορταριοῦ,
ρομφαία καί λόγχη διάπυρη,
γιά νά κερδίσεις τοῦ Πατέρα σου τόν κόσμο
κομμάτια πρέπει τήν καρδιά τῆς μάνας σου νά κάνεις.

Ντόρα Γκρήνουελ (Dora Greenwell, 1821 - 1882),
άγγλίδα ποιήτρια
Λεύτερη άπόδοση Δημήτρη Θεοδωρίδη

ΜΥΣΤΙΚΙΣΤΙΚΟΝ ΕΑΡ

Ἡ ἐνόρασις εἶναι διά τήν ψυχήν ὡς εἶδος θυρίδος τινός, ἐκ τῆς ὁποίας ἀκροᾶται τοῦ Νυμφίου καί ἀπό τήν ὁποίαν Τόν θεωρεῖ κατερχόμενον ἀπό τάς ὑφίστας κορυφάς τοῦ Πνεύματος, πρός τήν γηΐνην κοιλάδα τῶν δακρύων.
Ἡ ἐνόρασις αὕτη εἶναι ἡ ἐπαγγελία τοῦ μυστικιστικοῦ ἔαρος· ἡ χιών, ὑπό τό προκάλυμμα τῆς ὁποίας αἱ φυτικαί σποραί ἐκαρποφόρησαν, ἔχει ἐξαφανισθῆ. Αἱ βροχαί ἐπεράτωσαν τό ἔργον τῆς γονιμότητος. Αἱ ἐσωτερικαί ἱκανότητες τοῦ ἀνθρώπου ἐξέβαλον ρίζας καί ἤνθησαν. Οἱ ἄγγελοι, οἱ ὁποῖοι διατηροῦν τήν μεταξύ τοῦ Οὐρανοῦ καί τῆς γῆς ἐπικοινωνίαν, ἐμφανίζονται λευκοί ὡς περιστεραί. Ἡ συκῆ, εἰκών τῆς ἐργασίας τοῦ ἀνθρώπου καί τῆς ἀμοιβῆς τῶν ἔργων του καί τῆς ὁποίας τά φύλλα χρησιμεύουν πρός κάλυψιν τῆς πνευματικῆς γυμνότητός του, φέρει τούς πρώτους αὐτῆς καρπούς. Αἱ ὀδύναι ἑκάστης ἡμέρας θέλουσι μετουσιωθῆ εἰς ἀγαλλίασιν, ὅπως ἀκριβῶς καί τό ὀζῶδες κλῆμα τό ὁποῖον παράγει μεθυστικόν τινα καρπόν.
Σεντίρ (Sedir,)τό πραγματικό του ὄνομα εἶναι Yvon le Loup) γάλλος μυστικιστής (1871-1926). Ἀπό τό "Ἆσμα ἀσμάτων". Μετάφρ. Ὑβόννης Μ. Ρημαντώνη.

ΨΥΧΗΣ ΦΤΕΡΑ

Ἡ κάμπια βλέποντας τήν πεταλούδα
μές στό χρυσό τό φῶς
ἀνάλαφρη κι ὁλόχαρη
νά πεταρίζει δῶθε κεῖ
στά πεταχτά
στό κάθε λούλουδο φιλιά σκορπώντας,
σταμάτησε νά τρώει γιά μιά στιγμή
τό πράσινο τό φύλλο τό γυαλιστερό
καί ρώτησε μέ θαμασμό:

"Πές μου καλή μου
πῶς μπόρεσες φτερά νά βγάλεις;"
Κι ἡ πεταλούδα ἀπάντησε:
"Γιά τήν παλιά μου φύση,
τήν κάμπια τή σερνάμενη,
ἔπλεξα τό κιβούρι μόνη μου
καί σιωπηλά σιγά σιγά
στόν ἀργαλιό μου 'τοίμασα
ψυχῆς φτερά".

Δημήτρης Θεοδωρίδης
Ἀπό τούς "Μύθους" τῆς συλλογῆς "Ἀντίλαλοι"

Θ Υ Σ Ι Α

Στῆς γῆς τά σπλάχνα -θησαυρός θαμμένος- ληθαργεῖ
ὁ σπόρος σ'ἀτελεύτητους προσμένοντας χειμῶνες
τή μυστική τῆς βλάστησης νά λάβη προσταγή.

Τονέ ξυπνοῦνε, ἀόρατες, τοῦ ἥλιου οἱ χρυσές βελόνες
καί τῆς λεπτῆς μεμβράνης του τά σπάργανα, ὁ βλαστός
θραύοντας βγαίνει ἀπ'τίς στενές πού ἐφώλιαζε λαγόνες.

Τό χῶμα τοῦ προσφέρεται, πλούσιος σέ τροφή μαστός
πού βρέφους στόμα ἡ ρίζα του βυζαίνοντας θεριέβει
καί τό ἔδαφος ἀδιάκοπα τρυπάει, καθώς λοστός.

Μέ τοῦ χυμοῦ τήν ὤθηση σκληρά μοχθεῖ ν'ἀνέβη
τό στέλεχός του καί λογχίζει πρός τό φῶς νά βγῆ
κι'ἡ ρίζα του ἔτσι ἀνάστροφα βυθίζεται στά ἐρέβη.

Καί μ'ἐλιγμούς φιδιοῦ, σοφά, ἡ ὁρμή του τ'ὁδηγεῖ.
Κι'ὅλο ἀπ'τά σκότη πρός τό φῶς θριαμβικά τό ὑφώνει
καί ξεπηδάει στό ξέφωτο ξάφνου χλωρή πηγή.

Τετράκλωστο τῶν ἐποχῶν τό νῆμα ξεδιπλώνει
τοῦ χρόνου ὁ κύκλος στῆς γοργῆς του ἀνέμης τή φορά
κι'ἀπό στημένες ἔνεδρες κάθε στιγμή ὡς γλυτώνει

Τό νέο τό σπέρμα -πρίν γενῆ τῶν πετεινῶν βορά-
γιά νά ταφεῖ μές στό σκοτάδι ἑκούσια κατεβαίνει
καί θνήσκει γιά ν'ἀναστηθεῖ βλαστός κάθε φορά.

Στή χοάνη τοῦ πυρῆνα του ὀνειρεύονται κλεισμένοι
ἀμέτρητων ἀνοίξεων οἱ ἄπλαστοι ἀκόμα ἀνθοί
πού ὑφαίνει ὁ ἥλιος ἀργαλειός μέ τό χρυσό του χτένι.

"Κι'ἄν μή ἀποθάνη μές στή γῆ ὁ κόκκος δέν ἀνθεῖ-
ἀμήν ἀμήν λέγω ὑμῖν· ἐκεῖνος μόνος μένει..."

Μελισσάνθη

'Από τίς " Προφητεῖες "

Ο ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

... Ὁ σταυρός εἶναι σύμβολον τό ὁποῖον ὑπό διαφόρους μορφάς συναντᾶται εἰς ὅλα σχεδόν τά μέρη τῆς γῆς καί μάλιστα ἀπό ἀρχαιοτάτας ἐποχάς, ἐξ οὗ προκύπτει ὅτι δέν εἶναι τι τό ἀνῆκον ἀποκλειστικῶς καί μόνον εἰς τόν Χριστιανισμόν καθώς θά ἐπειρά - ζοντο μερικοί νά πιστεύσουν· μάλιστα πρέπει νά εἴπωμεν ὅτι ὁ Χριστιανισμός ὑπό τήν ἐξωτερικήν καί τήν κοινῶς γνωστήν τοὐλά - χιστον ἐμφάνισιν αὐτοῦ, ἐν μέρει ἔχει παύσει νά βλέπῃ τόν συμβολικόν χαρακτῆρα τοῦ σταυροῦ καί βλέπει αὐτόν μόνον ὡς σημεῖον ἑνός ἱστορικοῦ γεγονότος. Εἰς τήν πραγματικότητα αἱ δύο αὗται ἀπόψεις δέν ἀποκλείουν ἡ μία τήν ἄλλην καί μάλιστα ὑπό τινα ἔν - νοιαν ἡ δευτέρα εἶναι συνέπεια τῆς πρώτης. Ἡ κατά τόν τρόπον τοῦτον ἐνατένισις τῶν πραγμάτων εἶναι τόσον ξένη εἰς τήν πλειονότητα τῶν συγχρόνων μας ὥστε κατ'ἀνάγκην θά ἐνδιατρίψωμεν ἐπ' αὐτῆς ἐπ'ὀλίγον διά ν' ἀποφευχθῇ πᾶσα παρεξήγησις. Πράγματι, πολλάκις ἔχομεν τήν τάσιν νά νομίζωμεν ὅτι ἡ παραδοχή μιᾶς συμβολικῆς ἐννοίας συνεπάγεται τήν ἀπόρριψιν τῆς κατά γράμμα ἤ ἱστορικῆς ἐννοίας· μία τοιαύτη γνώμη προέρχεται μόνον λόγῳ ἀγνοίας τοῦ νόμου τῆς ἀνταποκρίσεως, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ αὐτό τοῦτο τό θεμέλιον παντός συμβολισμοῦ· ἐξ αἰτίας τοῦ νόμου τούτου, πᾶν πρᾶγμα προερχόμενον κατ'οὐσίαν ἀπό μίαν μεταφυσικήν ἀρχήν, εἰς τήν ὁποίαν ὀφείλει τήν ὑπαρκτότητά του, μεταφράζει ἤ ἐκφράζει τήν ἀρχήν ταύτην κατά τόν ἰδικόν του τρόπον ἐντός τῆς τάξεως εἰς τήν ὁποίαν εὑρίσκεται, εἰς τρόπον ὥστε ἀπό τήν μίαν εἰς τήν ἄλλην τάξιν ὅλα τά πράγματα νά εἶναι συνδεδεμένα καί ν'ἀνταποκρίνωνται πρός ἄλληλα διά νά συμβάλλουν εἰς τήν παγκόσμιον ὁλοκληρωτικήν ἁρμονίαν, ἡ ὁποία ἐντός τῆς πολλαπλότητος τῆς ἐκδηλώσεως εἶναι, τρόπον τινά, μία ἀντανάκλασις αὐτῆς ταύτης τῆς πρωταρχικῆς ἑνότητος. Αὐτός εἶναι ὁ λόγος διά τόν ὁποῖον οἱ νόμοι ἑνός κατωτέρου πεδίου πάντοτε εἶναι δυνατόν νά χρησιμοποιηθοῦν διά τόν συμβολισμόν πραγματικοτήτων μιᾶς ἀνωτέρας τάξεως ἐντός τῆς ὁποίας εὑρίσκεται τό βαθύτερον αἴτιον τῆς ὑπάρξεώς των, τό ὁποῖον εἶναι συγχρόνως ἡ ἀρχή καί τό τέλος αὐτῶν· ἐπί τῇ εὐκαιρίᾳ δυνάμεθα νά ὑπομνήσωμεν, τοσοῦτον μᾶλλον καθ'ὅσον θά εὕρωμεν ἐνταῦθα καί παραδείγματα, τό πεπλανημένον τῶν νεωτέρων φυσιολογικῶν ἑρμηνειῶν τῶν ἀρχαίων παραδοσιακῶν διδασκαλιῶν, ἑρμηνειῶν αἱ ὁποῖαι ἁπλῶς καί μόνον ἀναστρέφουν τήν ἱεραρχίαν τῶν ἀνταποκρίσεων μεταξύ τῶν διαφόρων τάξεων τῆς πραγματικότητος. Οὕτω ποτέ τά σύμβολα καί οἱ μῦθοι δέν ἀπεσκόπουν εἰς τήν παράστασιν τῆς κινήσεως τῶν ἀστέρων καθώς διατείνεται μία θεωρία λίαν διαδεδομένη ἐπί τῶν ἡμερῶν ἡμῶν· ἀληθές ὅμως εἶναι ὅτι ἐν - τός αὐτῶν τῶν μύθων καί τῶν συμβόλων εὑρίσκονται συχνάκις εἰκό-

νες αἱ ὁποῖαι ἐλήφθησαν ἀπό τήν κίνησιν τῶν ἀστέρων, αἱ ὁποῖαι ἔχουν προορισμόν νά ἐκφράσουν κατ'ἀναλογίαν ἐντελῶς διάφορον πρᾶγμα, διότι οἱ νόμοι τῆς κινήσεως ταύτης μεταφέρουν ἐπί τοῦ φυσικοῦ πεδίου τάς μεταφυσικάς ἀρχάς ἐκ τῶν ὁποίων προέρχονται. Αὐτό τό ὁποῖον λέγομεν περί τῶν ἀστρονομικῶν φαινομένων δυνάμεθα νά τό εἴπωμεν καί δι'ὅλα τά ἄλλα φυσικά φαινόμενα· πράγματι, τά φαινόμενα ταῦτα, ἐπειδή προέρχονται ἀπό ἀνωτέρας ὑπερβατικάς ἀρχάς, γίνονται ἀληθῆ σύμβολα αὐτῶν, εἶναι δέ προφανές ὅτι τό πρᾶγμα τοῦτο κατ'οὐδένα τρόπον ἐπηρεάζει τήν πραγματικότητα τήν ὁποίαν ἔχουν ταῦτα ὡς φαινόμενα ἐπί τοῦ πεδίου εἰς τό ὁποῖον ἐκδηλοῦνται· ἀπεναντίας μάλιστα ἡ πραγματικότης αὐτῶν βασίζεται ὡς ἐπί θεμελίου ἐπί τοῦ πράγματος τούτου διότι ὅλα τά πράγματα ἐάν δέν θά ἦσαν ἐξηρτημένα ἀπό ἀρχάς θά ἦσαν ἕν ἁπλοῦν μηδενικόν. Ὑπάρχουν ἱστορικά γεγονότα καθώς καί ἄλλα πάσης φύσεως, τά ὁποῖα κατ'ἀνάγκην ὑπόκεινται εἰς τόν νόμον τῆς ἀνταποκρίσεως, τόν ὁποῖον ἀνεφέραμεν ἀνωτέρω καί κατά συνέπειαν μεταφράζουν κατά τόν ἰδικόν των τρόπον τάς ἀνωτέρας πραγματικότητας, τῶν ὁποίων οὕτως εἰπεῖν εἶναι ἀνθρωπίνη ἔκφρασις. Ἡμεῖς εἰς τοῦτο θά προσθέσωμεν ὅτι, καθώς εἶναι εὐνόητον, λόγῳ τῆς αἰτίας ταύτης, αὐτά τά γεγονότα ἀποκτοῦν ἀπό τῆς ἡμετέρας ἀπόψεως ἐνδιαφέρον ἐντελῶς διάφορον ἀπό ἐκεῖνο τό ὁποῖον ἔχουν διά τούς βεβήλους ἱστορικούς. Ὁ συμβολικός οὗτος χαρακτήρ, ἄν καί εἶναι κοινός εἰς ὅλα τά ἱστορικά γεγονότα, πρέπει νά εἶναι πολύ πλέον ἔκδηλος εἰς τά παρουσιαζόμενα εἰς ἐκεῖνο τό ὁποῖον ἐπί τό σαφέστερον δυνάμεθα νά τό ὀνομάσωμεν " ἱεράν ἱστορίαν"· αὐτός εἶναι ὁ λόγος διά τόν ὁποῖον τόν εὑρίσκομεν συγκεκριμένως καί μάλιστα μέ πολύ ἐντυπωσιακόν τρόπον εἰς ὅλα τά ἐπεισόδια τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ. Ἐάν κατενοήθησαν καλῶς τά ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, βλέπομεν ἀμέσως ὅτι ἡ ἀνταπόκρισις αὕτη ὄχι μόνον δέν ἀποτελεῖ λόγον διά ν'ἀρνούμεθα τήν πραγματικότητα αὐτῶν τῶν γεγονότων καί νά τά θεωρῶμεν ὡς ἁπλοῦς "μύθους" ἀλλ'ἀπεναντίας ὅτι εἶναι λόγος διά ν'ἀντιληφθῶμεν ὅτι ταῦτα ἔπρεπε ὄχι μόνον νά γίνουν οὕτω ἀλλά καί ὅτι δέν ἦτο δυνατόν νά γίνουν ἄλλως. Πῶς ἐξ ἄλλου θά ἦτο δυνατόν νά ἔχῃ ἱερόν χαρακτῆρα πρᾶγμα ἐστερημένον πάσης ὑπερβατικῆς ἐννοίας; Ἐάν ὁ Χριστός ἀπέθανεν ἐπί τοῦ σταυροῦ, δυνάμεθα νά εἴπωμεν ὅτι τοῦτο συνέβη λόγῳ τῆς ἀξίας τήν ὁποίαν ἀπό συμβολικῆς ἀπόψεως ἔχει καθ'ἑαυτόν ὁ σταυρός, τήν ὁποίαν πάντοτε ἀνεγνώρισαν ὅλαι αἱ παραδόσεις· τοῦτο χωρίς οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον νά ἐλαττωθῇ ἡ ἱστορική ἀλήθεια τοῦ γεγονότος τῆς σταυρώσεως, δυνάμεθα νά εἴπωμεν ὅτι συνέβη μόνον καί μόνον λόγῳ τῶν κατά τ'ἀνωτέρω ὑπό τοῦ σταυροῦ συμβολιζομένων.

Ἑτέρα συνέπεια τοῦ νόμου τῆς ἀνταποκρίσεως εἶναι αἱ πολλαπλαῖ ἔννοιαι τάς ὁποίας ἔχει πᾶν σύμβολον· πράγματι, ἕν οἱονδήποτε πρᾶγμα εἶναι δυνατόν νά θεωρηθῇ ὅτι παριστάνει ὄχι μό-

νον τάς μεταφυσικάς ἀρχάς ἀλλά καί τάς πραγματικότητας ὅλων τῶν πεδίων τά ὁποῖα ὑπέρκεινται ἐκείνου ἐπί τοῦ ὁποίου εὑρίσκεται τοῦτο ἄν καί εἶναι ἀκόμη σχετικαί, διότι αἱ πραγματικότητες αὗται διά τῶν ὁποίων κατά τό μᾶλλον ἤ ἧττον καθορίζεται τό πεδίον τοῦτο, κατ'ἄμεσον τρόπον παίζουν ἐν σχέσει πρός αὐτό ρόλον δευτερευόντων αἰτίων˙ ἐπίσης τό ἀποτέλεσμα δύναται πάντοτε νά θεωρηθῇ ὅτι συμβολίζει τήν αἰτίαν προκειμένου περί οἱουδήποτε πεδίου διότι πᾶν τό ὑπάρχον εἶναι ἔκφρασις πράγματος τό ὁποῖον εἶναι ἐγγενές εἰς τήν φύσιν τῆς γενεσιουργοῦ αὐτοῦ αἰτίας. Αἱ συμβολικαί αὗται ἔννοιαι, αἱ ὁποῖαι εἶναι πολλαπλαῖ, ὑπερτιθέμεναι ἱεραρχικῶς οὐδόλως ἀποκλείουν ἡ μία τήν ἄλλην καί ἐπί πλέον δέν ἀποκλείουν καί τήν κατά γράμμα ἔννοιαν˙ἀπ'ἐναντίας μάλιστα συμφωνοῦν πλήρως μεταξύ των, διότι πράγματι ἐκφράζουν τάς ἐφαρμογάς τῆς ἰδίας ἀρχῆς εἰς τά διάφορα πεδία˙ οὕτω πως ἀλληλοσυμπληροῦνται καί συγκρατοῦνται μεταξύ των ὁλοκληρούμεναι ἐντός τῆς ὁλικῆς συνθέσεως. Αὐτό ἀκριβῶς τό πρᾶγμα εἶναι ἐκεῖνο τό ὁποῖον κάμνει τόν συμβολισμόν γλῶσσαν κατά πολύ ὀλιγώτερον περιωρισμένην ἀπό ἐκείνην μέ τήν ὁποίαν ὁμιλοῦν οἱ ἄνθρωποι καί μοναδικήν διά τήν ἔκφρασιν καί τήν ἀνακοίνωσιν μερικῶν κεκρυμμένων ἀληθειῶν˙ δι'αὐτήν ἀκριβῶς τήν αἰτίαν ὁ συμβολισμός ἀνοίγει δυνατότητας συλλήψεως πραγματικῶς ἀπεριορίστους καί ἀποτελεῖ τήν κατ'ἐξοχήν γλῶσσαν τῆς μυήσεως καί τόν ἀπαραίτητον φορέα πάσης παραδοσιακῆς διδασκαλίας.

Ἐπομένως ὁ σταυρός, καθώς καί πᾶν ἄλλο σύμβολον, ἔχει πολλάς ἐννοίας˙ δέν εἶναι ὅμως δυνατόν νά τάς ἀναπτύξωμεν ὅλας ἐξ ἴσου εἰς τό παρόν ἔργον˙ ὑπάρχουν μάλιστα καί μερικαί τάς ὁποίας θά ἀναφέρωμεν παρεμπιπτόντως. Ἐκεῖνο τό ὁποῖον ἔχομεν οὐσιαστικῶς ὑπ'ὄψιν εἶναι ἡ μεταφυσική ἔννοια, ἡ ὁποία εἶναι ἐξ ἄλλου καί ἡ πλέον ἐνδιαφέρουσα ἀπό ὅλας τάς ἄλλας, διότι εἶναι ἡ πρωταρχική, ἐνῷ αἱ λοιπαί εἶναι ἐφαρμογαί αὐτῆς ἐντός τῆς σχετικότητος καί κατά τό μᾶλλον ἤ ἧττον δευτερεύουσαι. Ἐάν θά ἐξετάσωμεν εἰς ὡρισμένας περιστάσεις μερικάς ἐκ τῶν ἐφαρμογῶν τούτων, τό πρᾶγμα αὐτό πάντοτε κατά βάθος θά ὀφείλεται εἰς τό ὅτι θέλομεν νά τάς ἐπανασυνδέσωμεν μέ τήν μεταφυσικήν τάξιν διότι καθ'ἡμᾶς αὐτή προσδίδει ἀξίαν εἰς αὐτάς καί τάς καθιστᾶ νομίμους συμφώνως πρός τήν σύλληψιν τῶν ἐκ παραδόσεως ἐπιστημῶν τάς ὁποίας ἔχει λησμονήσει ἐντελῶς ὁ νεώτερος κόσμος.

Ρενέ Γκενόν (René Guénon). Ἀπό τόν πρόλογον τοῦ βιβλίου του "Ὁ συμβολισμός τοῦ σταυροῦ". Μετάφρ. Α. Δεληγιάννη

Φρα Αντζέλικο Οὐκ ἔστιν ὧδε
Ἀκαδημία Φλωρεντίας

Η ΓΟΗΤΕΙΑ ΤΟΥ ΑΠΡΙΛΗ

Αὐτόν τόν Κεντυρίωνα, πού εἶναι ἀξιωματικός
καί μάλιστα ἑκατόνταρχος ρωμαῖος,
πῶς τόν μπερδεύουν μέ τό κέντημα τῆς λόγχης·
ἔτυχε νάχουν λόγχες κι οἱ ἀξιωματικοί
κι ἡ κακή γνώση τῶν λατινικῶν μαζί
φέρνει τήν παρεξήγηση. Ὅπως ὁ Ἀπρίλης,
πού εἶναι ἡ ἄνοιξη τῶν λουλουδιῶν καί τῶν τάφων,
ποιοῦ πάει ὁ νοῦς στό ρῆμα τό "ἀπερίρε",
πού εἶναι τό "ἀνοίγω" τό ἴδιο, καί τό κράζει
μέ χρώματα καί μέ ἀνθοσμίες του· ὁ Ἀπρίλης
δέν εἶναι σάν τούς ἄλλους μῆνες θεός,

κι ὅμως αὐτός ὁ μήνας, ὁ ἔξω τοῦ πανθέου,
εἶναι ὁ πιό πλήρης ἀπό τή θεία παρουσία.
Γιά μᾶς, ὅσοι ἀπομείναμε στά ἱερά,
κατέχεται ὅλος ἀπό τίς γραμμές τῆς Νίκης.
"Σέ θαυμαστό κονταροπάλαιμα
μονομαχήσαν Ζωή καί Θάνατος· τό σκοτάδι
πάλαιψε μέ τό φῶς, κι ὁ Δούκας τῆς Ζωῆς,
νεκρός καί κατακείμενος, βασιλεύει
ὅλος ζωντάνια καί παλμό.- Γιά πές μας,
Μαρία, πές μας τό τί εἶδες σ'ἐκεῖνον
τόν περίπατο, ἄκραχτη αὐγή, τῆς ἀγωνίας σου.
-Τί νά σᾶς πρωτοπῶ, πού εἶδα θαμπώματα
κατάλευκα, κι εἶδα σπαθιές τίς ἀστραπές,
κι εἶδα μαρτύρους, μέ ἀνοιχτές φτερούγες,
ἀγγελικές μορφές, σεντόνια ἀπορριγμένα,
πεταγμένο τόν κεφαλόδεσμο, τό λάκκον
ἄδειο, τούς βράχους (καί τί βράχους) κυλισμένους,
νά μοῦ μιλάει παρηγορητικά τόν Κηπουρό
τοῦ παραδείσου μέ ὅλα τά πρωινά του
τά σύνεργα, κι εἶδα τόν Κύριό μου·
Τόν εἶδα φανερά, τόν εἶδα ἀλλοίμονο,
καί δέ μέ ἀφῆκε νά τοῦ ἀγγίξω τά ποδάρια,
μοῦ τό ἀπαγόρεψε μ'ένα του "Μή μου ἅπτου"
ἐμένα πού προχτές ἀκόμα τοῦ τά εἶχα
σφουγγίσει μέ τά ξέπλεχα μαλλιά μου.
Ἕνα ρῆμα τό λοιπόν, λατινικό
εἶναι ὁ 'Απρίλης· ἀλλά τό ρῆμα αὐτό
εἶναι τό Verbum, εἶναι ὁ Λόγος,
κι ὁ Λόγος, λέει τό Εὐαγγέλιο, εἶναι ὁ Θεός,
κι ὁ Λόγος σάρκα ἐγένετο σάν τή δική μας·
αὐτή πού σήμερα ἔσεισε τή γῆς,
αὐτή πού ἄνοιξε σήμερα τά καταχθόνια,
αὐτή πού τρύπησε τά μνήματα, καί πετρώσαν
οἱ κεντυρίωνες, τούς πέσαν τά σπαθιά
καί σβολωθήκαν μέ τά χέρια τοῦ τρόμου
στά κεφάλια τους, σηκωμένα γιά νά μή βλέπουν,
γιατί ἔγινε τό Πάσχα ἐπί τέλους
καθώς τό διόριζε ἡ Τάξη κι ἡ Στοργή,
καί τά στρατιωτικά τους ὅλα διαλυθήκαν,
ἀτμίδα τῆς νυχτός μπροστά στόν ἥλιο,
μπροστά στά τρόπαια ντροπιασμένη φυγή.

Τ. Κ. Παπατζώνης

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Στίς 17 τοῦ Γενάρη ἔγινε ἡ πέμπτη ταχτική Γενική Συνέλευση τῆς Θ. ΕΝ. Ἡ Διαχειρ. ἀδ. Ἀγλ. Ζάννου ἔκανε τό διοικητικό καί οἰκονομικό ἀπολογισμό τοῦ 1963. Ἄρχισε μέ τήν παρακάτω ὁμιλία.

ΟΜΑΔΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ

Σήμερα ἔχομε τήν πέμπτη μας Γενική Συνέλευση. Ἐργαστήκαμε κι αὐτό τό χρόνο μ'ἀγάπη γιά τό σκοπό μας, γιά νά μπορέσουμε νά μεταδώσουμε τίς θεοσοφικές ἀλήθειες. Τίς ἀλήθειες αὐτές πού πηγάζουν ἀπ'τήν ἴδια τήν Πραγματικότητα τῆς Ζωῆς. Μαζευόμαστε ἐδῶ ὅλοι μας καί γιά νά μάθουμε, νά σκεφθοῦμε, νά ἐρευνήσουμε καί γιά νά δώσουμε αὐτά πού μάθαμε, αὐτά πού σκεφθήκαμε, αὐτά πού ἀνακαλύψαμε. Νά σκορπίσουμε ὁλόγυρά μας τούς καρπούς τῆς πνευματικῆς μας πείρας. Ὁ ἀληθινός ἐρευνητής διψάει νά καταλάβει, διψάει νά λύσει τό ἀπέραντο μυστήριο τῆς Ζωῆς. Εἶμαι βέβαιη πώς ὅλοι ὅσοι ἐρχόμαστε ἐδῶ τόν ἴδιο πόθο ἔχομε μές στήν καρδιά μας κι ὁ νοῦς μας ψάχνει ὁλοένα ν'ἀνακαλύψει τ'ἄγνωστα αὐτά μυστικά πού βρίσκονται καί γύρω μας καί μέσα μας βαθειά.

Ὅπως εἴπαμε, αὐτός πού ἀνακαλύπτει κάτι γίνεται κι ὁ μεταδότης του. Γιατί ἀλοίμονο στόν ἄνθρωπο πού θέλει νά κρατήσει μονάχα γιά τόν ἑαυτό του τίς φωτεινές ἀχτίδες πού ἔρχονται σάν θεϊκές ἐμπνεύσεις μέσα στήν ψυχή του. Κι ὅσο ὁ ἄνθρωπος σκορπᾶ γύρω του τίς ἀλήθειες πού δέχεται, τόσο κ'οἱ ἀλήθειες αὐτές τόν πλουτίζουν ὅλο καί πιό πολύ. Ἡ Ζωή κυλάει συνέχεια δίχως ποτέ νά σταματάει. Κυλᾶ σάν τό ἀστέρευτο Ποτάμι πού παίρνει τά νερά του ἀπ'τήν Παγκόσμια τήν Πηγή καί τά σκορπᾶ γιά νά ποτίσει τή φλογισμένη γῆ. Ἄς γίνει ὁ ἄνθρωπος ἕνα ζωντανό κανάλι κι ἄς ἀνοίγει ὁλοένα τήν καρδιά του γιά νά δέχεται τῆς Ζωῆς τ'ἀθάνατο νερό, ὅπως τό λένε καί τά παραμύθια μέ τή συμβολική τους ἔννοια.

Ἄς γίνουμε αὐτό τό ζωντανό κανάλι κι ἄς ἐρχόμαστε σέ στενή ἐπαφή μέ τούς συνανθρώπους μας, μέ τούς ἀδελφούς μας.

Ἡ ἀνθρώπινη ἐπαφή, καί ἡ ψυχική καί ἡ πνευματική, δίνουν δύναμη, χαρά, κι ἀνοίγουν τίς πόρτες τῆς ἐσωτερικῆς ζωῆς. Ἔτσι ἐπικοινωνεῖ ὁ ἕνας μέ τόν ἄλλο κ'ἔτσι ἡ ἀγάπη ζωντανεύει ὅλο καί πιό πολύ.

Ὁ ἀπομονωμένος ἄνθρωπος, ἐκεῖνος πού εἶναι κλεισμένος μές στόν ἑαυτό του, βάζει φραγμούς, ἀπομακρύνεται, χωρίζεται ἀπ'τούς ἄλλους. Πολλοί νομίζουν πώς μέσα στήν ἀπομόνωση μποροῦν καλύτερα νά βροῦνε τήν Ἀλήθεια, μποροῦν καλύτερα ν'ἀνακαλύψουν τόν ἐσωτερικό ἑαυτό τους. Μά ὅπως μᾶς λέγει ὁ Κρισναμούρτι, μέ τήν ἀνθρώπινη ἐπαφή βλέπομε πιό καθαρά τόν ἴδιο τόν ἑαυτό, μας, τίς ἐσωτερικές μας ἀντιδράσεις, τίς συμπάθειες ἤ τίς ἀντιπάθειές μας

κ'ἔτσι μονάχα μποροῦμε νά τίς καταλάβουμε. Καί μόνο τότε ὅ,τι εἶναι ἀληθινό θ'ἀνθίσει καί θά καρποφορήσει, κι ὅ,τι εἶναι ψεύτικο θά μαραθεῖ καί θά χαθεῖ.

'Ανθρώπινη ἐπαφή εἶναι κ'ἡ ὁμαδική συνεργασία, ἡ ὁμαδική προσπάθεια γιά ἕνα σκοπό. Ἡ ὁμαδική ὀργανωμένη προσπάθεια.

Πολλοί νομίζουν ὅτι ἡ 'Οργάνωση εἶναι ἕνα ἐμπόδιο γιά τήν ἐλεύθερη δημιουργική ἐργασία. Κ'ἐπειδή ὁ Κρισναμούρτι εἶχε πεῖ πώς "ἡ ὀργανωμένη 'Αλήθεια δέν εἶναι 'Αλήθεια" καί γενικά μίλησε ἐνάντια στίς ὀργανώσεις, γι'αὐτό κ'οἱ ὀπαδοί του τά ἴδια λένε. 'Αλλά ὅταν ὁ Κρισναμούρτι λέγει πώς ἡ 'Οργάνωση εἶναι ἕνα ἐμπόδιο στήν ἐλεύθερη ἔρευνα, μιλᾶ γιά ἐκείνους πού πιστεύουν τυφλά σ'αὐτά πού ἀκοῦνε, δίχως μόνοι τους νά σκεφθοῦνε ἐλεύθερα. Μιλᾶ γιά ἐκείνους πού ἀκολουθοῦν καί παπαγαλίζουν τά λόγια τῶν ἄλλων δίχως νά ξυπνᾶνε τή δική τους ἐλεύθερη γνώμη. Μιλᾶ γιά τούς δογματισμούς πού μονάχα ἡ σκλαβωμένη σκέψη τούς δημιουργεῖ, γιά τίς καθιερωμένες πίστεις, γιά τήν προσκόλληση σέ μιά αὐθεντία καί γενικά γιά ὅλες αὐτές τίς προκαταλήψεις πού προκαλοῦν τούς φανατισμούς. Κι ἄν οἱ ἄνθρωποι τό κάνουν αὐτό, ἄν ἀκολουθοῦνε τυφλά καί δέν ξυπνοῦνε τήν ἐσωτερική τους ἐλευθερία -τότε καί βέβαια ὁ Κρισναμούρτι ἔχει δίκηο. Γιατί ὁ ἄνθρωπος πρέπει νά σκέπτεται μέ τό δικό του τό μυαλό καί μόνος του ὑπεύθυνα ν'ἀποφασίζει καί νά τραβᾶ τό δικό του τό δρόμο. 'Αλλά αὐτό δέν τόν ἐμποδίζει βέβαια ἀπ'τήν ὁμαδική συνεργασία. Κι ὅπως εἴπαμε, ὀργάνωση αὐτό θά πεῖ.

Μά ἄς σκεφθοῦμε καλύτερα γιά νά μπορέσουμε νά καταλάβουμε τό θέμα αὐτό πού τόσοι τό παρεξηγοῦνε. Τί θά πεῖ 'Οργάνωση; Γιά ποιό λόγο γίνεται; Τί σκοπό ἔχει; Σκοπός της δέν εἶναι, ὅπως εἴπαμε πάρα πάνω, νά διαδώσει, δηλαδή νά δώσει σ'ἐκείνους πού τό ἐπιθυμοῦν, τίς πνευματικές ἰδέες; 'Αλλά πῶς θά τίς δώσει, ἄν δέν ὑπάρχει ἕνας χῶρος ὅπου θά μαζευτοῦν αὐτοί πού θέλουν ν'ἀκούσουν, ἄν δέν ὑπάρχουν βιβλία γι'αὐτούς πού θέλουν νά διαβάσουν, ἄν δέν ὑπάρχει κάποιος πού θά μιλήσει, πού θά γράφει, πού θά σώσει ὅ,τι αὐτός ἔχει ἤδη πάρει; Καί πῶς θά μαζευτοῦν τά χρήματα πού χρειάζονται γιά τόν χῶρο, γιά τά ἔπιπλα, γιά τά βιβλία καί τίς ἐκδόσεις καί γενικά γιά ὅλα τά ἄλλα ἔξοδα; Ὅλα αὐτά χρειάζονται μιά ὀργανωμένη προσπάθεια. Ταμεῖο, συνδρομές, δωρεές κ.λ.π. Πῶς θά μπορέσουν νά γίνουν ὅλα αὐτά ἄν δέν ὑπάρχει ἡ ὀργανωμένη αὐτή προσπάθεια πού βάζει τάξη καί ρυθμό στήν ἐργασία, πού σκοπό ἔχει νά δείξει στόν ἄνθρωπο πῶς ν'ἀνοίγει μοναχός του νέους δρόμους, πῶς νά πλατύνει πιό πολύ τούς πνευματικούς του ὁρίζοντες; Πῶς θά γίνει ἡ ἐπαφή μέ τούς ἄλλους, πῶς θ' ἀνταλλάξουμε τίς σκέψεις μας ἐάν δέν ὑπάρχει αὐτή ἡ ὀργανωμένη συνεργασία κι ἄν ὁ καθένας μας ἐργαζόταν κλεισμένος μέσα στά ἀπομονωτικά του τείχη; 'Εδῶ εἶναι σάν μιά φωλιά, σάν μιά κυψέλη, πού μαζευόμαστε ὅλοι μας γιά νά μπορέσουμε νά βοηθήσουμε ὁ ἕνας

τόν ἄλλο καί νά μπορέσουμε ἔπειτα νά σκορπίσουμε τό μέλι τῆς ἀγάπης μας καί τῆς σκέψης μας στόν κόσμο.

Ὅπως τόσες φορές τό ἔχομε πεῖ, Θεοσοφία δέν εἶναι μονάχα ἡ Θεοσοφική διδασκαλία. Εἶναι ὅλη ἡ ἀπέραντη θεϊκιά Σοφία πού βρίσκεται παντοῦ. Εἴπαμε καί τό διαβάσατε καί στήν ἀρχή τοῦ φθινοπωριάτικου περιοδικοῦ μας Πελεκάν πώς ὅλες οἱ πνευματικές σχολές μᾶς εἶναι τό ἴδιο ἀγαπητές κι ὅλες, ὅσες μποροῦμε, τίς μελετοῦμε. Ἡ Ἀλήθεια εἶναι μία. Τί σημασία ἔχει μέ ποιό τρόπο ἐκφράζεται; Κι ὁ σκοπός μας ἐδῶ εἶναι, ὅπως εἴπαμε, νά μελετοῦμε, νά ἐρευνοῦμε καί νά σκεπτόμαστε ὅσο μποροῦμε πιό πολύ. Μά πάνω ἀπ'ὅλα νά σκορποῦμε γύρω μας τή θέρμη τῆς καρδιᾶς μας. Ἄς νιώσουμε βαθειά μέσα μας τήν ἀγάπη γιά τόν συνάνθρωπό μας, τόν ἀδερφό μας, πού διψᾶ κι αὐτός νά μάθει, νά βγεῖ μέσ'ἀπ' τό χάος τῆς ζωῆς του.

Ἄς θυμηθοῦμε τά λόγια τοῦ Εὐαγγελιστῆ Ἰωάννη: "Ἄν δέν ἀγαπήσεις τόν ἄνθρωπο ἀδερφό σου πού γνωρίζεις, πῶς θ'ἀγαπήσεις τόν Θεό πού δέν γνωρίζεις;"

Ἄς νιώσουμε βαθειά μέσα μας τήν ἀγάπη γιά τό ἔργο μας, πού σκοπό ἔχει νά δώσει τήν ἀγάπη αὐτή, τήν Ἀλήθεια καί τό Φῶς στούς ἀδελφούς μας.

Κι αὐτή ἡ Προσφορά, ἡ ὁμαδική συντονισμένη Προσφορά, πῶς θά γίνει ἔξω ἀπ' τήν ὁμαδική ὀργανωμένη προσπάθεια; Ἡ ὁμάδα εἶναι δύναμη. Εἶναι τό ἄθροισμα τῶν ἀτόμων. Εἶναι ἡ ἕνωση τῶν χωρισμένων ἀτόμων. Εἶναι ἡ συντονισμένη τους ἐκδήλωση. Καί γιά νά λειτουργήσει ἁρμονικά μιά ὁμάδα, πρέπει ὁ ἄνθρωπος νά σφυρηλατήσει τόν ἑαυτό του καί νά καταλάβει καί νά ἀποβάλει τίς προσωπικές του ἀδυναμίες, τούς ἐγωισμούς του, καί νά θελήσει νά ἐργαστεῖ ἀ π ρ ό σ ω π α γιά τήν ἐπιτυχία τοῦ κοινοῦ σκοποῦ. Κ'ἡ ὁμάδα δίνει τήν εὐκαιρία στόν ἄνθρωπο νά καταλάβει βαθύτερα τόν ἑαυτό του καί νά τόν δώσει Προσφορά στό ἔργο πού ἔχει ἀναλάβει.

Κ'ἔτσι ἡ Ὀργάνωση δέν εἶναι σκλαβιά, ὅπως νομίζουν μερικοί. Ἴσα ἴσα ἡ δική μας ἡ Ὀργάνωση πάνω ἀπ'ὅλα βάζει γιά σκοπό της τή διάδοση τῆς πραγματικῆς Ἐλευθερίας.

Ἄς δοῦμε λοιπόν τώρα πῶς ἐργαστήκαμε αὐτόν τόν χρόνο. Ἀλλά πρῶτα ἀπ'ὅλα θά ξαναποῦμε καί πάλι γιά τή βαθειά μας λύπη πού χάσαμε τή γήινη παρουσία τοῦ ἀγαπημένου μας Τίμου Βρατσάνου. Στό Θεοσοφικό Μνημόσυνο πού τοῦ κάναμε στίς 15 Ὀκτωβρίου, πού τό διαβάσατε στό χειμωνιάτικο Περιοδικό μας, εἴπαμε γιά τή ζωή του, γιά τήν τόσο δημιουργική ἐργασία του καί στή Θεοσοφική Ἑταιρία καί ὅταν ἔφυγε ἀπό κεῖ στή Θεοσοφική Ἕνωση κ'ἔτσι τώρα δέν θά ἐπαναλάβω τά ἴδια.

Ἀλλά αὐτό πού θά ξαναπῶ εἶναι τό πόσο ἀξέχαστη θά μᾶς μείνει γιά πάντα ἡ ζωντανή του παρουσία, ἡ θέρμη τῆς καρδιᾶς του

καί πόσο θά τόν εὐγνωμονοῦμε γιά τήν τόσο μεγάλη καί γόνιμη πνευματική του προσφορά.

Φέτος χάσαμε καί δυό ἄλλους ἀγαπητούς ἀδελφούς μας. Τήν ἀδελφή μας Ματίνα Σπορίδου, πού γιά χρόνια ἡ ἀρρώστεια τήν ἔκανε νά μήν μπορεῖ νά ἔρθει ἐδῶ στήν αἴθουσά μας, μά πού μέ τή θερμή ἀγάπη της καί τό ζωντανό ἐνδιαφέρον της ἐρχόταν στ'ἀλήθεια κοντά μας. Καί τώρα τελευταῖα μᾶς ἔφυγε κι ὁ ἀγαπητός Κερκυραῖος ἀδελφός μας Σπύρος Γλυκιώτης, πού εἶχε τόσο ἀληθινά θεοσοφικό ζῆλο καί πραγματική ἀγάπη γιά τή Θεοσοφική μας Ἕνωση.

Στούς τρεῖς ἀδελφούς μας πού αὐτή τή χρονιά ἔφυγαν ἀπ' τόν γήινο κόσμο μας ἄς στείλομε ὅλοι μας τή βαθειά μας ἀγάπη καί ἄς τούς εὐχηθοῦμε ν'ἀνεβαίνουν ὅλο καί πιό ψηλά στούς φωτισμένους κόσμους.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΩΝ ΣΤΟΩΝ

Καί τώρα ἄς ποῦμε γιά τίς ἐργασίες τῶν Στοῶν.

Στή Στοά Πλάτων ὁ Πρόεδρος τῆς Στοᾶς ἀδ. Κώστας Ξύνδας ἔκαμε μιά ὁμιλία γιά τίς πνευματικές θεραπεῖες, δύο ἀπό τό βιβλίο τοῦ Κάρνετζυ "Ἔξω στενοχώρια" καί ἄλλες δύο μέ θέμα "Αὐτοθεραπεύεσθε". Ὁ ἀδ. Τάσος Βαλαδῶρος ἔκαμε δύο ὁμιλίες "Περί προσευχῆς", ὁ ἀδ. Ἀθαν. Μπάϊτ μίλησε γιά τά ἑπτά πεδία ἀπό τήν Κοσμογονία τῆς Ἰνδικῆς φιλοσοφίας καί ἔκαμε καί ἄλλες τρεῖς ὁμιλίες γιά τή Γκόγκα καί τόν Διαλογισμό. Ἡ ἀδ. Τερέζα Σειραδάκη ἔκαμε ἀκόμη μιά ὁμιλία: "Ὁ δάσκαλός μου ὁ πόνος". Καί ἐγώ ἔκαμα μιά ὁμιλία γιά τόν Κόγκ-Τσέ (Κομφούκιο) καί δύο γιά τόν Λάο-τσέ.

Στή Στοά Ἄραντεϊλ ὁ ἀδ. Τάσος Βαλαδῶρος ἔκαμε σειρά ὁμιλιῶν "Περί προσευχῆς" καί τώρα ἔχει ἀρχίσει ἄλλη σειρά ὁμιλιῶν μέ θέμα "Μεταφυσικές ἀπόψεις τῆς Θείας Λειτουργίας".

Στή Στοά Μπέζαντ τέλειωσα τή σειρά τῶν ὁμιλιῶν μου γιά τή Θεοσοφική διδασκαλία. Ἡ ἀρχή τῆς σειρᾶς αὐτῆς εἶχε γίνει τόν προηγούμενο χρόνο. Καί σ'αὐτόν εἶπα τίς ὁμιλίες "Τό Κάρμα", "Πρός τήν Ἀτραπό", "Ἡ Ἀτραπός τῶν Μυήσεων" καί "Ἡ Λευκή Ἀδελφότης". Κάθε ὁμιλία κράτησε δυό-τρεῖς Συνεδριάσεις γιά νά γίνεται ἐλεύθερη ἀνταλλαγή σκέψεων. Φέτος, στήν ἀρχή τῶν ἐργασιῶν μας ἔπειτα ἀπ'τίς καλοκαιριάτικες διακοπές, ἔκαμα μιά ὁμιλία γιά τήν Αὐτογνωσία καί μιά γιά τή ζωή καί τό ἔργο τοῦ Κρισναμούρτι. Ὕστερα ἀρχίσαμε νά μελετοῦμε τό παλαιότερο βιβλίο του "Τό Βασίλειο τῆς Εὐδαιμονίας" καί θά καταλήξουμε στίς τελευταῖες του ὁμιλίες. Κι ὁ ἀδ. Κώστας Στεφανίδης ἔκαμε μιά ὁμιλία γιά τόν Κόμητα τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ.

Στή Στοά Δημόκριτος ὁ πρόεδρός της ἀδ. Λεωνίδας Πολυμερό-

πουλος ἔκαμε σειρά ὁμιλιῶν ἀπ'τό Γνωστικιστικό βιβλίο "Πίστις - Σοφία" μέ ἑρμηνεία τῆς ἐσωτερικῆς φιλοσοφίας του, καθώς καί ἄλλες ὁμιλίες μέ θέμα "Αἱ ἰσημερίαι", "Αἱ τροπαί τοῦ ἡλίου", "Ἡ Ἀνάστασις", "Ἡ Ἀνάληψις τοῦ Χριστοῦ" καί τώρα ἄρχισε μιά νέα σειρά μέ ἑρμηνεία τῆς Μπαγκαβάντ Γκιτά: "Ἡ κοσμογονία κατά τήν Βεντάντικήν φιλοσοφίαν", "Τά κέντρα δυνάμεως", "Ἡ δημιουργία τῶν διαφόρων πεδίων", "Ἡ κάθοδος τῆς ψυχῆς". Στίς ἑορτές τῶν Χριστουγέννων μίλησε γιά τή Σφαγή τῶν Νηπίων καί τή συμβολική της ἔννοια.

Αὐτές εἶναι οἱ ἐργασίες τῶν Στοῶν.

ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Ἀπό τό Διοικητικό Συμβούλιο παραιτήθηκαν ἡ ἀδ. Μαρία Οἰκονόμου καί ὁ ἀδ. Δημήτρης Θεοδωρίδης καί στή θέση τους ἦρθαν ἡ ἀδ. Χρυσῆ Καφαλοπούλου καί ὁ ἀδ. Νικόλαος Νομικός.

Γραμματεύς ἔγινε ἡ ἀδ. Χρυσῆ Καφαλοπούλου.

ΟΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΘΥΡΣΟΣ"

Οἱ Ἐκδόσεις "Θύρσος" φέτος πλουτίστηκαν μέ τό τόσο ὡραῖο βιβλίο τοῦ ἀξέχαστου ἀδελφοῦ μας Δημητρίου Νομικοῦ "Θεοσοφικαί Μελέται".

Ο ΠΕΛΕΚΑΝ

Καί τό περιοδικό μας Πελεκάν προσπαθεῖ νά ἐκπληρώσει ὅσο μπορεῖ καλύτερα τόν προορισμό του. Κι ἄλλοτε εἴπαμε καί τό ξαναλέγω καί τώρα πώς σκοπός τοῦ περιοδικοῦ μας εἶναι νά διαδίδει τίς θεοσοφικές ἰδέες, πού δέν βρίσκονται μόνο στή Θεοσοφική διδασκαλία, ἀλλά εἶναι διάχυτες στόν κόσμο κ'ἐκφράζονται καί μέσα στά ἔργα μεγάλων λογοτεχνῶν καί γενικά σ'ὅλες τίς ἐκδηλώσεις τοῦ πνεύματος. Οἱ θεοσοφικές ἰδέες εἶναι πρῶτα ἀπ'ὅλα ἡ Παγκόσμια Ἀδελφότητα, δηλαδή ἡ ἀγάπη γιά ὅλους τούς ἀνθρώπους δίχως καμμιά διάκριση. Εἶναι ἡ κατάργηση κάθε ἀδικίας. Καί ἀδικία εἶναι καί οἱ φυλετικές διακρίσεις, πού γι'αὐτές ἔδωσε τή ζωή του κι ὁ μεγάλος Πρόεδρος τῆς Ἀμερικῆς Τζών Κέννεντυ, καθώς κι ἄλλοι ἀγωνιστές τῆς ἰδέας αὐτῆς. Ἀδικία εἶναι καί κάθε εἴδους διάκριση, κάθε καταπίεση, κάθε ἀνισότητα ἀνάμεσα στούς ἀνθρώπους. Ἀδικία εἶναι καί ἡ ποινή τοῦ θανάτου, πού ἀφαιρεῖ ἀπ'τόν ἄνθρωπο τήν εὐκαιρία τῆς μετάνοιας, δηλαδή τό νά καταλάβει καί νά αἰσθανθεῖ τό σφάλμα του. Ὅλοι ὅσοι μελετοῦμε τή Θεοσοφία ξέρουμε πώς ἡ πραγματική ἐξέλιξη τοῦ ἀνθρώπου γίνεται ἐδῶ στή γῆ καί πώς ἡ μεταθανάτια ζωή εἶναι ἡ ἀφομοίωση τῆς γήινης πείρας.

Πρέπει ὅλοι οἱ ἄνθρωποι νά καταλάβουμε τί τεράστια σημασία ἔ - χει ἡ γήινη ζωή καί πώς μόνον ἡ ἄγνοια μᾶς κάνει νά θέλουμε μέ τή βία νά τήν ἀφαιροῦμε.

Ἔτσι λοιπόν μέ τό περιοδικό μας, ὅπως καί μέ τίς ὁμιλίες μας καί τά βιβλία μας, σκοπός μας εἶναι νά διαδώσουμε τίς πανανθρώπινες ἀλήθειες καί νά δώσουμε στόν ἄνθρωπο εὐκαιρίες νά σκεφθεῖ πιό πολύ καί νά προσπαθήσει νά βρεῖ τό Μονοπάτι πού ὁδηγεῖ στήν Ἀλήθεια, στήν Ἐλευθερία, δηλαδή στή Λύτρωση.

ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΑΣ

Καί τώρα θά ποῦμε γιά τόν οἰκονομικό μας ἀπολογισμό καί προϋπολογισμό.

Ὅπως κάθε χρόνο θά ξαναπῶ πώς χάρη στίς προσπάθειες τῆς ἀ - γαπητῆς μας Ταμίου ἀδ. Ἀντέλας Παλαμάρα, καθώς καί ὅλων τῶν μελῶν μας καί φίλων μας μέ τήν καταβολή τῶν συνδρομῶν καί δωρεῶν τους, ἡ οἰκονομική μας κατάσταση εἶναι σχετικά ἱκανοποιητική. Βέβαια δέν εἶναι ἀνθηρή, ἀλλά ὁπωσδήποτε τά βγάζομε πέρα.

Ἄς διαβάσω τώρα τήν ἔκθεση τῶν δύο ἐλεγκτῶν, τοῦ ἀδ. Κώστα Ξύνδα καί τοῦ ἀδ. Νίκου Βουρόπουλου.

ΤΑ ΠΕΝΤΑΧΡΟΝΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ Θ ΕΝ

Στίς 3 τοῦ Φλεβάρη γιορτάσαμε τά πεντάχρονα ἀπό τήν ἵδρυση τῆς Θ. ΕΝ. μέ ὁμιλία τῆς ἀδ. Διαχειρ. Ἀγλ. Ζάννου καί μέ ἀνα - γνώση ἀποσπασμάτων ἀπό ἐμπνευσμένα ἔργα.

Δημοσιεύουμε παρακάτω ὅλο τό πρόγραμμα τῆς γιορτῆς μας.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΟΡΤΗΣ

1. Ὁμιλία ἀδ. Ἀγλ. Ζάννου
2. Ἀπόσπασμα ἀπό ἄρθρο τοῦ Κρισναμούρτι
   Διάβασε ἡ ἀδ. Χρυσῆ Καφαλοπούλου
3. Ἀπόσπασμα ἀπό τήν "Ἑλλάδα" τοῦ Σέλλεϋ
   Διάβασε ἡ ἀδ. Μαρία Οἰκονόμου
4. Ἀπόσπασμα ἀπό τή "Σάντανα" τοῦ Ταγκόρ
   Διάβασε ὁ ἀδ. Νίκος Παναγόπουλος
5. "Ὠδή στή Χαρά" τοῦ Σίλλερ
   Διάβασε ἡ ἀδ. Μαρία Βαλαδώρου

1. ΠΕΝΤΕ ΧΡΟΝΙΑ

Πέρασαν κιόλας πέντε χρόνια πού ἱδρύσαμε τή Θεοσοφική μας Ἕνωση. Πέντε ὁλόκληρα χρόνια. Ἕνας σταθμός μέσα στή ζωή. Ἄς σταθοῦμε λοιπόν τώρα καί μεῖς κι ἄς ἀναλογιστοῦμε τί κάναμε στά χρόνια αὐτά. Ξεπληρώσαμε ὅσο θάπρεπε τόν προορισμό μας, τήν ἀποστολή μας; Διαδώσαμε ὅσο θάπρεπε τή Θεοσοφική 'Ιδέα καί πάνω ἀπ' ὅλα μπορέσαμε νά τή ζήσουμε; Νιώσαμε τί θά πεῖ Παγκόσμια'Αδελφότητα, νιώσαμε μές στήν καρδιά μας τή ζωντανή φλόγα τῆς Ἀγάπης γιά τούς ἀνθρώπους-ἀδελφούς μας; Καταλάβαμε πώς ὅλοι οἱ ἄνθρωποι καί στίς πιό ἀπόμερες γωνιές τῆς Γῆς, μέσα στά βάθη καί τῆς πιό ἀπρόσιτης ζούγκλας εἴμαστε παιδιά τοῦ Ἕνα καί μόνου Πατέρα; Τί σημασία ἔχει ποιό ὄνομα ἔχει ὁ Πατέρας αὐτός στίς διάφορες γωνιές τῆς Γῆς κι ἄν ἀλλοιῶς τόν ὀνομάζουνε ἐδῶ κι ἀλλοιῶς ἐκεῖ; Ὁ ἴδιος Πατέρας, ἡ ἴδια Θεϊκιά Οὐσία βρίσκεται μέσα στό κάθε τί πού ζεῖ, σέ κάθε ζῶο, σέ κάθε φυτό, σέ κάθε ὀρυκτό. Ὅπως εἶπε ὁ μεγάλος σοφός Κρισναμούρτι ὅταν τόν ρωτήσανε ποῦ εἶναι ὁ Πολυαγαπημένος του: "Δέν θά τόν καταλάβετε τόν Πολυαγαπημένο μου παρά μονάχα ὅταν τόν δεῖτε μέσα σέ κάθε χορταράκι, στό κάθε ζῶο, στόν κάθε ἄνθρωπο πού πονεῖ, στό κάθε τί πού ζεῖ" (Ποιός φέρει τήν 'Αλήθεια, Πελεκάν ἀρ. 14 σελ. 13).

Ἔτσι λοιπόν νιώσαμε αὐτή τήν Παγκόσμια Θεϊκιά Ζωή νά μᾶς διαπερνᾶ μέσα ἀπ'τά βάθη τοῦ εἶναι μας καί νά μᾶς δένει σφιχτά μέ τό κάθε πλάσμα πού ζεῖ; Αὐτή τήν ἀπέραντη 'Αδελφότητα πού ἡ Θεοσοφική 'Ιδέα τήν ἔχει σάν πρωταρχικό σκοπό; Καί τή βάλαμε στήν πράξη; Γιατί ἡ Θεοσοφία πάνω ἀπ' ὅλα εἶναι, ὅπως εἶπε ἡ Μπλαβάτσκυ, ἐφαρμογή, πράξη. Τί μᾶς ὠφελοῦν οἱ ὡραῖες μεγάλες ἰδέες ὅταν δέν τίς ζοῦμε, ὅταν δέν τίς ὑλοποιοῦμε μέσα στήν καθημερινή μας ζωή; Κι ἀναλογιστήκαμε πώς ἔχουμε πολύ πιό μεγάλη εὐθύνη ἐμεῖς πού κάτι ξέρομε ἀπ'ἐκείνους πού δέν ξέρουν τίποτα; Ὁ καθένας μόνος του ἄς σκύψει στόν ἑαυτό του κι ἄς σκεφθεῖ ἄν μπόρεσε τή Θεοσοφία πού ἔμαθε νά τή βάλει στήν πράξη. Αὐτή εἶναι ἀτομική ὑπόθεση τοῦ καθένα. Μά ἐμεῖς τώρα σάν μιά ὀργανωμένη ὁμάδα πού εἴμαστε, πού θέλομε νά διαδώσουμε τίς Θεοσοφικές ἰδέες, ἄς δοῦμε πῶς ἐργαστήκαμε στά πέντε αὐτά χρόνια.

Πρῶτα μέ τίς ὁμιλίες τῶν Στοῶν μας πού προσπαθοῦν νά διδάξουν μερικές ἀπ'τίς μεγάλες θρησκεῖες, τόν ἐσωτερικό Χριστιανισμό, 'Ινδουϊσμό, Βουδδισμό, 'Ισλαμισμό, Ταοϊσμό. Γενικά τόν 'Εσωτερισμό, πού βρίσκεται καί μέσα στίς θρησκεῖες, καί μέσα στίς φιλοσοφίες, καί μέσα στά Μυστήρια, καί στήν ἀπόκρυφη Μαγεία καί στόν ἀνώτερο Πνευματισμό, πού εἶναι μιά βαθειά ἐπικοινωνία μέ τούς 'Αόρατους Κόσμους. 'Εσωτερισμός εἶναι ἡ μυστική ἕνωση τῆς ἐνορατικῆς 'Αγάπης μέ τή βαθύτατη Γνώση. Εἶναι ἡ ἴδια ἡ Θεία Εκδήλωση κ'ἡ ἕνωσή μας μέ τήν Πηγή τῆς Ζωῆς.

Στίς ὁμιλίες μας καί ἔξω ἀπ'τίς θρησκεῖες καί τίς ἐσωτερικές σχολές ὅπως εἶναι ἡ Γιόγκα, ἡ διδασκαλία τῶν Γνωστικῶν καί γενικά ὅλη ἡ Θεοσοφική διδασκαλία, εἴπαμε καί γιά τίς ἄλλες διδασκαλίες τῶν μεγάλων στοχαστῶν καί σοφῶν, τοῦ Πυθαγόρα, τοῦ Πλάτωνα, τοῦ Κόγκ-τσέ (Κομφούκιου), τοῦ Λάο-τσέ καί τοῦ σύγχρονού μας Κρισναμούρτι. 'Εσωτερισμός εἶναι καί τό νά προσπαθοῦμε νά συντονιστοῦμε μέ τούς ἀνώτερους κραδασμούς, μέ τά ἀνώτερα ρεύματα, ὅπως εἶναι π.χ. τά θεραπευτικά ρεύματα, πού γι'αὐτά μᾶς μιλεῖ ὁ ἀδελφός μας Πρόεδρος τῆς Στοᾶς Πλάτων Κώστας Ξύνδας.

Μά καί ἔξω ἀπ'τίς ὁμιλίες τῶν Στοῶν, μέ τίς ἐκδόσεις, τίς ἐκδόσεις Θύρσος, δηλαδή μέ τά βιβλία μας καί μέ τό περιοδικό μας Πελεκάν, τίς ἴδιες ἰδέες προσπαθοῦμε νά διαδώσουμε. Τά βιβλία μας "Οἱ Βασικοί Νόμοι τῆς Θεοσοφίας" τῆς Ἄννη Μπέζαντ, ἡ "Φωνή ἀπό μακριά" τῆς Μέϊμπελ Κόλλινς, τό "Στούς πονεμένους" τῆς "Αἰμέ Μπλέκ, οἱ "Θεοσοφικές ὁμιλίες" τόμ. Α΄ καί Β΄τῆς ἀδελφῆς μας Καλλιόπης Κουτσογιάννη κ'οἱ "Θεοσοφικές μελέτες"τοῦ ἀδελφοῦ μας Δημητρίου Νομικοῦ, τόν ἴδιο σκοπό ἔχουν, τή διάδοση τῆς Θεοσοφικῆς ἰδέας.

Καί μέ τό περιοδικό μας Πελεκάν, πού πρωτάρχισε μέ τέσσερις μικρές σελιδοῦλες κ'ἔφτασε σχεδόν στίς ἑξήντα μεγάλες σελίδες, προσπαθοῦμε πιό πλατειά νά σκορπίσουμε τίς θεοσοφικές ἀλήθειες. Τίς ἀλήθειες αὐτές, πού βρίσκονται παντοῦ, ὄχι μόνο στίς θρησκεῖες καί φιλοσοφίες ἀλλά καί μέσα στή λογοτεχνία ὅλων τῶν λαῶν τοῦ κόσμου μας. Ἔχομε δημοσιεύσει ποιήματα, ἄρθρα καί γενικά σκέψεις καί Εὐρωπαίων καί 'Αμερικανῶν καί 'Ερυθροδέρμων καί Νέγρων, Κινέζων, 'Ιαπωνέζων, Περσῶν, Αἰγυπτίων, ὅπως τόν "Ψαλμό στόν Ἥλιο" τοῦ Φαραώ 'Ακχενατόν (Πελεκάν ἀρ.9 σελ. 5) καί μελέτες γιά στοχαστές ἀρχαίους καί νεώτερους, ὅπως γιά τόν Πασκάλ, τόν Ρουσώ, τόν Μαίτερλινγκ, μελέτες στοχαστῶν ὅπως τοῦ Βιβεκανάντα, τοῦ Ταγκόρ, τοῦ Στάϊνερ, τοῦ Guénon, τοῦ Schuon, τοῦ μεγάλου πνευματιστῆ Léon Denis καί ἄλλων, καθώς καί τῶν δικῶν μας Παλαμᾶ, Καζαντζάκη, Σικελιανοῦ καί ἄλλων λογοτεχνῶν. Δημοσιεύσαμε καί ἀποσπάσματα ἀπό ὁμιλίες τοῦ Κρισναμούρτι. 'Επίσης ἀποσπάσματα ἀπό βιβλία μεγάλων θεοσόφων, τῆς Μπλαβάτσκυ, τῆς Μπέζαντ, τοῦ Ἄραντεηλ, τοῦ Jinarajadasa, τοῦ Van der Leeuw. Δημοσιεύουμε λογοτεχνικά ἔργα γιατί ὅπως κι ἄλλοτε ἔχω πεῖ ἡ ὁμορφιά πού βρίσκεται μέσα στή Λογοτεχνία καί γενικά μέσα στήν Τέχνη ἔχει δυνατότερη ἐπίδραση κι ἀγγίζει πιό πολύ τή χορδή τῆς καρδιᾶς μας καί τοῦ νοῦ μας.

Εἶναι πολλά καί διάφορα τά θέματα πού ἀναπτύσσονται στό περιοδικό μας. Ἕνα ἀπ'τά κυριώτερα εἶναι τί πραγματικά εἶναι ἡ Θεοσοφία. Θά σᾶς θυμίσω μερικά ἀπ'ὅσα ἔχομε δημοσιεύσει. "Ἡ 'Αλήθεια ὑπάρχει μέσα στόν καθένα μας. 'Εάν δέν τή γνωρίζουμε αὐτό συμβαίνει γιατί δέν ἔχουμε ἀκόμα βρεῖ τόν δρόμο πρός τόν ἐσώτερο ἑαυτό μας. Ἡ Θεοσοφία μᾶς διδάσκει αὐτόν τόν δρόμο καί

προσπαθεῖ νά μᾶς ὁδηγήσει πρός τή Γνώση τοῦ "Εαυτοῦ μας" (Jinarajadasa,) Πελεκάν ἀρ. 14 σελ. 27). Κι ἀλλοῦ ξαναγράφει: "Η Θεοσοφία εἶναι ἐπιστήμη, θρησκεία, φιλοσοφία, τέχνη, πραγματική δράση καί ὁδός πρός τήν ἀγάπη" (Πελεκάν ἀρ. 19 σελ. 43).

Ἀλλά νά μή φανταστοῦμε ποτέ πώς ἡ Θεοσοφία εἶναι αὐθεντία ἤ δογματισμός. Ἡ Θεοσοφία εἶναι ἡ ἀπόλυτη ἐλευθερία. Ὅπως ἔγραψε ὁ Arundale: "Ἡ Θεοσοφία δέ λέει: αὐτό θά κάνεις. Ἡ Θεοσοφία λέγει: "Σκέψου. Ζύγισε. Ἀποφάσισε" (Πελεκάν ἀρ. 18 σελ.15). Κι ὁ ἀδελφός μας Δημήτριος Νομικός προσθέτει στό βιβλίο πού ἐκδώσαμε "Θεοσοφικαί μελέται": "Ἡ Θεοσοφία ἀποτελεῖ τό ἀπαύγασμα τῶν φωτεινοτέρων ἀναλαμπῶν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, τήν ἐνσάρκωσιν τῶν εὐγενεστέρων συναισθημάτων τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας,τῶν ἁγνοτέρων ἐμπνεύσεων τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς" (Πελεκάν ἀρ. 18 σελ. 39).

Ἡ Θεοσοφία μελετάει ὅλες τίς θρησκεῖες. Κ'ἡ Ἄννη Μπέζαντ γράφει στήν "Ἀρχαία Σοφία": "Ἀφοῦ ἡ Θεοσοφία εἶναι ἡ κοινή βάση ὅλων τῶν θρησκειῶν δέν μπορεῖ ν' ἀνταγωνίζεται καμμιά. Τίς καθαρίζει φανερώνοντας τήν ὑψηλή ἐσωτερική σημασία τους" (Πελεκάν ἀρ. 17 σελ. 35). Ἀλλοῦ, σέ μιά διάλεξή της,εἶχε πεῖ: "Γιά μᾶς τούς θεοσόφους ὅλες οἱ θρησκεῖες εἶναι ἀληθινές. Γιά μᾶς ὑπάρχει ἡ θ ρ η σ κ ε ί α κι ὄχι μιά θρησκεία" (Πελεκάν ἀρ. 8 σελ. 31). Καί στούς "Βασικούς Νόμους τῆς Θεοσοφίας" ἔγραψε: "Οἱ διάφορες θρησκεῖες εἶναι μέθοδοι πού μέ τή βοήθειά τους ὁ ἄνθρωπος ἀναζητεῖ τό Θεό καί τοῦτο δικαιολογεῖ τήν ἀνάγκη νά ὑπάρχουν οἱ διάφορες θρησκεῖες. Μιά μέθοδος ταιριάζει σέ ἕνα πρόσωπο καί μιά ἄλλη σέ ἄλλο. Ὑπάρχουν πάρα πολλές ἰδιοσυγκρασίες διαφορετικές ἡ μιά ἀπ'τήν ἄλλη, ὑπάρχουνε πνεύματα διαφορετικά, γι'αὐτό κ'ἔχουνε διαφορετικές πνευματικές ἀνάγκες. Ἡ ἀλήθεια εἶναι παντοῦ ἡ ἴδια, ὑπάρχουν ὅμως ἑκατοντάδες τρόποι πού τήν ἐκφράζουνε κι ὅμως τό σύνολο της δέν ἐκφράζεται τέλεια ποτέ.... Κάθε θρησκεία δίνει στήν ἀνθρωπότητα τό δικό της μήνυμα κ'ἔχει πάντα κάτι νά δώσει" (Πελεκάν ἀρ. 11 σελ. 17).

Τό ἰδανικό τοῦ μεγάλου ἰνδοῦ στοχαστῆ Βιβεκανάντα ἦταν νά μήν εἶναι πιά χωρισμένες ἡ μιά θρησκεία ἀπ' τήν ἄλλη ἔτσι πού νά μάχονται ἀκόμα ἡ μιά τήν ἄλλη, μά νά ἑνωθοῦνε ὅλες καί νά γίνουν μιά παγκόσμια θρησκεία. Τό ἰδανικό του αὐτό τό ἔγραψε στό βιβλιαράκι του πού ἀρχίσαμε νά τό δημοσιεύομε ἀπ' τόν τελευταῖο μας Πελεκάνα "Τό ἰδανικό μιᾶς παγκόσμιας θρησκείας". Κι ὅπως γράφει ἡ Ἑλένη Σαμίου στήν εἰσαγωγή τῆς μετάφρασής της τοῦ βιβλίου αὐτοῦ: "Στήν καρδιά κάθε θρησκείας ἀγωνίζεται μιά παναν-θρώπινη λαχτάρα γιά τό ὑπερπέραν. Νά ἑνωθοῦν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, νά νιώσουν πώς ὅλες οἱ θρησκεῖες ταυτίζονται, πώς ὅλοι οἱ Θεοί εἶναι ἕνας Θεός. Πῶς Ἀνατολή καί Δύση εἶναι ἀδερφές καί μονάχα ἀπ' τή συνεννόηση καί τή συνεργασία τους ἐξαρτᾶται ἡ σωτηρία τους" (Πελεκάν ἀρ. 13 σελ. 37). Τό ἴδιο γράφει κι ὁ ἰνδός Κοομα-

ρασβάμυ στό "Χορό τοῦ Σίβα", πού ἔχουμε δημοσιεύσει ἕνα μικρό του ἀπόσπασμα (Πελεκάν ἀρ. 19 σελ. 18).

"Ἡ συνένωση τῶν θρησκειῶν θά συντελέσει σέ μιά πραγματική συνεννόηση ἀνάμεσα στούς ἀνθρώπους καί τήν πραγματική Παγκόσμια 'Αδελφότητα." 'Αλλά ὅπως γράφει ὁ Βιβεκανάντα στό βιβλιαράκι του "Ἡ Βεντάντα στήν πράξη" γιά τίς θρησκεῖες: "Πρέπει ἡ πλάνη νά ἐξαφανιστεῖ γιά νά φανερωθεῖ ἡ 'Αλήθεια". Τό ἴδιο ἔχει πεῖ τόσες καί τόσες φορές ὁ Κρισναμούρτι: "Καταλάβετε τόν ἑαυτό σας ἔτσι ὅπως εἶναι, δεῖτε τό ψεύτικο καί τότε τό ψεύτικο θά ἐξαφανιστεῖ κ' ἡ 'Αλήθεια θά φανερωθεῖ". Γιατί ἡ 'Αλήθεια, ὁ Θεός, βρίσκεται παντοῦ.

"Μέσα σ' 'Εκεῖνον ὅλα ζοῦν
κ' 'Εκεῖνος μέσα σ' ὅλα ζεῖ"

ἔγραφε ὁ Τζαμί, ὁ πέρσης ποιητής σουφί (Πελεκάν ἀρ. 10 σελ.32). Καί τότε, λέγει η "Βεντάντα στήν πράξη": "Ὅταν ἁπλώσεις ὀρθάνοιχτα τά χέρια σου γιά ν' ἀγκαλιάσεις τόν κόσμο ὁλόκληρο, τότε νιώθεις τόν Θεό".

Μόνο μέ τήν ἀγάπη φτάνει κανείς στήν ὑπέρτατη Ἕνωση γιατί: "Αὐτοί πού γνωρίζουν δέ γνωρίζουν τίποτα ἄν δέν ἔχουν μέσα τους τή δύναμη τῆς ἀγάπης, γιατί ὁ ἀληθινά σοφός δέν εἶναι ἐκεῖνος πού βλέπει, εἶναι ἐκεῖνος πού βλέποντας πιό μακριά ἀγαπάει πιό βαθειά τούς ἀνθρώπους. Τό νά βλέπεις δίχως ν' ἀγαπᾶς εἶναι νά κοιτάζεις μέσα στά σκοτάδια' (Μαίτερλιγκ "Ὁ σοφός καί ἡ ειμαρμένη" Πελεκάν ἀρ. 16 σελ. 20). Κι ὅπως εἶπε κι ὁ Μωρίς Μάγκρ: "Δυό δρόμοι ὁδηγοῦν στή Θεία Σοφία. Ἡ Γνώση κ' ἡ 'Αγάπη.... Ἡ ὀμορφιά ξυπνᾶ τήν ἀγάπη ὅπως κ' ἡ ἀγάπη μεταμορφώνει σέ ὀμορφιά τό κάθε τί πού θ' ἀγκαλιάσει" (Πελεκάν ἀρ. 7 σελ. 19).

" Κάθε στιγμή μπορεῖ ἡ ἀγάπη σου
ἀνθό νά βγάλει"

ἔγραφε ὁ ἀδελφός μας Δημήτρης Θεοδωρίδης στό ποίημά του " Τοῦ χρυσάνθεμου τά ψιθυρίσματα" (Πελεκάν ἀρ. 8 σελ. 22). Κι ὁ ἱσπανός Φεντερίκο Γκαρθία Λόρκα ἔγραφε: "Ἄν δέν ἀγαπήσετε βαθιά τήν πέτρα καί τό σκουλήκι δέ θά μπεῖτε στή Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν" (Πελεκάν ἀρ. 8 σελ. 29).

Θά μποροῦσα τόσα καί τόσα τώρα νά πῶ γιά τά θέματα τῆς ἀγάπης, τῆς θυσίας, τῆς συμπόνιας, πού εἶναι γραμμένα μέσα στό περιοδικό μας, ὅπως οἱ δυό αὐτοί στίχοι, τό κεντρικό μοτίβο τοῦ "Πάρσιφαλ":

"Ἡ συμπόνια, τόν κάνει σοφό
τόν ἀγνό τόν Τρελλό"

ἀλλά δυστυχῶς ὁ χρόνος δέν μᾶς φτάνει. Θά εἶχα νά πῶ πολλά καί γιά τήν ἐλευθερία, γιατί ὅπως γράφει καί πάλι ἡ "Βεντάντα στήν πράξη": "Ἡ ἀγάπη δέν μπορεῖ ποτέ νάρθει μέ τόν τρόμο ἀλλά μέ τήν ἐλευθερία" (Πελεκάν ἀρ. 7 σελ. 11). Κι ὅπως εἶπε κι ὁ Θουκυδίδης: "Εὐτυχία θά πεῖ λευτεριά. Λευτεριά θά πεῖ ψυχή δυνατή"

(Πελεκάν άρ. 10 σελ. 40). Άλλά έπειδή θέλω νά πῶ γιά ἄλλα τέσσερα βασικά θέματα πού ἔχουν δημοσιευθεῖ στό περιοδικό μας, μέ μεγάλη μου λύπη θά παραλείψω τόσα ἄλλα, ὅπως εἶναι ὁ πόνος, ἡ σκλαβιά, ὁ ἀγώνας, ἡ χαρά, πού στήν οὐσία τους εἶναι καθαρά θεοσοφικά.

Τό ἕνα ἀπ'τά τέσσερα θέματα εἶναι ὁ μυητικός ρόλος τῆς Τέχνης. Ἡ Τέχνη ζωντανεύει τίς βαθειές μυητικές σκέψεις καί τίς δίνει προσφορά μέ τήν ἔκφραση τῆς ὀμορφιᾶς καί τῆς ἀγάπης. Γιατί ὅπου δονιοῦνται τ'ἀνθρώπινα συναισθήματα, ὅπου εἶναι ὁ πόνος κ'ἡ χαρά, ὅπου ξεχειλίζει ἡ ἀληθινή ἀνθρωπιά, ἐκεῖ κ' ἡ ἀγάπη βρίσκεται. Καί εἴπαμε πῶς ἡ βαθειά σκέψη μέ τήν ἀγάπη καί τήν ὀμορφιά μαζί φτάνει στήν Ἀλήθεια.

Γράφαμε λοιπόν γιά τό Θέατρο, πρῶτα γιά τό Βουδδικό θέατρο, γιά τό Θιβετάνικο δράμα ("Ὁ Τσριμεκουντάν"), γιά τά γιαπωνέζικα δράματα Νό ("Ὁ Ἀτσουμόρι") καί γιά τά βαθειά μυητικά ἔργα τοῦ Βάγκνερ "Ὁ ἱπτάμενος Ὁλλανδός" (ἤ "Τό καράβι-φάντασμα"), ὁ "Τανχόϊζερ", ὁ "Λόεγκριν", ὁ "Πάρσιφαλ".

Ἔπειτα εἴπαμε γιά τή Μυητική Τέχνη στή ζωγραφική μέ τήν παράσταση τῆς εἰκόνας τοῦ Γκρέκο "Ἡ ταφή τοῦ κόμητος Ὀργκάθ" καί μέ τήν ἑρμηνεία τοῦ ἀδελφοῦ μας Τάσου Βαλαδώρου. Ὁ ἀδελφός μας Τάσος ἔγραφε καί γιά τή μυητική ζωγραφική τῆς Ἀναγέννησης, καί γιά τά γοτθικά βιτρώ. Ἔγραφε καί γιά τή μυητική ἀρχιτεκτονική τῆς γοτθικῆς μητρόπολης τῆς Σάρτρ.

Δημοσιεύσαμε καί συμβολικές παραβολές καί μύθους, ὅπως "Ἡ πλατωνική παραβολή τῆς σπηλιᾶς", "Τό χελιδόνι καί τό φάρι", τό "ψωμί". "Τό σκοινί καί τό ποτάμι", "Ἡ ἀραχνοκλωστή", Τ'ἄλογα τοῦ Πό Λό", "Ἡ παραβολή τοῦ Λέσινγκ γιά τά τρία δαχτυλίδια", τό ταοϊκό παραμύθι "Ἡ ἄρπα", ὁ μύθος τοῦ Ταγκόρ "Ὁ Οὐπαγκούπτα", "Ὁ καθρέφτης τῆς Ἀλήθειας" τοῦ Φλοριάν κι "Ὁ ἐλέφαντας" τοῦ Τζαλαλουντίν Ρούμι. Οἱ μύθοι ἐκφράζουν βαθύτατες ἔννοιες. Δέν εἶναι ἁπλά παραμύθια γιά παιδιά, ὅπως νομίζουν μερικοί. Εἶναι κρυμένος συμβολισμός, εἶναι ἱερές ἔννοιες πού παρουσιάζονται μέ τόσο ἁπλή ἔκφραση στούς ἀμύητους ἀνθρώπους. Πολλές φορές εἶναι ἡ βαθεια πείρα ὁλόκληρων αἰώνων.

Τό δεύτερο θέμα πού θέλω νά μιλήσω εἶναι τό πόσο ἡ Θεοσοφική μας Ἕνωση εἶναι ἐνάντια στή θανατική ποινή, σ'αὐτή τή βάρβαρη ἐφαρμογή τῆς δῆθεν δικαιοσύνης. Γράφαμε πολλά ἄρθρα καί ὁμιλίες στό περιοδικό μας, πού τά κυριώτερα εἶναι οἱ ἐμπνευσμένες ὁμιλίες τοῦ Βικτόρ Οὐγκό ἀπάνω σ'αὐτό τό ἀποτρόπαιο θέμα, πού τό παρουσιάζει τόσο ζωντανά μέ τή ρεαλιστική του πέννα." Αὐτή τή στιγμή πού μιλοῦμε καί χαμογελοῦμε ὑπάρχει μέσα στό μπουντρούμι ἕνας δυστυχισμένος ἄνθρωπος πού ἀτενίζει ἀδιάκοπα τή μέρα πού θά τόν ἐκτελέσουν, ἕνα φάσμα πού μεγαλώνει, πού πλησιάζει..... Θά σκοτώσετε ἕναν ἄνθρωπο γιά ν' ἀκρωτηριάσετε τήν μοίρα του ἀφαιρώντας τήν εὐκαιρία γιά μετάνοια. Τό ἔγκλημα ἐξαγοράζεται μέ τίς τύψεις. Κι ὄχι μέ μιά θηλιά ἤ τό τσεκούρι. Τό αἷμα πλένεται

μέ δάκρυα κι ὄχι μέ αἷμα". Καί παρακάτω περιγράφει τήν ανατριχιαστική σκηνή τῆς ἐκτέλεσης στήν ἀγχόνη. 'Επίσης δημοσιεύομε ἀποσπάσματα ἀπό τήν ὁμιλία τοῦ ἀδελφοῦ μας Τίμου Βρατσάνου, πού ἦταν πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου γιά τήν κατάργηση τῆς θανατικῆς ποινῆς καί πού ἔκανε τήν ὁμιλία αὐτή στόν Παρνασσό τό 1956. Σᾶς θυμίζω καί τό ἄρθρο τοῦ ἀδελφοῦ μας Δημήτρη Θεοδωρίδη "Οὐ φονεύσεις" (Πελεκάν ἀρ. 17 σελ. 42).

Τό τρίτο θέμα εἶναι οἱ φυλετικές διακρίσεις. Δέν νοεῖται Παγκόσμια 'Αδελφότητα ἄν ξεχωρίζομε τούς ἀνθρώπους ἀνάλογα μέ τό χρῶμα πού ἔχει τό πετσί τους. Ὁ ἀδελφός μας Τίμος Βρατσᾶνος ἔγραφε ἕνα ὡραιότατο ἄρθρο μέ τόν τίτλο "Ἄσπροι, μαῦροι, κόκκινοι, κίτρινοι". Ἔχουν γραφτεῖ κι ἄλλα ἄρθρα καί ειδικά ἡ Στοά Μπέζαντ πρίν ἀπό τρία χρόνια ἀσχολήθηκε μέ τό ζήτημα αὐτό καί τόνισε τήν ἀδικία πού γίνεται στούς μαύρους ἀδελφούς μας.

Καί τό τέταρτο θέμα: ἡ συμπόνια, ἡ ἀγάπη πού χρωστοῦμε στά ζῶα. Τά φθινοπωριάτικα δελτία μας εἶναι ἀφιερωμένα στούς μικρότερους αὐτούς ἀδελφούς μας καθώς καί στούς μεγάλους μας ἀδελφούς, τούς προστάτες τους, τόν Ἅγιο Ἱερόθεο καί τόν Ἅγιο Φραγκίσκο, τόν "Φτωχούλη τοῦ Θεοῦ. Κήρυξε στά πουλιά καί στά ψάρια, σ'ὅλα τά ζωντανά τά πλάσματα, πού νιώθαν τήν ἀγάπη του καί ἔρχονταν κοντά του. Εἴδαμε πόσο ἡ ἀγάπη του ἐξημέρωσε καί τόν λύκο, ἀκόμα καί τούς τρεῖς ἄγριους ληστές πού μπῆκαν ἔπειτα μονάχοι τους στό μοναστήρι του. Ἔτσι βλέπομε χεροπιαστά ὅλη τήν ἀπέραντη, τή θαυματουργή δύναμη τῆς ἀγάπης πού ἡμερεύει καί τά πιό ἄγρια ἔνστιχτα. Εἴδαμε καί τόν Ἅγιο Σεραφείμ,πού ζοῦσε μές στά δάση μέ τίς ἀρκοῦδες κι ὅλα τ'ἄγρια θηρία, πού κάθε νύχτα δίπλα του ξαπλωμένα τοῦ κάναν συντροφιά. Γράφαμε γιά τά πουλιά, τόν σπίνο καί τά σπουργίτια, γιά τό σαλιγκάρι καί τό μυρμήγκι. "Μή βασανίζεις τό μυρμήγκι πού σέρνει τό σπυρί τό στάρι, γιατί τό μυρμήγκι ζεῖ κ'εἶν'ἡ ζωή θαυμαστή" (Φιρντουσί, πέρσης ποιητής, Πελεκάν ἀρ. 8 σελ. 22). Καί εἴδαμε καί τό μικρό τό καβουράκι πού "ἔχει μιά καρδούλα νά χαίρεται καί νά πονεῖ" (Μυριβήλης, Πελεκάν ἀρ. 12 σελ. 7).

Αὐτά ὅσο πιό σύντομα μποροῦσα νά πῶ, εἶναι τά κυριώτερα θέματα πού ἔχομε πραγματευθεῖ στό περιοδικό μας. 'Επίσης, ὁ ἀδελφός μας Βαλαδῶρος ἔχει γράφει ὥς τώρα τέσσερα ἐνδιαφέροντα ἄρθρα γιά τήν ἑρμηνεία τοῦ Θεοσοφικοῦ μας 'Εμβλήματος καί θά ἐπακολουθήσουν κι ἄλλα.

Πρίν τελειώσω θέλω νά εὐχαριστήσω θερμά ἐκ μέρους τῆς Θεοσοφικῆς Ἑνώσεως ὅλους ἐκείνους πού βοήθησαν καί βοηθοῦν τόσο πολύ στίς ἐργασίες της μέ τίς ὁμιλίες τους στίς Στοές μας καθώς καί γιά κάθε πνευματική καί ὑλική τους προσφορά στά βιβλία καί στό περιοδικό. 'Επίσης καί γιά τήν οἰκονομική τους προσφορά, δηλαδή τίς πολύτιμες δωρεές τους, πού μᾶς βοηθοῦν τόσο πολύ γιά τό ἔργο μας. Εὐχαριστοῦμε πολύ ὅλους καί γιά τό θερμό σας ἐνδιαφέρον καί τήν ἀγάπη σας, πού συντελοῦν τόσο στήν ἐπιτυχία τοῦ σκοποῦ μας.

'Αγλ. Ζάννου

2. Η ΠΥΛΗ ΤΟΥ ΑΙΩΝΙΟΥ

Ἡ μόνη λύση πού μπορεῖ νά δοθεῖ στά προβλήματα τοῦ κόσμου, τό μόνο βάλσαμο πού θά γιατρέψει ὅλες τίς πληγές καί τίς λύπες εἶναι ἡ 'Αλήθεια, πού εἶναι ἀπελευθέρωση καί εὐτυχία. Δέν εἶναι μυστικιστική ὅπως ἀρέσει σέ πολλούς νά φαντάζονται. Ὑπάρχει σ' αὐτή, ὅπως σέ ὅλα, καί μυστικιστική πλευρά καί πραχτική. Κι ἀπό τό ἄτομο θά ἐξαρτηθεῖ ἄν θά τή διαστρεβλώσει γιά νά τήν ταιριάξει μέ τό δικό του τό ταμπεραμέντο τό ἰδιαίτερο. Σάν τή νιώσεις καί μέ τήν καρδιά καί μέ τό νοῦ, θά σέ ὁδηγήσει στήν ἐσωτερική εἰρήνη, στήν ἐσωτερική γαλήνη.

Λύνοντας τό ἀτομικό σου πρόβλημα θά λύσεις τό πρόβλημα τοῦ κόσμου. Τόν κόσμο τόν ἀποτελοῦνε τά ἄτομα. Κ' ἔτσι ἄν τό ἄτομο ἔχει μέσα του εἰρήνη, θά μπορέσει νά δημιουργήσει γύρω του εἰρήνη καί γαλήνη καί κατανόηση τῆς 'Αλήθειας. Αὐτή ἡ εἰρήνη, αὐτή ἡ ἱκανότητα νά κατανοεῖς τά παλέματα καί τίς μάταιες τίς λαχτάρες καί τίς πεθυμιές τοῦ κόσμου, αὐτή ἡ ἀπέραντη βεβαιότητα γεννιέται ἅμα μπορέσεις νά συλλάβεις τό νόημα τῆς ζωῆς, ἅμα δεῖς καί καταλάβεις τό σκοπό.

Σάν τό ποτάμι πού ξεκινάει στήν ἔρημο κ' ὕστερα στριφογυρνάει καί πλανιέται στούς ἄμμους εἶναι τά δημιουργήματα τῶν ἀνθρώπων πού σκοπό σταθερό δέν ἔχουνε στή ζωή, τῶν ἀνθρώπων πού βουλιάξανε στή σκιά τοῦ τωρινοῦ καιροῦ. Ὅσοι θέλουνε νά δημιουργήσουνε κάτω ἀπό τή σκέπη τοῦ Αἰώνιου, πρέπει βαθιά τό σκοπό τους νά νιώσουνε, τή θέα τῆς 'Αλήθειας. Δίχως αὐτή τή θέα κι αὐτή τήν κατανόηση τίποτα δέ θ' ἀπομείνει ἀπ' ὅσα δημιουργήσουνε. Θάναι τά δημιουργήματά τους ὡσάν τοῦ λούλουδου τήν εὐωδιά πού ξεθυμαίνει, χάνεται. Ἐνῶ ἄν δημιουργήσουν ἔχοντας κατανόηση μές στήν καρδιά τους καί μές στό νοῦ τους, θά ὑπάρχει στό δημιούργημά τους ἡ σφραγίδα τῆς αἰωνιότητας.

Ἡ 'Αλήθεια δέ μπορεῖ νά κατανοηθεῖ μονάχα διανοητικά. Ἡ διάνοια σέ κανέναν δέν κυριαρχεῖ ἀπόλυτα. Καί κανένας δέν ὁδηγεῖ τή ζωή του μόνο μέ τό συναίσθημα. Δέ μπορεῖς νά χωρίζεις τά συναισθήματα ἀπό τή διάνοια καί νά ἐλπίζεις πώς θά καταλάβεις τή ζωή ἀπό τή μιά μονάχα ἀπό τοῦτες τίς δυό τίς στενές, τίς περιορισμένες τίς πλευρές. Ἡ ἐκπλήρωση τῆς ζωῆς εἶναι ἀποτέλεσμα πού βγαίνει ἀπό τό ἁρμονικό τό σμίξιμο τῆς διάνοιας μέ τά συναισθήματα.

Τί διαφορά ἔχει ὁ ἄγριος ἀπό τόν πολιτισμένο; Ὁ ἄγριος -τή λέξη αὐτή τήν παίρνω μέ τήν κατά γράμμα σημασία της- βάφει τό κορμί του καί τό στολίζει μέ φτερά καί μέ χάντρες καί μεταχειρίζεται κι ἄλλους μπελαλίτικους τρόπους ἐξωτερικοῦ στολισμοῦ. Ὁ φαινομενικά πολιτισμένος ἔχει τά μπερδέματα τῆς ἐσωτερικῆς ὀμορφιᾶς. Ἔχει τά διανοητικά του τά φτερά, τά συναισθηματικά του τά βαψίματα, τίς ἀμέτρητες τίς δογματικές του χάντρες. Ὁ πολιτι-

σμένος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου μπορεῖ νά μή στολίζει τό κορμί του μέ τοῦ ἄγριου τό βάρβαρο τρόπο. Ὅμως ἔχει πολλές φορές διάνοια καί συναισθήματα ἄγριου. Ἐσωτερικά δέν εἶναι καί πολύ ἀλλιώτικος ἀπό τόν ἄγριο. Μόνο πού δέν τό δείχνει ἐξωτερικά. Μά ὁ ἀληθινά πολιτισμένος ἔχει ξεπεράσει ὅλα τά πλουμίδια, ὅλες τίς μπερδεψιές. Κ'ἡ ὀμορφιά του δέν κρέμεται ἀπό πράματα ἐξωτερικά. Γιατί μπόρεσε κ'ἔφτασε στήν ἁπλότητα τῆς ζωῆς.

Ἡ ἐξέλιξη, πού λειτουργεῖ σάν ἀνοδική σπείρα, διευθύνεται πάντα πρός ὅλο καί μεγαλύτερη ἁπλότητα ζωῆς. Πολλοί αἰσθάνονται τόν πόθο νά δείξουνε τό δρόμο πρός τήν κατανόηση τῆς ζωῆς. Ὅμως ἄν δέν ἔχουν ἁπλότητα μέσα τους, θά δημιουργήσουνε καινούργιους φράχτες, καινούργιες παρανοήσεις, καινούργια πέπλα ἀνάμεσα στόν κόσμο καί στό σκοπό του.

Ὅπως ὁ ἐλέφαντας ἀνοίγει δρόμο μές στό δάσος κι αὐτός ὁ δρόμος εἶναι γιά νά τόν ἀκολουθήσουνε κι ἄλλοι, ἔτσι καί τό ἄτομο πού ἔχει νιώσει τήν 'Αλήθεια ἀνοίγει δρόμο στοῦ κόσμου τ' ἄγρια τά δασοτόπια, στά μπερδεμένα του τά σύλλογγα. Δέ μπορεῖς πραγματικά νά βοηθήσεις τούς ἀνθρώπους, ὅσο καί νά λαχταρᾶς νά βοηθήσεις,ἄν δέν ἔχεις βρεῖ ἐσύ ὁ ἴδιος τήν 'Αλήθεια τήν παντοτινή.

Ὅλοι σας ποθεῖτε ν' ἀνοίξετε τά μάτια τά τυφλά, νά βγάλετε τούς φυλακισμένους ὄξω ἀπ' τή φυλακή τους καί νά δώσετε φῶς σ'αὐτούς πού μένουνε μές στή σκοτεινιά πού δημιουργήσανε μόνοι τους. Μά δέ μπορεῖτε νά ὁδηγήσετε τούς τυφλούς ἤ ν'ἀνοίξετε τά μάτια τους νά δοῦνε τό φῶς ἤ νά βγάλετε τούς φυλακισμένους ἀπ'τή φυλακή τους ἄν δέν ἔχετε κατανοήσει τήν 'Αλήθεια πραγματικά, ἄν δέν ἔχετε φτάσει πραγματικά στή λεφτεριά καί στήν εὐτυχία. Ἄν δημιουργεῖτε μονάχα πράματα πού ξεφτᾶνε, πράματα πού χάνονται ὡσάν τοῦ λουλουδιοῦ τή μοσκοβολιά, τί ἀξία θέ νάχουνε γιά τόν κόσμο; Τόσοι καί τόσοι δημιουργοῦνε κάτω ἀπ'τή σκιά τοῦ τωρινοῦ καιροῦ. Ὅσοι κατανοοῦν πρέπει νά δημιουργοῦν κάτω ἀπό τή σκέπη τῆς αἰωνιότητας. Ὡς κ'ἕνα διαβατάρικο λαμπύρισμα νάχει πάρει τό μάτι τους μέσα σέ μιάν ἥσυχη στιγμή, δέ θά ξαναγυρίσουνε ποτέ στό κλουβί τοῦ περιορισμοῦ τους.

Ὅποιος φτάσει στή λεφτεριά θά θελήσει νά γίνει λέφτερος ὅλος ὁ κόσμος. Ὁ μόνος πού μπορεῖ στ'ἀλήθεια νά ὁδηγήσει ἤ νά βοηθήσει εἶναι κεῖνος πού βρῆκε μέσα του τήν εἰρήνη καί πού εἶναι σίγουρος πώς ἔνιωσε τή λεφτεριά τῆς ζωῆς. Ὄχι ὅποιος μένει στή σκιά πού δημιούργησε μονάχος του ἤ βρίσκεται φυλακισμένος μές στό κλουβί τῆς παράδοσης.

Πολλοί βαδίζουνε πρός τήν πύλη τοῦ Αἰώνιου. Μερικοί ὅμως τή διαβήκανε κ'ἔτσι τῆς ἔχουνε γυρισμένη τή ράχη. Ποτέ δέ ρίχνουνε σκιά στό μονοπάτι αὐτονῶν πού ἀκόμα βαδίζουνε πρός ἑτούτη τήν πύλη. Γιατί γίναν ἕνα μέ τό αἰώνιο τό φῶς.

Κρισναμούρτι

Μετάφρ. Μαρ. Οἰκονόμου

3. Ο ΑΝΑΡΧΟΣ

Γιά σένα καί γιά μένανε,
γιά τά μελλούμενα καί γιά τά περασμένα
σταμάτα πιά νά μοῦ μιλᾶς
καί λίγο κοίτα πιό καλά
σ'αὐτό πού δέ μπορεῖ ν'ἀλλάζει
-Αὐτόν τόν Ἕνανε, πού δέ γεννήθηκε καί δέν πεθαίνει.
Κοίτα τή γῆς καί τόν ὠκεανό,
τό διάστημα καί τά νησιά τῆς ζωῆς,
πού ὁλόφωτα σά διαμαντόπετρες
μέσα στά ζαφειρένια ξέχειλα ποτάμια
τοῦ διάστερου τοῦ αἰθέρα στέκουν,
σ'έτοῦτο τό στερέωμα πού'ναι σκεπή στό χάος,
στά μύρια τά φανάρια του,
πού ἡ φλόγα τους ἡ ἀθάνατη
εἶναι ἄσβηστη γιά πάντα,
σ'έτοῦτο τό στερέωμα, ναί,
πού πυργωμένο στέκει ἀπόρθητο
στή σκέψη τήν ἀπόκοτη
καί πίσω τή γυρίζει,
ὅπως τά σύγνεφα τοῦ 'Ατλαντικοῦ ὁ ἀγέρας-
Κοίτα σ'αὐτό τό Σύνολο
ἀπό ἥλιους, κόσμους, ἄνθρωπους, ἀνθούς καί ζῶα
μ'ὅλη μαζί τή σιγαλή
ἤ βροντερή δουλειά πού θέλουνε γιά νά φκιαχτοῦν,
νά ζοῦν καί νά πεθαίνουν.
Τάχατες νά 'ναι μιά ὀπτασία;
Ὅλα ὅσα φκιάχτηκαν
κ'ἔχουν μερίδιο στήν κληρονομιά
νά 'ναι ματιοῦ βλαμμένου ἀνύπαρχτα μυγάκια,
ὄνειρα καί νερόφουσκες;
Αὐτόν ἡ σκέψη, κούνια της καί τάφον ἔχει
κι ὄχι πιό λίγο, κάθε μελλούμενο καί κάθε περασμένο
ἄχρηστος ἤσκιος εἶναι
τῆς σκέψης τῆς γοργόφτερης.
Αὐτά -μελλούμενα καί περασμένα-
καμμιά δέν ἔχουν ὕπαρξη.
Ὑπάρχει κεῖνο μοναχά
πού τό ἴδιο νοιώθει πώς ὑπάρχει.

....

Τά πάντα βρίσκονται κλεισμένα

μέσα στό κάθε τί.
'Ολάκερο τό δάσος τῆς Δωδώνης
κλεισμένο βρίσκεται στό κύπελλο κάθε βελανιδιοῦ,
εἶναι -κι ἄς εἶναι ἀνύπαρχτο-
τί ἦτανε κάποτες, τί θά 'ναι,
ὅπως καί τί εἶναι τώρα.
Μονάχα ἡ σκέψη
καί τά συνθετικά γοργόφτερα κομμάτια της,
Θέληση, Πάθος, Λογική καί Φαντασία,
δέν εἶναι μπορετό ποτέ τους νά πεθάνουν,
αὐτό 'ναι πού πραγματικά φαίνονται νά 'ναι,
τῆς ἀλλαγῆς τῆς ἄστατης τό ὑφάδι,
πάνω σ' αὐτό γιά νά μπορεῖ νά ὑφαίνει
ὅλα ὅσα ἀφεντεύουνε
κόσμους, σκουλήκια, σουλτανάτα, πρόληψες.
Τί σημασία ὁ χρόνος, ἡ περίσταση κι ὁ τόπος
ἔχει στή σκέψη πάνω;
Χτύπα τήν πόρτα της καί διάπλατα θά σοῦ ἀνοιχτεῖ.
Κοίτα καί νά. Ὅλοι οἱ αἰῶνες οἱ μελλούμενοι
πάνω στούς περασμένους καθρεφτίζονται
σά μέσα στό γυαλί.

....

Τά περασμένα τώρα στέκονται μπροστά σου
σάν πλέρια ἐνσάρκωση αὐτονῶν πού θά 'ρθουν.
Κι ὡστόσο ἀποθυμᾶς τό συναπάντημα
μέ κεῖνο τοῦ ἑαυτοῦ σου τό κομμάτι
πού ὑπῆρχε πρίν ἐσύ νά ξεκινήσεις
γιά τοῦτον τό μικρόν ἀγώνα δρόμου
πού στά στερνά τόν στεφανώνει ὁ χάρος.

Π. Μπ. Σέλλεϋ Percy Bysshe Shelley, 1792-1822).
'Αποσπάσματα ἀπό τήν "'Ελλάδα", λυρικό δράμα ἐμπνευσμένο ἀπ' τήν Ἑλληνική 'Επανάσταση κι ἀφιερωμένο στόν 'Αλέξανδρο Μαυροκορδάτο. Λεύτερη ἀπόδ. Δημήτρη Θεοδωρίδη.

Οἱ παραπάνω στίχοι περιέχουν ἕνα μέρος ἀπ' τή βαθυστόχα - στη ἀπάντηση πού ἔδωσε ἕνας ἑβραῖος μύστης καί ἐρημίτης στό ἐναγώνιο ρώτημα τοῦ σουλτάνου γιά τήν τύχη πού περίμενε τήν 'Οθωμανική Αὐτοκρατορία ὕστερα ἀπό τόν ξεσηκωμό τῶν ραγιάδων.

4. Η ΑΘΑΝΑΤΗ ΝΙΟΤΗ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

Τό βλέπουμε παντοῦ τό παιχνίδι τῆς ζωῆς καί τοῦ θανάτου-αὐτή τή μεταστοιχείωση τοῦ παλιοῦ στό καινούργιο. Ἡ μέρα μᾶς ἔρχεται κάθε πρωί ολόγυμνη κι ολόασπρη, δροσάτη ὡσάν τό λουλούδι. Μά ξέρουμε πώς εἶναι παλιά. Εἶν'ὁ ἴδιος ὁ χρόνος. Εἶν'ἡ ἴδια ἡ πανάρχαια κείνη μέρα πού πῆρε στήν ἀγκαλιά της τή σφαίρα μας τή νιογέννητη, τήν τύλιξε στόν ἄσπρο τό μαντύα της τό φωτοΰφαντο καί τήν ξαπόστειλε γιά τό προσκύνημα, γιά τήν πορεία ἀνάμεσα στ' ἀστέρια.

Ὅμως εἶναι ξεκούραστη ἡ περπατησιά της, τά μάτια της ξάστερα. Ἔχει ἀπάνω της τό χρυσό τό φυλαχτό τῆς ἀγέραστης αἰωνιότητας. Καί τ'ἄγγισμά του σβήνει τήν κάθε ζάρα ἀπό τό μέτωπο τῆς Πλάσης. Τά γερατειά κι ὁ θάνατος διαβατικές μονάχα ρίχνουνε σκιές στή θωριά της. Ἀχνάρια δέν ἀφήνουν οἱ βηματισιές τους. Κ' ἡ ἀλήθεια μένει δροσερή καί νιά.

Αὐτή ἡ παλιά, ἡ πολύ παλιά τῆς γῆς μας μέρα ξαναγεννιέται κάθε πουρνό. Ξαναγυρίζει στό ἀρχικό μοτίβο τῆς μουσικῆς της. Ἀνίσως κι ἀκλουθοῦσε ὁ δρόμος της μιάν ἀτέλειωτη ἴσια γραμμή, ἀνίσως καί δέν ἤτανε κεῖνο τό σταμάτημα τό τρομαχτικό πού κάνει ἀφοῦ βουλιάξει μές στήν ἄβυσσο τῆς σκοτεινιᾶς ὥσαμε πού νά ξαναγεννηθεῖ κάθε φορά στή ζωή ὁπού τ'ἀρχινίσματα γίνονται τ'ἀμέτρητα, θά μόλευε λίγο λίγο τήν ἀλήθεια, στή σκόνη θά τήν ἔθαβε. Καί τῆς περπατησιᾶς της τό σφυροκόπημα πόνο θέ νά σκορποῦσε ἀδιάκοπο στή γῆς. Καί τά γεράματα δίχως ἀντίζηλο θά βασιλεύανε καί θἄταν ὁ θρόνος τους καμωμένος ἀπό παντοτινά σκουπίδια στιβαγμένα.

Μά κάθε πουρνό ξαναγεννιέται ἡ μέρα ἀνάμεσα σέ λούλουδα φρεσκανοιγμένα. Ξαναφέρνει τό μήνυμά της. Ὅλο καί μᾶς βεβαιώνει πώς αἰώνια πεθαίνει ὁ θάνατος. Πώς εἶναι στήν ἐπιφάνεια τά κύματα τῆς ταραχῆς, πώς τῆς γαλήνης ὁ ὠκεανός ἔχει βάθος ἄπατο. Ἡ αὐλαία τῆς νύχτας ἀνοίγει κ'ἡ ἀλήθεια ξεπετιέται χωρίς μήτε μιά σκονίτσα νά λεκιάζει τό ροῦχο της, χωρίς οὔτε μιά ζάρα νά γεράζει τήν ὄψη της.

Αὐτός πού ὑπῆρχε πρίν ἀπ'ὅλα βλέπουμε πώς ἴδιος εἶναι σήμερα. Ἡ κάθε νότα τοῦ τραγουδιοῦ τῆς δημιουργίας ὁλοκαίνουργη βγαίνει ἀπ'τή φωνή Του. Τό σύμπαν δέν εἶναι ἀντίλαλος μονάχα πού ἀντιβουΐζει ἀπό οὐρανό σέ οὐρανό σάν ἄστεγος στρατοκόπος, ὁ ἀντίλαλος παλιοῦ τραγουδιοῦ πού μιά γιά πάντα τραγουδήθηκε μές στό θολό τ'ἀρχίνισμα τῆς πλάσης κ'ὕστερα ἀπόμεινε ὀρφανό. Κάθε στιγμή βγαίνει ἀπ'τήν καρδιά τοῦ Κυρίου, πνέει μέ τήν πνοή Του.

Νά γιατί ἁπλώνεται σ'ὅλο τόν οὐρανό καταπῶς παίρνει μορφή μιά ἰδέα μέσα σ'ένα ποίημα. Νά γιατί ποτέ δέν κοματιάζεται, ποτέ δέν τό τσακίζει τό βάρος του ὅσο κι ἄν γίνει μεγάλο.

'Από κεῖ γεννιέται ἡ κατάπληξη γιά τίς ἀτέλειωτες τίς ἀλλαγές, ἀπό κεῖ ξεκινάει τοῦ 'Αξήγητου ὁ ἐρχομός, ἡ ἀδιάκοπη λιτανεία πού σχηματίζουνε τά ἄτομα δίχως κανένα τους νάχει τ' ὅμοιο του σ'ὅλη τήν πλάση. Καί στό ξεκίνημα καί στό τέρμα δέν ἔχει τέλος τ'ἀρχίνισμα- ὁ κόσμος εἶναι πάντα παλιός καί πάντα νέος.

Δουλειά τοῦ ἐγώ μας εἶναι νά μάθει πώς πρέπει νά ξαναγεννιέται τήν κάθε στιγμή τῆς ζωῆς του. Νά σπάσει πρέπει ὅλες τίς αὐταπάτες πού μές στό τσόφλι τους τό κλείνουνε γιά νά τό κάνουνε γέρικο νά φαίνεται, τοῦ θανάτου νά σηκώνει τό φορτίο,

Γιατί ἡ ζωή εἶναι νιότη ἀθάνατη καί μισεῖ τά γερατιά, πού γυρεύουνε νά πεδουκλώσουνε τά βήματά της. Τά γερατιά πού δέν ἀνήκουνε στή ζωή πραγματικά, μά τήνε παίρνουνε ξοπίσω καταπῶς παίρνει ὁ ἴσκιος τό λυχνάρι ἀπό κοντά.

Ἡ ζωή μας ὡσάν ποτάμι χτυπάει τίς ἀκροποταμιές της. "Οχι γιά νά αἰσθανθεῖ πώς τήνε κλείνουνε, παρά γιά νά νιώθει τήν κάθε στιγμή πώς τῆς εἶναι μπορετό νά πάρει ἕναν ἀτέλειωτοδρόμο, ἕνα δρόμο πού τραβάει κατά τή θάλασσα. Εἶναι σάν ποίημα πού στό κάθε βῆμα ξαναβρίσκει τό ρυθμό του, ὄχι γιά νά τό κάνουνε νά σωπάσει οἱ κανόνες του οἱ ἀλύγιστοι, παρά γιά νά ἐκφράζει ὁλοένα τήν ἐσώτερη τή λεφτεριά τῆς ἁρμονίας του.

Οἱ τοῖχοι πού τήν ἀτομικότητά μας κλείνουνε μᾶς ρίχνουν ἀπ' τή μιά μεριά πίσω, στά ὅριά μας μέσα, κ'ἔτσι ἀπό τήν ἄλλη τή μεριά μᾶς ὁδηγοῦνε στ' ἀπεριόριστο. Μόνο σά δοκιμάζουμε ἀπέραντα νά κάνουμε αὐτά τά ὅρια, βουλιάζουμε σέ ἀντίφαση ἀξεδιάλυτη κι ἀποτυχία ἐλεεινή μᾶς περιμένει.

Αὐτό φέρνει τίς μεγάλες τίς ἐπαναστάσεις στήν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας. Κάθε φορά πού τό μέρος περιφρονώντας τήν ὁλότητα γυρεύει νά τραβήξει ξέχωρο δρόμο δικό του, ἡ ὁρμή τῆς ὁλότητας τοῦ δίνει σκουντιά δυνατή, ἀπότομα τό σταματάει, τό ποδοπατάει. "Οσες φορές γυρέψει τό ἄτομο νά φράξει τό ρεῦμα τό ἀσταμάτητο τῆς παγκόσμιας δύναμης, νά τό φυλακίσει γιά προσωπικούς σκοπούς του, φέρνει τήν καταστροφή. "Οση ἐξουσία κι ἄν ἔχει ὁ βασιλιάς δέ μπορεῖ τή δικιά του τήν παντιέρα τῆς ἀνταρσίας νά σηκώσει ἐνάντια στήν ἀστέρευτη τῆς δύναμης πηγή, ἐνάντια στήν ἑνότητα, καί νά κρατήσει ὡστόσο τήν ἐξουσία του.

Εἴπανε˙"Μ έ τ ή ν ἀ δ ι κ ί α π ρ ο κ ό β ο υ ν ο ἱ ἄ ν θ ρ ω π ο ι , ὅ , τ ι π ο θ ο ῦ ν ε τ' ἀ π ο χ τ ᾶ ν ε κ α ί ν ι κ ᾶ ν ε τ ο ύ ς ἐ χ τ ρ ο ύ ς τ ο υ ς , μ ά σ τ ό τ έ λ ο ς ξ ε ρ ι ζ ώ ν ο ν τ α ι , ξ ε π α σ τ ρ ε ύ ο ν τ α ι".

"Αν θέλουμε νά φτάσουμε στό μεγαλεῖο τῆς προσωπικότητας, πρέπει νά βυθιστοῦν οἱ ρίζες μας βαθιά μές στό παγκόσμιο.

Ὁ προορισμός τοῦ ἐγώ μας εἶναι νά τήν ἐπιζητεῖ αὐτή τήν ἕνωση. Πρέπει τό ἐγώ μας νά σκύψει τό κεφάλι ἴσαμε κάτω μέ ἀγάπη καί ταπείνωση. Καί τή θέση του νά πάρει ἐκεῖ πού μικροί καί μεγάλοι σμίγουνε. "Εχει νά κερδίσει μέ ὅ,τι χάνει, ἔχει ν'ἀνυψωθεῖ μέ

τήν ὑποταγή. Φρίκη θά τόπιανε τό παιδί γιά τά παιχνίδια του ἀνίσως καί στό τέλος τους δέ μποροῦσε νά ξαναπάει κοντά στή μάνα του. Κ'ἡ περηφάνεια πού νιώθουμε γιά τήν προσωπικότητά μας κατάρα θά γινότανε ἄν δέ μπορούσαμε ἀπό ἀγάπη νά τήν ἀπαρνηθοῦμε. Πρέπει νά τό ξέρουμε πώς μόνο ἡ ἀποκάλυψη τῆς ἀπεραντοσύνης εἶναι μέσα μας ἀτέλειωτα καινούργια καί παντοτινή κι ὡραία. Καί πώς δίνει στό ἐγώ μας τό μοναδικό του νόημα.

Ραμπιντρανάθ Ταγκόρ. 'Από τή "Σάντανα"
(ἀπό τό κεφ. Δ΄: Τό πρόβλημα τοῦ ἐγώ)
Μετάφρ. Μαρ. Οἰκονόμου

5. ΣΤΗ ΧΑΡΑ

Κόρη ἐσύ τῶν 'Ηλυσίων,
ὦ Χαρά, σπίθα πανέμορφη, θεϊκή
ἕνα πύρινο μεθύσι
στό δικό σου τό ναό μᾶς ὁδηγεῖ.
'Η κακιά ὅ,τι σκόρπισε συνήθεια
νά, τά μάγια σου τό δένουνε ξανά,
ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ὦ θεά, ἀδερφώνονται ὅπου
ἡ φτερούγα ἡ ἀπαλή σου τριγυρνᾶ.
Όλα τά ἔθνη ἀγκαλιαστεῖτε. Σέ ὅλον, ὅλο
στέλνω ἐγώ τόν κόσμο τοῦτο τό φιλί.
Έναν ἔχουμε πατέρα, ἀδέρφια, ἐκεῖ
ἀπ'τῶν ἄστρων πιό ψηλά τό θρόνο.

Όποιος ἑνός φίλου ὁ φίλος εἶναι,
ὅποιος πέτυχε τέτοια ἔξοχη ζαριά,
ὅποιος βρῆκε μιά καλή γυναίκα, ἄς σμίξει
τή φωνή του στά χαρούμενα βουητά.
Φτάνει μόνο μ ι ά ψυχή στόν κόσμο τοῦτον
νά μπορεῖ κανείς δικιά του νά τήν πεῖ.
'Αλλ'αὐτός πού δέν τό πέτυχε ποτέ του,
κλαίοντας ἔξω ἀπό τόν κύκλο ἄς τραβηχτεῖ.
Τή συμπάθεια νά τιμᾶ καί νά λατρεύει
ὅποιος ζεῖ σ' αὐτή τή γῆ.
Πρός τ' ἀστέρια αὐτή ὁδηγεῖ
ὅπου τοῦ Ἄγνωστου εἶν' ὁ θρόνος κι ἀφεντεύει.

Όλα τά ὄντα ἀπό τά στήθια τῆς μεγάλης
Φύσης τή χαρά ρουφοῦν
καί καλοί μά καί κακοί τά ρόδινά της
ἴχνη πάντ'ἀκολουθοῦν.
Τά φιλιά καί τά σταφύλια αὐτή μᾶς δίνει,
ἕνα φίλο, κι ὡς τό θάνατο πιστό.

Ἡδονή καί τό σκουλήκι ἀκόμα νιώθει,
στέκει ὀρθό τό Χερουβείμ μπρός στό Θεό
Ἔθνη, ἐσεῖς χάμω θά πέσετε, ἐσεῖς μόνο;
Πές,τόν Πλάστη τόν μαντεύεις, κόσμε ἐσύ;
Θά τόν βρεῖς πάνω ἀπ'τῶν ἄστρων τή σκηνή.
Πάνω ἀπ'τ'ἄστρα τό μεγάλο του ἔχει θρόνο.

Ἡ φτερούγα ἡ δυνατή στήν αἰώνια φύση
ὀνομάζεται χαρά.
Τούς τροχούς μές στό τρανό ρολόϊ τοῦ κόσμου
ἡ χαρά τούς σπρώχνει πάντοτε μπροστά.
'Απ'τά οὐράνια στῆς χαρᾶς τό κάλεσμα ἥλιοι
ξεπετιοῦνται κι ἀπ'τά σπέρματα οἱ ἀνθοί·
ἡ χαρά μέσα στό χάος γυρίζει σφαῖρες
πού ἀστρονόμου δέν τίς γνώρισε γυαλί.
Ὅπως οἱ ἥλιοι ἀναγαλλιάζοντας πετᾶνε
στήν οὐράνια, τήν ὑπέρλαμπρη ἁπλωσιά,
μπρός: παιδιά, μέ χαρούμενη καρδιά,
ὅμοιοι μέ ἥρωες πού γραμμή στή νίκη πᾶνε.

'Απ'τόν πύρινο καθρέφτη τῆς ἀλήθειας
στόν ἐρευνητή χαμογελᾶ.
Στήν τραχιά τῆς ἀρετῆς κορφή ἀνεβάζει
τόν πού σκώνει ἕνα φορτιό καί δέ βογκᾶ.
Οἱ σημαῖες της κυματίζουνε στῆς πίστης
τό βουνό τό φωτερό·
σπάει τό φέρετρο καί μέσ'ἀπ'τίς ραγάδες
λάμπει ἐκείνη στῶν ἀγγέλων τό χορό.
Λαοί, θάρρος: Ἡ ἀντοχή νά μή σᾶς λείψει,
καί γιά ἀνώτερο ἕναν κόσμο ὑπομονή:
Πάνω ἐκεῖ, πέρ' ἀπ'τῶν ἄστρων τή σκηνή,
ἕνας θεός στέκει τρανός καί θ'ἀνταμείψει.

Μέ τούς θεούς πῶς νά τά βάλεις; Εἶν'ὡραῖο
νά τούς μοιάσεις· τοῦτο ἀρκεῖ.
Ἄς σιμώσουν οἱ φτωχοί κι οἱ πονεμένοι
νά χαροῦν μέ τούς χαρούμενους κι αὐτοί.
Ὄχι ἐκδίκηση καί μίση, ἄς ξεχαστοῦνε·
στό θανάσιμον ὀχτρό συγγνώμη πιά·
ἄς μήν πιέζουνε τά μάτια σου τά δάκρυα
κι ἄλλο ἡ τύψη ἄς μήν σοῦ τρώει τήν καρδιά.
Μᾶς χρωστοῦν; Ὅλ' ἄς σκιστοῦνε τά τεφτέρια:
Συμφιλίωση γενική:
Ὅπως κρίναμε, ἀδερφοί,
ἔτσι κρίνει κι ὁ Θεός ψηλά στ'ἀστέρια.

Ἡ χαρά σπιθοβολάει μές στά ποτήρια·
μέσα στό αἷμα τό χρυσό τοῦ σταφυλιοῦ
ἡρωισμοῦ ρουφοῦν ὁρμή οἱ ἀπελπισμένοι,
κι οἱ κανίβαλοι γαλήνεμα τοῦ νοῦ.
Τό ποτήρι ὅταν τό γύρο του θά κάνει,
ἀπ'τίς θέσεις σας, ἀδέρφια μου, ὅλοι ὀρθοί.
Ὡς ψηλά, τόν οὐρανό οἱ ἀφροί ἄς ραντίσουν
πρός τό πνεῦμα τοῦ 'Αγαθοῦ τούτ'ἡ σπονδή.
Πού γι'αὐτόν χορός ἀγγέλων ὕμνους ψάλλει
καί τῶν ἄστρων τόν δοξάζουν οἱ χοροί.
Πρός τό πνεῦμα τοῦ 'Αγαθοῦ τούτ'ἡ σπονδή
πέρ'ἀπ'τ'ἄστρα, μές στοῦ ἀπείρου τήν ἀγκάλη.

'Αντοχή στά πικρά βάσανα, βοήθεια
ὅπου ἕνας ἀθῶος θρηνεῖ,
σταθερότητα στόν ὅρκο, τήν ἀλήθεια
καί σ' ὀχτρούς μά καί σέ φίλους ἀντικρύ·
μπρός σέ θρόνους ρηγικούς ἀντρίκεια στάση
κι ἄν, ἀδέρφια μου, στοιχίσει ἤ αἷμα ἤ βιός,
τό βραβεῖο νά πάει σ' αὐτόν πού δούλεψε ἄξια,
καί στίς γέννες τῆς ψευτιᾶς ξολοθρεμός.
Πιό σφιχτά στόν ἅγιο κύκλο αὐτόν πιαστεῖτε,
ὅρκο δῶστε στό σπιθάτο αὐτό κρασί
πώς θά μείνετε στό τάξιμο πιστοί.
Στόν οὐράνιο δικαστή μας ὁρκιστεῖτε.

Φρ. Σίλλερ (Friedrich Schiller 1759-1805). Μετάφρ. Θρασ. Σταύρου
(Ἡ "'Ωδή στή χαρά" τοῦ Σίλλερ μελοποιήθηκε ἀπό τό Μπετόβεν
στό τελευταῖο μέρος τῆς 'Εννάτης συμφωνίας).

* * *

ΟΧΙ ΔΕΝ ΚΛΑΙΩ ΤΩΡΑ ΠΙΑ

Ὄχι δέν κλαίω τώρα πιά τή μαύρη μου τή μοίρα
μές στῆς ψυχῆς μου τό βυθό.
'Εστέρεψε τῶν ὑστερνῶν δακρύων ἡ πλημμύρα.
Ἄλλο σάν τί νά φοβηθῶ;

Ὁ πόνος μιάν ἀτίμητη ὑφαίνει μου πορφύρα
κ'ἕνα στεφάνι μοῦ φορεῖ.
Κ'οἱ πίκρες πού μέ λιώνανε τώρα γενῆκαν μύρα
καί μοῦ μυρώνουν τή ζωή.

Μυρτιώτισσα. 'Από τίς "Κίτρινες φλόγες"

ΑΓΑΠΗ ΚΑΙ ΠΟΝΟΣ

Ἡ ἀγάπη γεννᾶ τόν πόνο κι'ὁ πόνος τήν ἀγάπη.
Τό ξύλο πού καίγεται δέ δίνει μονάχα στάχτη, μά καί φλόγα.

Πώλ Κλωντέλ (Paul Claudel , 1868-1955), γάλλος λογοτέχνης
'Από τό θεατρικό του ἔργο "Ὁ Εὐαγγέλισμός τῆς Θεοτόκου"
("L' Annonce faite à Marie). Μετάφρ. Μυρτιώτισσας

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ

Ὄργονε, πόνε, ὄργονε μέ νύχια σιδερένια
Τό στῆθος μου καί ἄνοιγε βαθιά, βαθιά πληγή.
Ὄργονε, πόνε, ἡ καρδιά κι' ἄν εἶναι χωματένια
Εἶν'ὅμως ἀκατάστρεφτη καί καρπερή σάν γῆ.

Ὅσο τ'ἀλέτρι σου βαθιά, βαθύτερα πηγαίνει
Τόσο κι'ἀπό τά σπλάχνα μου τά μαῦρα φλογερά
Νοιώθω νά βγαίνῃ δύναμη κρυφή κ'εὐλογημένη
Καί νά μέ παίρνῃ ἀπό τή γῆ σέ πύρινα φτερά.

'Εμπρός μου τότε ἀνοίγονται ἀγνώστου κόσμου πλάτη,
Τοῦ πόνου ἡ ἀτέλειωτη καί στοιχειωμένη γῆ,
'Εκεῖ ὁ νοῦς ἐλεύθερος, ὁλόφωτο τό μάτι
Σέ νέας λούεται ζωῆς τή μυστική πηγή.

Γιατί ἀλήθεια ἐλεύθερος ἐκεῖνος εἶναι μόνο,
Πού νοιώθει μέσ'στά σπλάχνα του τοῦ πόνου τή φωτιά,
Πού δέν ἐλπίζει τίποτε, πού δέν φοβᾶται πόνο
Καί πού δέν ἔχει τίποτε στή γῆ νά χάσῃ πιά.

Στή μυστική τοῦ πόνου γῆ ἐκεῖ 'νε κ'ἡ ἀλήθεια.
Γι'αὐτό κι'ὅσα μᾶς μάγευαν στόν κόσμο μιά φορά
Τά βλέπουμε σάν ψεύτικα, ὡραῖα παραμύθια,
Καί σάν καπνό, σάν ὄνειρο τοῦ κόσμου τή χαρά.

Στόν πόνο πρωτονοιώθουμε καί τήν ἀθανασία.
Ἄν ἕνας χρόνος τῆς χαρᾶς σάν μιά στιγμή πετᾷ,
Τοῦ πόνου τοῦ ἀληθινοῦ στιγμή μονάχα μία
Αἰωνιότης φαίνεται στό νοῦ μας ἐμπροστά.

Ὄργονε, πόνε. ἡ ψυχή πετάει καθαρισμένη
Μέσ'ἀπό τό καμίνι σου σάν φῶς στόν οὐρανό.
Ἔτσι κ'ἡ φλόγα χύνεται καί λάμπει κι'ἀνεβαίνει
Μέσ'ἀπ'τό κῦμα τοῦ καπνοῦ τό μαῦρο, σκοτεινό.

'Αριστομένης Προβελέγγιος
'Από τήν ποιητική συλλογή "Φθινοπωριναί ἁρμονίαι"

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ

Δέν ὑπάρχει πιό βλογημένη θύμηση καί τίποτα πιό βλογημένο πού ν'ἀξίζει νά θυμόμαστε ἀπό τόν πόνο πού ξεπεράσαμε νιώθοντας πώς ἔχουμε ἀλληλέγγυο τό Θεό. Αὐτό 'ναι τό μυστήριο τοῦ πόνου.

Σέρεν Κίρκεγκωρ (Sören Kirkegaard, 1813-1855), δανός φιλόσοφος καί θεολόγος. 'Από τίς "Χριστιανικές ὁμιλίες"
Μετάφρ. Δημήτρη Θεοδωρίδη

Ο ΩΚΕΑΝΟΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΠΟΝΟΥ

Ὁ ἀνθρώπινος πόνος, τό σύνολο τοῦ πόνου πού ἁπλώνεται κάθε στιγμή σ'ὅλη τή γῆ, τί ἀπέραντος ὠκεανός. Μά ἀπό τί νά σχηματίστηκε τάχα αὐτός ὁ σωρός; 'Από μαυρίλα, ἀπό χαλάσματα, ἀπό σκουπίδια; ... Ὄχι, ἄς τό ξαναποῦμε, σχηματίστηκε ἀπό δυνατότητες ἐ ν έ ρ γ ε ι α ς. Μέσα στόν πόνο κρύβεται μέ ἐξαιρετική ἔνταση ἡ ἀνοδική δύναμη τοῦ Κόσμου. Ὅλο τό ζήτημα εἶναι νά τή λευτερώσουμε τούτη τή δύναμη κάνοντάς τη ν'ἀποχτήσει τήν ἐπίγνωση τῆς σημασίας της, νά συνειδητοποιήσει τό τί μπορεῖ. Ὤ τί πήδημα θά κανε ὁ Κόσμος πρός τό Θεό ἄν ὅλοι οἱ ἄρρωστοι μαζί κάνανε τά βάσανά τους νά γίνουν ἕνας κοινός πόθος, ὁ πόθος νά ὡριμάσει γοργά ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ μέ τήν κατάχτηση καί τήν ὀργάνωση τοῦ Κόσμου, ἄν ὅλοι οἱ πονεμένοι τῆς γῆς ἑνώνανε τούς πόνους τους γιά νά γίνει ὁ πόνος τοῦ Κόσμου μιά καί μοναδική πράξη συνείδησης, ἐξύψωσης καί ἕνωσης. Δέ θά ἦταν αὐτό μιά ἀπ'τίς ἀνώτερες μορφές πού θά μποροῦσε μπρός στά μάτια μας νά πάρει τό μυστικό ἔργο τῆς Δημιουργίας;

Πιέρ Τεγιάρ ντέ Σαρντέν (Pierre Teilhard de Chardin), σύγχρονός μας γάλλος στοχαστής καί καθολικός κληρικός
'Από τό βιβλίο του "Ὁ ὕμνος τοῦ Σύμπαντος"
Μετάφρ. Μαρ. Οἰκονόμου

ΑΙΩΝΙΟΤΗΤΑ

Ὅποιος ἁλυσοδένεται σέ μιά χαρά
τή λευτεριά τῆς φτερωτῆς ζωῆς χαλᾶ.
Μά αὐτός πού τή χαρά στά πεταχτά φιλεῖ
ζεῖ πάντα στῆς Αἰωνιότητας τή χαραυγή.

Οὐΐλλιαμ Μπλέηκ (William Blake, 1757-1827), ἄγγλος μυστικιστής ποιητής καί ζωγράφος.

Λεύτερη ἀπόδοση Δημήτρη Θεοδωρίδη

ΛΕΥΤΕΡΙΑ ΚΑΙ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ

ΣΚΕΨΕΙΣ

α΄) Οὗ δέ τό πνεῦμα Κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερία
'Απόστολος Παῦλος, Β΄Κορ. γ΄ 17

β΄) Πνεῦμα θά πεῖ λευτεριά. Ἡ φύση της βρίσκεται στήν ἄκρη τήν ἀντίθετη ἀπ'τῆς παθητικότητας καί τῆς ἀνάγκης.

Νικολάϊ Μπερντιάγεφ, ρῶσος φιλόσοφος καί θεολόγος (1874-1948)
'Από τό "Λευτεριά καί πνεῦμα". Μετάφρ. Δημήτρη Θεοδωρίδη

γ΄) Ἡ πιό ἐσωτερική ἑστία τῆς ἀνθρώπινης ἀτομικότητας εἶναι ἡ συνείδηση, ὅπου τό πλάσμα τό προσωπικό, ἀκούγοντας τήν ἴδια τή φωνή τοῦ Θεοῦ βρίσκει σέ τούτη τήν ἐπαφή μέ τήν ὑπέρτατη Προσωπικότητα τήν ἀληθινή του τήν ἀξία καί τήν ἀσφάλειά του. Μέ τήν ἀποφασιστική τήν ὑπακοή στό καθῆκον ὁ ἄνθρωπος ἀσφαλίζεται σά μέσα σέ κάστρο ὅπου νιώθει τόν ἑαυτό του δυνατό. Αὐτή ἡ ἐξάρτηση ἡ θεληματική τόν κάνει ἐ λ ε ύ θ ε ρ ο, τοῦ δίνει τήν ἀνώτερη ἀπ' ὅλες τίς ἐλευθερίες. Ἔτσι ἀπό τότες πιά ἀνήκει στόν ἑαυτό του. Γιατί στόν ἑαυτό σου ἀνήκεις καί εἶσαι ἀληθινά ἀνεξάρτητος ἀπό τίς τυραννίες τίς ἐξωτερικές μονάχα τόσο ὅσο ἀνήκεις στή συνείδησή σου.

Ὁ Θεός τόν ἄνθρωπο θέλησε νά τόν κάνει ὑπεύθυνο. Καί δέ μποροῦσε νά τόν κάνει ὑπεύθυνο χωρίς νά τόν κάνει ἀτομικό.

Φ. Μπριντέλ (Ph. Bridel). Μετάφρ. Μαρ. Οἰκονόμου

δ΄) Ὅποιος δειλιάζει σήμερα
θυσίας νά κάμει προσφορά
τοῦ ἀξίζουν τά δεσμά του.

Γκαῖτε Wolfgang Goethe, 1749-1832). 'Από τό ποίημα "Ἡ πρώτη Βαλπούργεια νύχτα". Μετάφρ. Θρ. Σταύρου

ε΄) Ἡ ἀνώτατη ἀρετή δέν εἶναι νάσαι λεύτερος, μά νά μάχεσαι γιά λευτεριά.

Ν. Καζαντζάκης. 'Από τήν "'Ασκητική"

΄) Ἡ ἐλευθερία εἶναι κάτεργο ὅσο μένει κ'ἕνας ἄνθρωπος σκλαβωμένος στή γῆ.

'Αλμπέρ Καμύ (Albert Camus, 1913-1960), γάλλος λογοτέχνης
Μετάφρ. Δημήτρη Μυράτ

ζ΄) Ὅσο πολλά κι ἄν εἶναι τά αἰσθησιακά τά πλάσματα, ὁρκίζομαι ὅλα νά τά σώσω.

Βουδδικός ὅρκος. Μετάφρ. Δημήτρη Θεοδωρίδη

Ο ΑΝΘΟΣ ΤΗΣ ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ

Τί φοβερό, μέ ποιό φανατισμό τυφλό, μεσημεριάτικα στό ἡλιόλουστο τό Τέξας χτήνη μέ ἀνθρώπινη μορφή ξεφτίσανε τό λάβαρο τῆς Λευτεριᾶς τό ἱερό καί τῆς Δημοκρατίας τήν παντιέρα.

Τί ἀγριότητα, μέ ποιά μανία κολασμένη τό καύκαλο θρυμμάτισαν κεινοῦ τοῦ ἀγνοῦ τοῦ χριστιανοῦ, τοῦ ἁπλοῦ, πού πίστευε καί πάσκιζε καί φώναζε "'Ισότητα στούς μαύρους, ἄσπρους, κίτρινους κι ἐρυθρόδερμους. Ὅλοι μας ἄς δουλέψουμε σκληρά γιά τήν παγκόσμια ἰσότητα κι εἰρήνη".

'Ακόμα στόν ἀγέρα στέκει ὁ ἀπόηχος ἀπό τούς γρυλισμούς θεριῶν ἀνθρώπινων κι ἀπ'τίς βραχνές φωνές πού γιόρταζαν: "Νίκη στή βία. Αὐτά παθαίνουνε ὅσοι ὀνειρεύονται τό "ἐπί γῆς εἰρήνη" καί δίχως φόβο ἀποκοτοῦν νά ρθοῦνε στά λημέρια μας". Οἱ μαῦροι ἀκούγοντας τῶν ντουφεκιῶν τούς σμπάρους, χάμω στή γῆ ριχτήκανε ζητώντας νά κρυφτοῦν, σάν ἦταν μπορετό, βαθιά στήν ἀγκαλιά της μέσα. Ξέρουν πώς ἡ γῆς, δίχως ξεχώρισμα κανένα, μ'ἀγάπη δέχεται ὅλα τά παιδιά της.

Σάν τό φλουρί κιτρίνισε ὁ ποιητής σάν ἄκουσε τίς ντουφεκιές κι ἔνοιωσε ξάφνου τίς χορδές τῆς λύρας του νά ξετανυοῦνται μή θέλοντας νά παίξουν πιά.

Τό ἄγαλμα τό τρανό τῆς Λευτεριᾶς στή Νέα 'Υόρκη ὁλόσωμο τραντάχτηκε καί κόντεψε νά πέσει, μύρια κομμάτια νά γενεῖ ἀπό τή φρίκη του.

'Αλοίμονο. Τί τρομερό! Στήν τιμημένη χώρα τήν τρανή τοῦ Οὐάσινγκτον, τοῦ Λίνκολν, τώρα παιδιά δεκάχρονα, πού πᾶνε ἀκόμα στό σκολειό, νά 'χουν σκοτάδια στήν ψυχή πηχτά, μίσος νά νοιώθουν στήν καρδιά γι'αὐτούς πού πολεμοῦν ἀντρίκια γιά τό δίκιο. Νά'χουν τό βλέμμα ἀγριωπό, νά μοιάζουν γερασμένα, κολασμένα. Νά τριγυρνοῦν στούς δρόμους ἄσκοπα ξοδιάζοντας τή δύναμη τῆς νιότης τους στό πείραγμα τοῦ ἀδύναμου, στή βία, στήν ἀδικία.

Στῶν σμπάρων τ'ἄκουσμα πῆρε ὁ πολιτισμός μας δρόμο ἀνάστροφο γοργά πάλι νά φτάσει ὁ ἄνθρωπος κι ἕνα μέ κεῖνα τά φαντάσματα τά κολασμένα νά γενεῖ πού ζῆσαν κάποτες παλιά, στίς πιό σκληρές καί μαῦρες ἐποχές τῆς ἱστορίας του. Τό αἷμα τό κόκκινο τοῦ Κέννεντυ δέ χύθηκε μονάχα στό φουστάνι καί στίς κάλτσες τῆς γυναίκας του 'Ολόκληρη τή σφαίρα ράντισε τῆς γῆς, ζητώντας μέ τή δύναμη τῆς θυσίας του θροφή νά δώσει λίγη στό πιό λεπτό καί λιγοζώητο λουλούδι τῆς καρδιᾶς τοῦ κόσμου, στόν ἅγιο ἀνθό τῆς Λευτεριᾶς.

Δημήτρης Θεοδωρίδης
22-11-63

Ἡ Παναγία τῶν ἰθαγενῶν τῆς Αὐστραλίας
Ἀπό τή Μητρόπολη τοῦ Ντάρουιν

Η ΛΙΤΑΝΕΙΑ ΤΩΝ ΜΑΥΡΩΝ

Ἡ σάρκα μας, πού κάποτε ἦταν πεδίο μάχης,
μᾶς κάνει τώρα νά ἰδοῦμε τή χαραυγή
οἱ ἀρχαῖες θεότητες εἶναι πεσμένες χάμω,
γιά αἰώνια δική Σου χάρη.
Τώρα πού τό παρελθόν ἔμεινε πίσω,
ἅπλωσε πλατιά τό κράσπεδο τοῦ χιτώνα Σου,
ἕνα στή σκέψη μας νά γίνουμε μ' Ἐσέ,
Χριστέ τῆς Βηθλεέμ.

Τό ἀκάνθινο στεφάνι ν'αὐλακώσει μπορεῖ τό μέτωπό μας,
ἡ λόγχη νά πληγώσει τό πλευρό μας,
καί σέ ἄσπρο ξύλο ἀπό κλῶνο εὐωδερό
ἴσως νά σταυρωθοῦμε·
ὡστόσο δέν ὁρμοῦν οἱ παλιοί θεοί
στήν ἀγωνία μας
νά ξεστρατίσουνε τά βήματά μας ἀπό τά χνάρια τά δικά Σου
καθώς ἀνηφορίζουν πρός τό Γολγοθά.

Κι ἄν τώρα πεινοῦμε καί διψοῦμε,
δῶσε οἱ ἀδικητές μας
-τήν ὥρα πού ἀνοίγουν τά ἐπουράνια,

τήν ἡμέρα τῆς ἀποθέωσής Σου,-
νά τραφοῦν ἀπό μᾶς καί ν'ἀξιωθοῦν νά ἰδοῦν
τό ἔλεός Σου μέσα στά δικά μας μάτια,
ὅταν ἡ Βηθλεέμ καί ὁ Γολγοθάς
θά ἑνωθοῦνε στόν Παράδεισο.

Κάουντη Κάλλεν (Countee Cullen), νέγρος ποιητής. Γεννήθηκε στά 1903. Σπουδαστής ἀκόμα στό Πανεπιστήμιο τῆς Νέας Ὑόρκης κέρδισε τό βραβεῖο Witter Binner τῆς ποίησης.

Μετάφρ. Δημήτρη Σταύρου

Ο ΓΚΑΝΤΙ ΚΑΙ Η ΙΝΔΙΚΗ ΛΕΥΤΕΡΙΑ

-Οἱ Εὐρωπαῖοι ἔχουν θλιμμένα μάτια, Καστουρμπάϊ[1], εἶπε ὁ Γκάντι. Πιστεύουν πώς δέν ἔχουν παρά μιά μονάχα ζωή. Μιά μονάχα ζωή γιά μιάν αἰωνιότητα ἀνταμοιβῆς ἤ τιμωρίας. Δέν πιστεύουν πώς θά ξαναγεννηθοῦν. Τρέχουν, λαχανιάζουν, προσπαθοῦν νά προφτάσουν τίς μέρες πού περνοῦν...

-Ἔχουν θλιμμένα μάτια, λέει ἡ Καστουρμπάϊ, ἐπειδή ἔχουν πράγματα κι'ἀντικείμενα πού φοβοῦνται μήπως τά χάσουν στό θάνατο.

-Τότε νοιώθουν τό πόσο ἀξιοθρήνητη εἶναι ἡ θέση τους. Γίνονται νευρικοί, κακοί, μοχθηροί. Ἀλλά ἡ ἄρνηση τῆς βίας ἀπαιτεῖ τήν ἀπουσία φόβου καί προσηλώσεως στόν ἑαυτό μας. Ἄν ἕνας ἄνθρωπος κατέχει ἀντικείμενα πού φοβᾶται νά τά χάση, τότε τ'ἀντικείμενα εἶναι ἐκεῖνα πού κατέχουν τόν ἄνθρωπο. Γι'αὐτό κι' ἐμεῖς θά χτίσουμε ἕνα "ἀσράμ", ἕνα καταφύγιο[2] ὅπου θά δουλεύουμε ἐν εἰρήνῃ, δίχως ἀνάγκες...

Σ'ὅλη του τήν πορεία ἔτσι μιλᾶ ὁ Γκάντι σ'ἐκείνους πού τόν χαιρετοῦν καί τοῦ δίνουν τροφή. Καμμιά φορά ἕνας Ἰνδός κόβει ἀπό τό πλῆθος καί τόν ρωτᾶ.

-Νάρθω κι'ἐγώ ἐκεῖ ὅπου πηγαίνεις;

Κι'ὁ Γκάντι ἀποκρίνεται:

-Ἔλα.

Μιλᾶ. Τόν ἀκοῦνε. Νοιώθει τό πόσο τόν σιμώνει ἡ ἀλήθεια. Μιά ἀλήθεια πού μ'αὐτήν θά πρέπει νά γίνη ἕνα, γιά νἆναι ζωντανό παράδειγμα.

-Ἡ ἀκτημοσύνη κι'ἡ ἁπλότητα θά σώσουν τήν Ἰνδία, λέει ἁπαλά. Συλλογιστῆτε τό Βούδδα. Τούς μῆνες τῆς βροχῆς τούς περνοῦσε στήν Οὐρουβιβλᾶ. Τόν ἀκολουθοῦσαν χίλιοι ἄνθρωποι. Εἶχαν ἀνάψει μιά μεγάλη φωτιά κι'ὁ Βούδδας καθισμένος μπροστά στή φλόγα ἔλεγε: "Ἡ προσήλωση τοῦ ἀνθρώπου στά πράγματα καί στόν ἑαυτό του, εἶναι ἡ ἁλυσίδα πού κρατᾶ τό σκυλί δεμένο. Ζοῦμε ἀπό ἐλεημοσύνες. Ἄς ζητήσουμε λοιπόν ἀπ'ἐκείνους πού ἔχουν νά δώσουν. Σ'ἐκείνους πού δέν ἔχουν τίποτα ἄς δώσουμε ὅ,τι ἔχουμε ἐμεῖς. Ὅλα τά μέσα

1. Ἡ γυναίκα τοῦ Γκάντι
2. Σημ. Συντ. Κοινόβιο ἐρημητήριο γι'ἀνθρώπους πού ζοῦνε ζωή ἀφιερωμένη στόν εὐλαβικό στοχασμό.

ὅμως πού χρησιμοποιεῖ κανένας γιά ν'ἀποχτήση ἀξία σέ τοῦτο τόν κόσμο δέν φτάνουν οὔτε ὡς τά πόδια τῆς ἀγάπης πού εἶναι ἡ λύτρωση τῆς καρδιᾶς.

Ὁ Γκάντι κι'ἡ Καστουρμπάϊ προχωροῦν κατά τή χώρα τῶν Γκού - τζαρτι. Πάνω στίς ἀνθισμένες ροδιές κάθονται ἀηδόνια μέ κοιλιά γκρίζα καί κόκκινη. Ἔχουν πετάξει ἀπό τούς ναούς, ὅπου τσίμπησαν τό ρύζι τῶν προσφορῶν. Καί τ' ἀηδόνια μές στίς ροδιές ἄφιναν τό τραγούδι τους νά πνίγεται ἀπ'τίς κραυγές τῶν παπαγάλων.

-Ὅλη ἡ Ἰνδία θέλει τή λευτεριά της, λέει ἀκόμα ὁ Γκάντι. Αὐτό τό νοιώθει κανείς στά σταυροδρόμια, στίς πολιτεῖες καί στά χωριά. Ἀλλά οἱ Εὐρωπαῖοι δέν καταλαβαίνουν πώς στή Μάννα Ἰνδία ἡ ἀγάπη τῆς πατρίδας εἶναι ὑποταγμένη στήν ἀγάπη τῆς ἀνθρωπότητας, πού εἶναι γι'αὐτήν ἕνα μεγάλο θεϊκό ὅραμα. Γιατί γιά νά σώσουν τήν ἀνθρωπότητα οἱ Ἰνδοί θά θυσίαζαν ὄχι μονάχα τή ζωή τους ἀλλά τήν Ἰνδία ὁλόκληρη. Κ'ἡ πραγματική μας λευτεριά εἶναι ν'ἀνακαλύψουμε τήν πνευματική πραγματικότητα πού βρίσκεται μέσα μας. Καί γιά τό σκοπό αὐτό ἡ πολιτική ἐλευθερία δέν θά εἶναι παρά ἕνα μέσον. Γιατί ἰδανικό τῆς Ἰνδίας στάθηκε ἀνέκαθεν τό νά μήν κάνη τίποτα ἀκόμα καί γιά νά ἐλευθερωθῆ πού νά εἶναι ἀντίθετο πρός τίς ὑψηλότερες ἀρχές τῆς ἠθικῆς. Κ' οἱ ἀρχές αὐτές εἶναι ν'ἀντικρύζη κανείς μέ σεβασμό τή ζωή τοῦ κάθε πλάσματος καί νά βλέπη ὅλα τά πλάσματά μέ μάτι φιλικό.

Πιέρ Μπουρτανπούρ (Pierre Bourtembourg). Ἀπό τό " Μαχάτμα Γκάντι, ὁ Ἅγιος τῶν Ἰνδιῶν. Μετάφρ. Γ.Σ.Α. Ἀναδημοσιεύεται ἀπό τήν ἐφημερίδα Καθημερινή.

ΤΟ ΙΔΑΝΙΚΟ ΜΙΑΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ

συνέχεια ἀπό τό προηγούμενο τεῦχος

Ὅλοι μας ἔχουμε ἀκουστά γιά παγκόσμια ἀδερφοσύνη καί πώς ἱδρύονται διάφοροι σύλλογοι μόνο καί μόνο γιά νά τήν διακηρύξουν. Αὐτό μοῦ θυμίζει μιά παλιά ἱστορία: Στίς Ἰνδίες νά πίνεις κρασί θεωρεῖται πολύ κακό πράμα. Μιά φορά εἶταν δυό ἀδέρφια πού πεθύμησαν νά πιοῦν μιά νύχτα κρυφά κρασί. Κι ὁ θεῖος τους, πού εἶταν πολύ ὀρθόδοξος, κοιμόταν στό διπλανό δωμάτιο. Πρίν λοιπόν ἀρχίσουν νά πίνουν, εἶπε ὁ ἕνας στόν ἄλλον.- Δέν πρέπει νά κάνομε καθόλου θόρυβο γιατί θά ξυπνήσει ὁ θεῖος". Κι ὅσο ἔπιναν ἐξακολουθοῦσαν νά λένε ὁ ἕνας στόν ἄλλον: -"Σιωπή. Ὁ θεῖος θά ξυπνήσει". Κι ὅσο πήγαινε τόσο καί φώναζαν περισσότερο. Κι ὡς μεγάλωναν οἱ φωνές ξύπνησε ὁ θεῖος, μπῆκε στό δωμάτιο κι ἀνακάλυψε τά πάντα. Τώρα φωνάζομε ὅλοι σάν κι αὐτούς τούς μεθυσμένους: "Παγκόσμια ἀδερφοσύνη. Εἴμαστε ὅλοι ἴσοι, ἄς κάνομε λοιπόν μιάν αἵρεση". Μά μέ τό νά κάνομε μιάν αἵρεση καταργοῦμε τήν ἰσότητα, ἰσό-

τητα δέν ὑπάρχει πιά.

Οἱ Μωαμεθανοί μιλοῦν γιά παγκόσμια ἀδερφοσύνη μά τί βγαίνει ἀπ'αὐτό πραγματικά; Ὅτι ὅποιος δέν εἶναι Μωαμεθανός δέ γίνεται δεκτός στήν ἀδερφοσύνη καί μάλιστα κιντυνεύει νά τοῦ κόψουν τό λαιμό. Οἱ Χριστιανοί μιλοῦν γιά παγκόσμια ἀδερφοσύνη. Μά ὅποιος δέν εἶναι Χριστιανός θά πάει ἐκεῖ ὅπου θά τόν φήνουν αἰωνίως.

Μέ αὐτόν τόν τρόπο ἀγωνιζόμαστε στόν κόσμο τοῦτο νά βροῦμε τήν παγκόσμια ἰσότητα καί τήν παγκόσμια ἀδερφοσύνη. Ὅταν ἀκοῦτε νά μιλοῦν ἔτσι, σᾶς συμβουλεύω νά μένετε κάπως σκεπτικοί,νά προσέχετε, γιατί πίσω ἀπ'αὐτά τά λόγια συχνά κρύβεται ὁ πιό μεγάλος ἐγωισμός. "Τό χειμῶνα κάποτε ὑψώνεται ἕνα μαῦρο σύννεφο· βροντάει, ξαναβροντάει, μά δέ βρέχει. Μά στήν ἐποχή τῶν βροχῶν τά σύννεφα δέ μιλοῦν· ὅμως καταποντίζουν τόν κόσμο μέ νερά". Ἔτσι κ'ἐκεῖνοι πού ἐργάζονται ἀληθινά, ἐκεῖνοι πού νοιώθουν στήν καρδιά ἀ λ η θ ι ν ά τήν παγκόσμια ἀδερφότητα δέ μιλοῦν πολύ, δέν κάνουν μικρές αἱρέσεις γιά παγκόσμια ἀδερφότητα. Μά οἱ πράξεις τους, οἱ κινήσεις τους, ὁλόκληρη ἡ ζωή τους δείχνουν καθαρά πώς αἰσθάνονται ἀληθινή ἀδερφοσύνη γιά τούς ἀνθρώπους, πώς ἀγαποῦν καί συμπονοῦν ὅλους. Δέ μιλοῦν, ἐ ρ γ ά ζ ο υ ν τ α ι καί ζ ο ῦ ν. Ὁ κόσμος μας παρά εἶναι γεμάτος ἀπό κούφια λόγια. Χρειαζόμαστε λίγο περισσότερη σοβαρή ἐργασία καί λιγότερες κουβέντες.

Ὅσο κι ἄν ἐξετάζομε βλέπομε πώς εἶναι δύσκολο νά βροῦμε παγκόσμια στοιχεῖα γιά τή θρησκεία κι ὅμως ξέρομε πώς ὑπάρχουν. Εἴμαστε ὅλοι ἀνθρώπινα πλάσματα,μά εἴμαστε ὅλοι ἴσοι; Σίγουρα ὄχι. Ποιός λέει πώς εἴμαστε ἴσοι; Μόνο οἱ τρελλοί. Εἴμαστε ὅλοι ἴσοι στό μυαλό, στίς δυνάμεις, στό σῶμα; Τοῦτος εἶναι πιό δυνατός ἀπό κεῖνον, ἐκεῖνος ἔχει πιό γερό μυαλό ἀπό τόν ἄλλον. Ἄν εἴμαστε ἴσοι γιατί ὑπάρχει αὐτή ἡ ἀνισότητα; Ποιός τήν ἔκανε; Ἐμεῖς; Ἀφοῦ ἔχομε λιγότερο ἤ περισσότερο μυαλό, λιγότερες ἤ περισσότερες ἱκανότητες, λιγότερες ἤ περισσότερες σωματικές δυνάμεις, πρέπει νά ὑπάρχει μεταξύ μας κάποια διαφορά. Κι ὅμως ξέρομε πώς ἡ θεωρία τῆς ἰσότητας μιλάει στήν καρδιά μας. Εἴμαστε ὅλοι ἀνθρώπινα ὄντα, μά ἄλλοι εἶναι ἄντρες, ἄλλες γυναῖκες, ἄλλος μαῦρος, ἄλλος λευκός. Μά ὅλοι εἴμαστε ἄνθρωποι, ὅλοι ἀνήκομε σέ μιάν ἀνθρωπότητα. Τά πρόσωπά μας διαφέρουν, δέ βλέπω ποτέ δύο ὅμοια κι ὅμως ὅλοι εἴμαστε ἀνθρώπινα ὄντα. Ποῦ εἶναι αὐτή ἡ ἑνιαία ἀνθρωπότητα; Βρίσκω ἕναν ἄντρα ἤ μιά γυναίκα, ξανθούς ἤ μελαχρινούς. Ξέρω πώς ὑπάρχει μιά ἀφηρημένη ἔννοια τῆς ἀνθρωπότητας πού εἶναι κοινή σέ ὅλους. Μπορεῖ νά μήν τή βρίσκω ὅταν προσπαθῶ νά τήν ἀδράξω, νά τήν αἰσθανθῶ, νά τῆς δώσω συγκεκριμένη μορφή, κι ὅμως εἶμαι βέβαιος πώς ὑπάρχει. Ἄν εἶμαι γιά κάτι βέβαιος εἶναι γιά τήν ἀνθρωποσύνη αὐτή πού εἶναι κοινή σέ ὅλους μας.

Ἀπό αὐτή τή γενικεμένη ἑνότητα σᾶς βλέπω σά γυναῖκες ἤ σάν ἄντρες. Τό ἴδιο συμβαίνει μ'αὐτή τήν παγκόσμια θρησκεία πού ξαναβρίσκομε σέ ὅλες τίς θρησκεῖες τοῦ κόσμου μέ τή μορφή τοῦ Θεοῦ

Πρέπει νά ὑπάρχει καί ὑπάρχει στήν αἰωνιότητα. "Εἶμαι ἡ κλωστή πού διαπερνᾶ ὅλα τά μαργαριτάρια" καί κάθε μαργαριτάρι εἶναι μιά θρησκεία ἤ μιά αἵρεση. Αὐτές εἶναι τά διάφορα μαργαριτάρια κι ὁ Θεός εἶναι ἡ κλωστή πού τά διαπερνᾶ ὅλα. Μόνο πού οἱ περισσότε - ροι ἄνθρωποι δέν τό νοιώθουν ἐντελῶς συνειδητά.

Ἑνότητα στήν ποικιλία, αὐτός εἶναι ὁ νόμος τοῦ σύμπαντος. Εἴμαστε ὅλοι ἄνθρωποι κι ὅμως ὅλοι διαφέρομε ὁ ἕνας ἀπό τόν ἄλλον. Ὡς ἕνα μέρος ἀπό τήν ἀνθρωπότητα, εἶμαι ἕνα μαζί σας καί ὡς κύριος τάδε εἶμαι διαφορετικός ἀπό σᾶς. Ὡς ἄντρας ξεχωρίζετε ἀπό τή γυναίκα. Ὡς ἀνθρώπινο ὄν εἶστε ἕνα μέ τή γυναίκα. Ὡς ἄνθρωπος ξεχωρίζετε ἀπό τό ζῶο˙ ὡς ζωντανά ὅμως ὄντα ἄντρας, γυναίκα, ζῶο καί φυτό εἶναι ὅλα ἕνα. Ὡς ὕπαρξη εἶσαι ἕνα μέ τό σύμπαν. Αὐτή ἡ παγκόσμια ὕπαρξη εἶναι ὁ Θεός, ἡ τελική ἑνότητα. Μέσα σ' αὐτόν ὅλοι εἴμαστε ἕνα.

Συνάμα στήν ἐκδήλωσή τους αὐτές οἱ διαφορές πρέπει νά ὑπάρ - χουν πάντα. Στή δουλειά μας, στίς ἐνέργειές μας, ὅπως ἐκδηλώνουνται ἐξωτερικά, αὐτές οἱ διαφορές πρέπει νά ὑπάρχουν πάντα. Βλέπομε τότε πώς ἄν λέγοντας "παγκόσμια θρησκεία" ἐννοοῦμε πώς ὅλη ἡ ἀνθρωπότητα πρέπει νά παραδεχτεῖ τίς ἴδιες ἀπαράλλαχτες θεωρίες, αὐτό εἶναι ἐντελῶς ἀδύνατο. Ποτέ δέν εἶναι δυνατόν, ποτέ δέ θαρθῇ ἡ μέρα πού ὅλα τά πρόσωπα θά εἶναι τά ἴδια. Ἐπίσης ἄν ἐλπίζομε πώς θά ὑπάρξει κάποτε παγκόσμια μυθολογία, κι αὐτό εἶναι ἀδύνατο, κι αὐτό δέν μπορεῖ νά γίνει. Ἐπίσης ποτέ δέ θά ὑπάρξει ἕνα παγκόσμιο τυπικό. Αὐτά τά πράματα δέν μπορεῖ ποτέ νά γίνουν˙ κι ἄν γίνονταν ποτέ, ὁ κόσμος θά καταστρέφουνταν, γιατί ἡ ποικιλία εἶναι ὁ πρῶτος ὅρος τῆς ζωῆς.

Τί μᾶς κάνει κ'εἴμαστε ἐνόργανα ὄντα; Ἡ διαφοροποίηση. Ἡ ἀπόλυτη ἰσορροπία θά εἴταν ἡ καταστροφή μας. Ἄς ὑποθέσομε πώς ἡ θερμότητα πού βρίσκεται σ'αὐτή τήν αἴθουσα κατορθώνει νά διαμοιραστεῖ κανονικά, τέλεια˙ γιά κάθε τότε πρακτικό σκοπό ἡ θερμότητα αὐτή παύει ἀμέσως νά ὑπάρχει. Σέ τί χρωστοῦμε τήν κίνηση στό σύμπαν; Στήν ἔλλειψη τῆς ἰσορροπίας. Ἡ ἑνότητα πού προέρχεται ἀπό τήν ταυτότητα δέν μπορεῖ νά πραγματοποιηθεῖ παρά ὅταν ὁ κόσμος μας καταστραφεῖ˙ ἀλλιῶς εἶναι ἀδύνατον. Ὄχι μόνο ἀδύνατον, θά εἴταν κ'ἐπικίντυνο. Δέν πρέπει νά θέλομε νά σκεπτόμαστε ὅλοι ὅ - μοια γιατί τότε δέ θά ὑπῆρχε τίποτα γιά νά σκεφτοῦμε. Θά εἴμαστε ὅλοι ὅμοιοι, σάν τίς αἰγυπτιακές μούμιες στό μουσεῖο, κοιτάζον - τας ἡ μιά τήν ἄλλη, δίχως καμμιά σκέψη. Αὐτή ἡ διαφορά, αὐτή ἡ διαφοροποίηση, αὐτό τό σπάσιμο τῆς ἰσορροπίας μεταξύ μας εἶναι ἡ ἀληθινή ψυχή τῆς προόδου μας, ἡ ψυχή ὅλων μας τῶν σκέψεων. Κ'ἔτσι θά εἶναι πάντα (Συνεχίζεται).

Σβάμι Βιβεκανάντα. Μετάφρ. Ἑλένης Σαμίου.

ΤΩΝ ΣΦΑΓΜΕΝΩΝ ΑΡΝΙΩΝ Η ΜΠΑΛΛΑΝΤΑ

Μέ τό φώς τῆς αὐγῆς τῆς χρυσῆς ἡ χλωμή βοσκοπούλα
τήν πλαγιά τοῦ βουνοῦ κατεβαίνει.
Ἔχει ἐμπρός της καμιά δεκαριά προβατάκια,
μέ μαλλί μεταξένιο, καθάριο.
Γιά τήν πόλη πηγαίνει πού ἀκόμα κοιμᾶται.
Κι ὁδηγός τό μεγάλο κριάρι,
πού 'χει κέρατα μαῦρα στριφτά.
Στό χασάπη τραβοῦνε γιά πούλημα.

Γιά κοιτάχτε τα λίγο τά δόλια.
Δίχως φόβο νά νοιώθουν κανένα,
ἕνα ἕνα ἀνύποπτο, ἀθῶο,
μπαίνουν μές στήν αὐλή τοῦ χασάπη,
πού'ναι καί μακελλιό.
Κεῖ στριμώχνονται στίβα σέ κάποια γωνιά.

Δίχως λέξη νά ποῦνε καμιά,
τοῦ χασάπη οἱ μικροί μακελλάρηδες
σάν τούς λύκους τ'άρπάζουν.
Καί κανένα ἀπ'αὐτά ζωντανό
πλιό δέν τό 'δαν ξανά τά χορτάρια τά πράσινα.
Εἶναι μέρα γιορτῆς,
τό φαγί πρέπει νά 'ναι καλό.

Μ'ἀσπλαχνιά τά ξαπλώνουν στά χώματα.
Τά σκληρά τους τά χέρια τά σφάζουν.
Κάτω ἀπό τό βαριό τοῦ χασάπη τό γόνατο,
μέ κομμένο λαιμό, τό χαμό τους ἀμάχητα δέχονται.
Δέκα ἀμνάδες σφαγμένες
στά τσιγκέλια κρεμιοῦνται.

Ἔχουν μάτια σβησμένα,
τίς προβιές ματωμένες,
τά ποδάρια σπασμένα.
Ἡ χλωμή βοσκοπούλα
στό μαντρί της πηγαίνοντας πίσω,
πώς ἀκούγει θαρεῖ
κάποιο κλάμα βουβό, μακρινό, λυπημένο,
τή μπαλλάντα τῶν δέκα σφαγμένων ἀμνάδων.
Μέσα στοῦ ἥλιου τό φῶς τό λαμπρό
τά λειβάδια τά ὁλόδροσα λάμπουν.

Ντραγκουτίν Ταντιγιάνοβιτς, σύγχρονος γιουγκοσλάβος ποιητής
(γεννήθηκε τό 1905 στό Ραστοῦσγε τῆς Σλαβονίας)
Λεύτερη ἀπόδοση Δημήτρη Θεοδωρίδη

Μ Υ Η Τ Ι Κ Η Τ Ε Χ Ν Η

Ι. ΘΕΑΤΡΟ

Ο "ΠΑΡΣΙΦΑΛ" ΤΟΥ ΒΑΓΚΝΕΡ

συνέχεια ἀπό τό προηγούμενο Δελτίο

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

Στήν Τρίτη Πράξη βλέπομε τόν Πάρσιφαλ, ἄντρα πιά, νά ξαναγυρίζει στόν ἱερό τόν τόπο, στό βουνό τό Μονσαλβάτ. Εἶχε φύγει μακριά νά πάρει τήν πείρα καί τή δύναμη, γιά νά ξανάρθει, ὥριμος πιά, ἕτοιμος γιά τήν ἀποστολή του. Μά τόσα χρόνια, μέσα στίς πλανερές βαθύσκιωτες πεδιάδες τό δρόμο του εἶχε χάσει, τό δρόμο πού ὁδηγεῖ ἀπάνω στό Βουνό. Τόσα καί τόσα χρόνια μές στῆς ζωῆς τόν σκοτεινό λαβύρινθο ἔψαχνε γιά νά τό βρεῖ. "Οἱ δρόμοι μέ ξεγέλασαν. Πόσες παγίδες βρῆκα... Μόλις θαρροῦσα πώς ἔβρισκα τῆς σωτηρίας τό δρόμο, πόνοι, ἀγῶνες, πόλεμοι μέ πήγαιναν μακριά. Στά πλανερά τά μονοπάτια εἶχα χαθεῖ". Ὁ ἀγώνας τῆς ψυχῆς πού ψάχνει νά βρεῖ "τῆς σωτηρίας τό δρόμο", μά "πόνοι, ἀγῶνες, πόλεμοι" τήν κάνουν νά τόν χάσει, τήν κάνουν νά περιπλανιέται στά πλανερά τά μονοπάτια πού πουθενά δέν ὁδηγοῦν. Οἱ δρόμοι τόν ξεγέλασαν, καί τώρα τρέμει ἀκόμα μή μέσα στῆς ἀπάτης τίς παγίδες καί πάλι ξεγελιέται.... Μά τώρα μές στά χέρια του τή Λόγχη τήν κρατᾶ καί ξέρει πώς αὐτός γιά τή σωτηρία διαλέχτηκε. Δέ θέλει μέ τοῦ πόλεμου τό αἷμα τή Λόγχη νά μολύνει κι αὐτόν ἄς τόν χτυπήσουνε. Καί τήν κρατᾶ σάν ἅγιο φυλαχτό τήν ἅγια τή Λόγχη πού κάποτε βαφτίστηκε στό αἷμα τοῦ Χριστοῦ καί τώρα μέσα της φυλάγει τοῦ Γκράαλ τή φωτεινή 'Αχτίδα, τή Δύναμη τή θεϊκιά.

Κι ὁ Γκούρνεμαντζ τοῦ διηγεῖται πῶς ὁ 'Αμφόρτας στάθηκε ἀνάξιος τό Γκράαλ νά κρατήσει καί τότε ὁ Κλίνγκσορ -τό πνεῦμα τοῦ Κακοῦ- τοῦ ἅρπαξε τήν ἱερή τή Λόγχη, πῶς ἀπό τότε ὅλο καί βογγᾶ μέσα στῆς τύψης του τήν ἀγωνία κι ὅλο τό θάνατο ζητᾶ.

Εἴπαμε πώς ὁ 'Αμφόρτας εἶναι ὁ τύπος τοῦ ἀδύνατου ἀνθρώπου, πού δέ μπόρεσε νά σταθεῖ στό ὕψος τῆς ἀποστολῆς του κι ὅταν σκλαβώθηκε στό Πάθος του τή Δύναμή του ἔχασε. Καί τώρα τό ὕστατο κακό: "Μέσ'ἀπό τ'ἅγιο τό Κιβώτιο χάθηκε τό Κύπελλο, κι ὅλοι ἐδῶ τοῦ Γκράαλ οἱ γιοί, δίχως καμμιά βοήθεια τή δύναμή τους χάνουνε κι αὐτοί. Τό Γκράαλ, πού μέσα του κρατοῦσε τό θεϊκό τό αἷμα, τή

...κιά Ζωή- τόν άγιασμένο άρτο καί τόν οίνο, καί τοῦ Χριστοῦ τό αἷμα πάνω ἀπ'τό Σταυρό- μονάχα τ'ἄξια χέρια ἔπρεπε νά τό φυλάγουν. Μά ὁ 'Αμφόρτας ἔπειτα ἀπ'τή Λόγχη τόχασε κι αὐτό."'Εσύ'σαι ...όνη μας ἐλπίδα". Κι ὁ Πάρσιφαλ πονεῖ γιατί ἄργησε τόσο πολύ. "Ἐγώ εἶμαι αὐτός πού φταίω. 'Εγώ, πού γιά τή σωτηρία διαλέχτηκα, νά σέρνομαι στά πλανερά τά μονοπάτια, νά μήν μπορῶ τ'ἀληθινό νά βρῶ".

Ἡ κραυγή τῆς τύφης τοῦ ἀνθρώπου πού γιά τόσα χρόνια ἀφέθηκε ...ές στή νωθρότητα καί στήν ἀδιαφορία, στῆς γήινης σκλαβιᾶς τήν ...αξία, ἐνῶ μ π υ ρ ο ῦ σ ε μέσα στῆς θέλησης τή φλόγα, στῆς ...τασης τό φῶς, στό ἱερό τό Ξύπνημα πιό γρήγορα τή Λύτρωση νά ...ρεῖ. Καί τότε καί τούς ἄλλους νά τούς σώσει.

Βλέπομε καί τήν Κούντρυ, τόσο ἀλλαγμένη τώρα, ἐξαγνισμένη ...'τόν πόνο τῆς ἀγάπης της καί τήν προσφορά τῆς ὑπηρεσίας, σάν ...α Μαγδαληνή, νά τοῦ πλένει τά πόδια μέ τό νερό τῆς ἱερῆς Πηγῆς καί νά χύνει ἀπάνω του τό μύρο. Καί μέ τό μύρο αὐτό ὁ Γκούρνεμαντζ τόν χρίζει. Γίνεται μιά μικρή Μυσταγωγία, ἡ Βάπτιση, κι ὁ Γκούρνεμαντζ τόν κηρύττει βασιλιᾶ. "'Εσύ ὁ ἁγνός, πού πόνεσες μέ τά συμπόνια καί γνώρισες τούς ἱερούς ἀγῶνες, ἄν τοῦ Σωτήρα τούς πόνους πῆρες, πάρε καί τόν στερνό Του πόνο καί σῶσε μας ἐσύ".

Κ'ἡ πρώτη τελετουργική πράξη τοῦ Νέου Μύστη ἦταν νά χύσει τό ἱερό νερό στό κεφάλι τῆς γονατισμένης Κούντρυ γιά νά τήν ἐξαγνίσει κι αὐτή. Ἡ Κούντρυ, πού τόσο τόν εἶχε ἀγαπήσει, μά στήν ...ρχή μέ μιά ἀγάπη σκλαβωμένη ἀπ'τόν πόθο, τώρα ἐξαγνισμένη, ...ηκε τήν ἀληθινή, ἐλεύθερη 'Αγάπη. Τότε ὁ Πάρσιφαλ τήν εἶχε ἀρνήσει, γιατί δέν ἤθελε νά σκλαβωθεῖ κι αὐτός, δέν ἤθελε νά νικηθεῖ σάν τόν 'Αμφόρτα, μά τώρα ὁ ἴδιος τή βαφτίζει.

Κ'ἡ φύση ὁλόκληρη λάμπει καί χαίρεται κι αὐτή καί ζεῖ μαζί ...ς τήν ἱερή στιγμή. Μέσα στήν ἔκσταση, μέσα στήν ἕνωση, ὅλα ...οῦν καί χαίρονται μαζί. "'Από τίς συντριμένες τίς καρδιές τά ...ρα κυλᾶνε, μά μές στά δάση, στά λειβάδια, δροσοσταλίδες πέφτουνε σάν τῆς θυσίας τήν εὐλογία, καί τότε ὅλα ζωντανεύουνε καί μέ χαρά δίνουν τόν ἑαυτό τους προσφορά στόν Σωτήρα πού μπρός ...ς περνᾶ. Μ'Αὐτόν δέν μποροῦν νά τόν δοῦν στό Σταυρό. Τόν λυτρωμένον ἄνθρωπο μονάχα βλέπουν, πού τό αἷμα τοῦ Θεοῦ τῆς 'Αγάπης, τοῦ Θεοῦ τῆς Συμπόνιας τόν σώζει. Κι ὅλα γελοῦν καί χαίρονται κ'ἡ φύση ἀναγαλλιάζει". Τά μάτια τά φθαρτά δέν μποροῦν τόν ...ιστό νά τόν δοῦνε κ'ἡ καρδιά δέν μπορεῖ νά νιώσει τόν πόνο ... καί ν' ἀντικρύσει τήν ὑπέρτατη Θυσία πάνω στό Σταυρό, μά βλέπουν τόν λυτρωμένο ἄνθρωπο πού τοῦ Χριστοῦ ἡ Θυσία τόν ἔχει σώσει, νά στέκει τώρα ζωντανός μπροστά τους. Αὐτός ἔχει τή μεγάλη ...πολή νά σώσει καί τούς ἄλλους. Καί μέσα στήν παγκόσμια ἀλληλεγγύη "ὅλα γελοῦν καί χαίρονται κ'ἡ φύση ἀναγαλλιάζει".

Ἡ Κούντρυ κοιτᾶ τόν Πάρσιφαλ μέ μιά βουβή ἱερή παράκληση κι ...τός τῆς λέγει: "Τά λούλουδα διψοῦνε τόσο τό νερό ὅπως ἐσύ τῆς

χάρης τή δροσιά, Τά δάκρυά σου ὡσάν τίς ἁγιασμένες τίς δροσοσταλίδες -βλέπεις;... κλαῖς καί στά λειβάδια τ' ἀγρ ολούλουδα γελοῦν!

Ὁ πόνος λυτρώνει. Ἡ Σταύρωση δίνει τήν Ἀνάσταση. Κ'ἡ Φύση, πού βαφτίστηκε κι αὐτή ἀπ'τά ἱερά τά δάκρυα, ἀπ'τά δάκρυα πού κυλήσαν ἀπ'τόν πόθο γιά τή Λύτρωση, γιά τή Θεϊκιά τή Χάρη, νιώθει τή χαρά τῆς Ἀνάστασης.

Χτυπήσαν οἱ καμπάνες. Μεσημέρι. Ἡ ὥρα πού μεσουρανεῖ τό Φῶς. Ξεκίνησαν κ'οἱ τρεῖς γιά τό Ναό. Φτάσαν στήν ὥρα τῆς Μυσταγωγίας, τήν ὥρα πού ὁ Ἀμφόρτας γιά στερνή φορά θά ἔκανε τή Λειτουργία καί θρηνοῦσε γιά τή μεγάλη του ντροπή πού στάθηκε ἀνάξιος φύλακας τοῦ Γκράαλ. Τοῦ κάκου καλοῦσε τό θάνατο. Τοῦ κάκου παρακαλοῦσε τούς ἱππότες μέ τά σπαθιά τους νά τρυπήσουν τήν καρδιά του. Καί τώρα ὁ Πάρσιφαλ τόν πλησιάζει καί μέ τή Λόγχη τήν πληγή του ἀγγίζοντας, τοῦ λέγει: "Τό σίδερο πού τήν πληγή σου ἄνοιξε, μονάχα αὐτό μπορεῖ νά τή γιατρέψει".

Ἡ Λόγχη ἦταν ἡ αἰτία πού ἄνοιξε ἡ πληγή του, γιατί ἀκόμα δέν ἦταν ἄξιος νά τήν κρατήσει μές στά χέρια του, μά τώρα μέ τόν πόνο ἦρθε τό πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἦρθε ἡ ὥρα τῆς γιατρειᾶς. Ἡ αἰτία γίνεται ἀποτέλεσμα καί τό ἀποτέλεσμα γίνεται κι αὐτό μιά καινούργια αἰτία μές στόν ἀπέραντο τόν κύκλο τῆς ζωῆς[1].

Ὁ Πάρσιφαλ προχωρεῖ κρατώντας ὀλόρθια τή Λόγχη, τή Λόγχη πού συμβολίζει τήν Ἀχτίδα, δηλαδή τό Φῶς καί τή Δύναμη. Ὅλοι μέ ἱερή συγκίνηση κοιτᾶνε. Ἔφτασε τέλος ὁ Σωτήρας, ὁ ἄξιος τή Λόγχη νά κρατάει, ὁ ἄξιος τούς ἄλλους νά σώζει. Ὁ Πάρσιφαλ βλέπει τήν ἄκρη τοῦ σίδερου, τήν κόψη πού ἀνοίγει μά καί πού κλείνει τήν πληγή, καί λέγει: "Βλέπω στοῦ σίδερου τήν ἄκρη, πού τήν πληγή τήν κλείνει, τό θεϊκό τό αἷμα νά κυλᾶ γιά ναύρει πάλι τήν Πηγή του. Μές στήν Πηγή πού βγαίνει ἀπό τό Γκράαλ. Ἀνοῖξτε τό Κιβώτιο".

Ἡ Λόγχη εἶχε βαφτεῖ μέ τό αἷμα τοῦ Χριστοῦ. Τό αἷμα πού χωρίστηκε ἀπ' Αὐτόν κ'ἔπειτα ἀπ'τή μεγάλη περιπλάνηση στά "πλανερά τά μονοπάτια", στῆς ζωῆς τόν σκοτεινό λαβύρινθο, ξαναγυρίζει τώρα ἁγνό κι ἀμόλυντο γιά ναύρει τήν ἀρχική του τήν Πηγή, πού βγαίνει ἀπ'τό Γκράαλ, τή θεϊκιά θυσία.

Κι ἀνοίξαν τό Κιβώτιο. Ὁ Πάρσιφαλ παίρνει τό κύπελλο στά χέρια, στά γόνατά του πέφτει καί προσεύχεται. Πόση σωτήρια δύναμη ἔχει ἡ προσευχή τοῦ λυτρωμένου ἀνθρώπου. Τό Γκράαλ, πού εἶχε χάσει τό φῶς του μέσα στ'ἀνάξια τά χέρια, τώρα ἀγάλια ἀγάλια ἀρχίζει νά φωτίζεται. Νά φωτίζεται πιό πολύ κι ἀπό πρίν. Κι ἀπ'τόν θόλο τοῦ Ναοῦ πέφτει μιά δυνατή λάμψη, τό ἄσπρο περιστέρι κατεβαίνει- τό Ἅγιο Πνεῦμα- καί στέκεται πάνω ἀπ'τόν γονατισμένο Πάρσιφαλ. Κι ὅλοι ψέλνουνε μαζί: "Λύτρωση στόν Λυτρωτή".

---

1. Σημ. Συντ. Αὐτό κατά τή Θεοσοφική διδασκαλία εἶναι ὁ νόμος τοῦ Κάρμα.

'Εκεῖνος πού ἔχει τό Φῶς καί τήν 'Αγάπη στήν καρδιά του καί θέλει τούς ἄλλους νά λυτρώσει λυτρώνεται κι αὐτός.

Ἡ κεντρική ἰδέα τοῦ ἔργου αὐτή εἶναι. Μέ τήν ἀγάπη, μέ τή συμπόνια ὁ ἄνθρωπος βρίσκει τή Λύτρωση. 'Εκεῖνος πού νιώθει τόν πόνο τοῦ ἄλλου, πού τόν νιώθει σάν δικό τ ο υ πόνο, γίνεται Ἕνα μέ τόν ἄλλο. Χάνει τό μικρό του ἐγώ, τή στενή του προσωπικότητα, καί ζεῖ τόν πόνο, τή χαρά, τόν παλμό ὅλου τοῦ κόσμου. Ἔτσι ὁ ἄνθρωπος μέ τήν ἄπειρη -αὐτή πού δέν ἔχει ἀκόμα πείρα - μά ἁγνή καρδιά- "Πάρσι φάλ, ἁγνός κι ἁπλός"- μέσ'ἀπ'τόν χωρισμό καί τή μοναξιά, ἀφοῦ πρῶτα χαθεῖ "στά πλανερά τά μονοπάτια" μά ψάχνοντας πάντα νά βρεῖ" τῆς Σωτηρίας τό δρόμο" τέλος φτάνει στό Ναό καί παίρνει τό Γκράαλ στά δυνατά του χέρια.

" Ἡ συμπόνια τόν κάνει σοφό τόν ἁγνό τόν Τρελλό".

Καί πονώντας τόν πόνο τοῦ ἄλλου, μέ τήν ἀγάπη του ποθώντας νά τόν σώσει, βρίσκει κι αὐτός τή Σωτηρία.

"Λύτρωση στόν Λυτρωτή"

(Τέλος)

'Αγλ. Ζάννου

ΙΙ. ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Α΄ Η ΝΕΡΑΪΔΑ

Μές στό μεγάλο δάσος τό βαθύσκιωτο, κεῖ πού στή λίμνη ἀδειάζει τά νερά του τό ποτάμι, λένε πώς ζοῦν πολλές νεράϊδες, ξωτικά μασκαρεμένα σέ κορίτσια ὄμορφα καί δροσερά σάν τό κρουστάλλινο νερό. Μονάχα σάν πετάξουν καί χαθοῦν γιά πάντα, τότες καταλαβαίνεις κι εἶσαι σίγουρος πώς ἤτανε πραγματικές νεράϊδες κι ὄχι κορμιά ἀνθρώπινα.

Ἕνα πουρνό ἀπριλιάτικο χλιαρό, τοῦ βασιλιᾶ ὁ γιός, ἕνας λεβεντονιός πανώριος εἰκοσάχρονος, στό δάσος κεῖνο πῆγε γιά νά κυνηγήσει κι ἔτσι στήν τύχη βρέθηκε ἐδακεῖ πού τό ποτάμι μέ τή λίμνη συναντιέται.

Πάνω στά χόρτα τά χλωρά τῆς ἀκροποταμιᾶς εἶδε μέ θαμασμό τό βασιλόπουλο νά κάθεται μιά ὁλόδροση χωριατοπούλα, γιομάτη νιάτα κι ὀμορφιά.

Μέ τό νερό παιχνίδιζε, κύματα κάνοντας μικρά μέ τ' ἄσπρο πόδι της, γιά νά χορεύουνε τά γύρα της νεροκρινάκια. Κοντά της πάει τότες καί τῆς λέει ψιθυριστά: "Πές μου πανώρια μου λεβέντισσα, ποιᾶς γάργαρης πηγῆς, ποιανοῦ νεροῦ τρεχούμενου νεράϊδα εἶσαι σύ;" Στό ρώτημά του κείνη γέλασε χαρούμενα κι οἱ γύρα οἱ λόφοι ἀναγαλλιάσανε, μύριες φορές ἀντιλαλώντας χαρωπά τίς νότες τίς

μελωδικές τοῦ γέλιου της. Τότε ἀπό μέσα του εἶπε ὁ πρίγκιπας πώς σιγουριά τοῦ κοντινοῦ τοῦ καταράκτη θά τανε ἡ νεράϊδα.

Στ'αὐτιά τοῦ βασιλιᾶ δέν ἄργησαν νά φτάσουν τά μαντάτα. Ὁ πρίγκιπας καί διάδοχος τοῦ θρόνου τρελλός ἀπό ἔρωτα παντρεύτηκε κάποια νεράϊδα δροσερή, ὄμορφη σάν τήν ἄνοιξη. Τότες ὁ βασιλιάς πομπή μεγάλη μ'ἄλογα κι ἀνθρώπους ἔστειλε νά συνοδέψουνε τιμη - τικά τό νιόπαντρο ζευγάρι στό μαρμαρένιο του παλάτι.

Ὁ βασιλιάς ζεστά τούς δέχτηκε, στοῦ παλατιοῦ τήν πόρτα τή μεγάλη περιμένοντας νά τούς σφιχτάγκαλιάσει.

Μά τό ἴδιο δέ συνέβηκε καί μέ τήν φηλομύτα τή βασίλισσα, πού σάν τή νύφη της ξαντίκρυσε μέ μιᾶς ξυνίστηκε, στραβομουτσούνιασε καί κρύα κρύα ἔδωσε τίς τυπικές εὐχές της. Μά καί ἡ ἀδερφή τοῦ πρίγκιπα χαρούμενη δέν ἔδειχνε. Δίχως νά ξέρει τό γιατί, ἀμέσως ἀναφοκοκκίνισε κι ἔνιωσε κάποιο στήν καρδιά της σφίξιμο. Ἄν πεῖς γιά τίς κυράδες τῆς Αὐλῆς τίς ἄλλες, αὐτές μέ περιέργεια πολλή κοιτάζαν τή νεράϊδα νύφη καί ξεσκουντώντας στά κρυφά ἡ μιά τήν ἄλλη ρωτοῦσαν κοροϊδευτικά ἄν ἔτσι ντύνονται οἱ νεράϊδες. Ὁ πρίγκιπας στεναχωρέθηκε πολύ καί νά σωπάσουνε τίς παρακάλεσε λεπτά, ξηγώντας πώς στό σπίτι του εἶχε ρθεῖ ἡ νεράϊδα του μασκαρεμένη σέ χωριατοπούλα.

Ὅταν σέ λίγο ἡ μέρα τῆς μεγάλης τῆς γιορτῆς τοῦ χρόνου ἔφτασε, λέει ἡ βασίλισσα στό γιό της: "Πές τῆς γυναίκας σου πώς θέλεις νά τή δεῖς ντυμένη ταιριαστά σάν πριγκιπέσσα καί νεράϊδα πού 'ναι τώρα. Τό σόϊ μας ἔρχεται νά τή γνωρίσει σήμερα καί κοίταξε μή μᾶς ντροπιάσει". Πάει τότε ὁ πρίγκιπας καί λέει στήν ὄμορφη γυναίκα του. "Γιά χάρη τῆς ἀγάπης μας, καλή μου, νά δεί - ξεις θέλω σήμερα τόν ἑαυτό σου τόν πραγματικό σ'ὅλους τούς συγγενεῖς μας". Γιά ὥρα πολλή κείνη δέ μίλησε καθόλου. Ὕστερα ὑ - πόσχεση κουνώντας τό κεφάλι τοὔδωσε καθώς καυτά τά δάκρυα της κυλούσανε στά δροσερά της μάγουλα.

Ἦτανε τό φεγγάρι ὁλόγιομο κεῖνο τῆς ἄνοιξης τό μυροβόλο βράδυ. Ὁ πρίγκιπας γαμπριάτικα ντυμένος μπῆκε στήν κάμαρα τῆς νύ - φης. Ψυχή δέν ἦταν μέσα. Μονάχα πά στά πανωσέντονα τοῦ κρεββατιοῦ λαμπύριζε ἕνα χρυσό δεμάτι φεγγαραχτίδες, πού ἀπ' τό μισάνοιχτο παράθυρο χυνόταν.

Ὅλοι ρωτούσανε: "Ποῦ πῆγε ἡ νεράϊδα νύφη"; Κι ὁ πρίγκιπας, πού 'ταν κι αὐτός κατάχλωμος σάν τό φεγγάρι, μέ κόπο μπόρεσε νά ψιθυρίσει:

"Φεγγαραχτίδα γίνηκε ὅπως βλέπετε κι ἔτσι πιά ξέρετε καλά πώς ἦτανε πραγματικιά νεράϊδα".

Ραμπιντρανάθ Ταγκόρ. 'Από τό "Φυγάδα"
Διασκευή Δημήτρη Θεοδωρίδη

ΜΥΗΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Τό παραμύθι στή Δύση πάει πολύ καιρός πούγινε λογοτεχνία διασκεδαστική (γιά τά παιδιά καί γιά τούς χωριάτες) ἤ λογοτεχνία φυγῆς γιά τούς ἀνθρώπους τῆς πόλης. Ὡστόσο τό παραμύθι, τό γεμάτο στοιχεῖα θαυματικά, παίρνει τήν ὄψη περιπέτειας ἐξαιρετικά σοβαρῆς καί ὑπεύθυνης. Γιατί ἀνάγεται τελικά σέ μυητικό σενάριο. Βρίσκουμε πάντα τίς μυητικές δοκιμασίες (ἀγῶνες ἐνάντια στό τέρας, ἐμπόδια πού μοιάζουν ἀξεπέραστα, αἰνίγματα πού πρέπει νά λυθοῦνε κλπ), τό κατέβασμα στόν Ἅδη καί τό ἀνέβασμα στόν οὐρανό ἤ τό θάνατο καί τήν ἀνάσταση (πράμα πού εἶν'ἄλλωστε τό ἴδιο), τό γάμο μέ τή βασιλοπούλα. Ἡ ἀλήθεια εἶναι, ὅπως πολύ σωστά τόνισε ὁ Jan de Uries[1], πώς τό παραμύθι τελειώνει πάντα μέ κάποιο happy end[2]. Μά τό καθευατό περιεχόμενό μου ἀναφέρεται σέ μιά πραγματικότητα τρομαχτικά σοβαρή: στή μύηση, δηλαδή στό πέρασμα ἀπό τήν ἀγνωσία καί τήν ἀνωριμότητα στήν ὥριμη τήν πνευματική ἡλικία μέσα ἀπό ἕνα συμβολικό θάνατο κι ἀπό μιά συμβολική ἀνάσταση. Δύσκολο εἶναι νά ποῦμε πότε τό παραμύθι ἀρχίζει τήν καριέρα του, τήν καριέρα ἁπλῆς φανταστικῆς ἱστορίας ἀποξενωμένης ἀπό κάθε μυητική ὑπευθυνότητα. Δέν πρέπει ν'ἀποκλείσουμε, τουλάχιστο γιά ὁρισμένους πολιτισμούς, πώς αὐτό ἔγινε τή στιγμή πού ἡ ἰδεολογία τῆς μύησης καί οἱ τελετές της οἱ παραδοσιακές κοντεύανε νά πέσουνε σέ ἀχρηστία καί πού μποροῦσε κανένας χωρίς τό φόβο τῆς τιμωρίας ν'"ἀνιστορήσει" κεῖνο πού ἄλλον καιρό, ἀπαιτοῦσε τήν πιό ἀπόλυτη μυστικότητα. Μά δέν εἶναι καθόλου σίγουρο πώς ἐτούτη ἡ διαδικασία στάθηκε γενική. Σέ κάμποσους πρωτόγονους πολιτισμούς, ὅπου οἱ μυητικές τελετές εἶν'ἀκόμα ζωντανές, διηγιοῦνται καί ἱστορίες πούχουνε κατασκευή μυητική κι αὐτό γίνεται ἐδῶ καί πολύν καιρό.

Μποροῦμε λοιπόν νά ποῦμε πώς τό παραμύθι ξαναφτιάχνει σ'ἄλλο πλάνο καί μ'ἄλλα μέσα τό μυητικό σενάριο τό ὑποδειγματικό. Τό παραμύθι στό ἐπίπεδο τοῦ φανταστικοῦ ἀνιστορεῖ τή μύηση ξανά καί τήν ἐπεκτείνει. Διασκέδαση ἤ φυγή μπορεῖ ν'ἀποτελεῖ μονάχα γιά τή συνείδηση τήν κοινοτυποποιημένη καί μάλιστα γιά τή συνείδηση τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου. Μά στή βαθιά ψυχή τά μυητικά σενάρια κρατᾶνε τή σοβαρότητά τους κ'ἐξακολουθοῦνε νά μεταδίνουνε τό μήνυμά τους, νά φέρνουνε μεταλλαγές. Δίχως νά τό παίρνει εἴδηση καί νομίζοντας πώς διασκεδάζει ἤ πώς ξεφεύγει ἀπ'τήν πραγματικότητα ὁ ἄνθρωπος τῆς νεώτερης κοινωνίας δέχεται ἀκόμα τήν εὐεργετική ἐπίδραση αὐτῆς τῆς φανταστικῆς μύησης πού δίνουνε τά παραμύθια. Μποροῦμε λοιπόν ν'ἀναρωτηθοῦμε μήπως τό παραμύθι ἔγινε πολύ νωρίς μιά εὔκολη λαϊκή δεύτερη ἔκφραση τοῦ μύθου καί τῆς μυητικῆς τελετῆς, μήπως ὁ ρόλος του παραμυθιοῦ στάθηκε νά

---

1. Σημ. μετ. Σύγχρονός μας ὀλλανδός γερμανολόγος καί λαογράφος
2. Σημ. μετ. Εὐχάριστο τέλος.

παρουσιάσει ξανά τίς "μυητικές δοκιμασίες" στό πλάνο τοῦ φαντα - στικοῦ καί τοῦ ὀνειρικοῦ. Αὐτή ἡ ἄποψη θά παραξενέψει μονάχα κείνους πού θαρροῦνε πώς ἡ μύηση εἶναι φαινόμενο ἀποκλειστικό τοῦ ἀνθρώπου τῆς παραδοσιακῆς κοινωνίας. Ἀρχίζουμε σήμερα νά κατα - λαβαίνουμε πώς αὐτό πού ὀνομάζουμε "μύηση" συνυπάρχει μέ τήν ἀν- θρώπινη κατάσταση, πώς τήν κάθε ζωή τήν ἀποτελεῖ ἀδιάκοπη σειρά ἀπό "δοκιμασίες", ἀπό "θανάτους" κι ἀπό "ἀναστάσεις", ὅποιοι κι ἄν εἶν' ἄλλωστε οἱ ὅροι πού μεταχειρίζεται ἡ νεώτερη γλώσσα γιά ν' ἀποδώσει τοῦτα τά βιώματα, πού στήν ἀρχή ἤτανε θρησκευτικά.

Μίρτσεα Ἐλιάντ (Mircea Eliade, σύγχρονός μας ρουμάνος καθη- γητής τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Σικάγου. Ἀπό τό "Ὄψεις τοῦ μύθου". Μετάφρ. Μαρ. Οἰκονόμου

ΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΙΑΙ

συνέχεια ἀπό τό προηγούμενο Δελτίο καί τέλος

Ὅταν βλέπωμεν κάτι τό δυσάρεστον, πρέπει νά λέγωμεν: Αὐτό δέν ἔχει δύναμιν, διότι δέν εἶναι ἐντός τοῦ Θείου Σχεδίου, τό ὁποῖον εἶναι τέλειον εἰς ὅλα, εἰς ὅλας τάς ἐκδηλώσεις του. Κατ' αὐτόν τόν τρόπον οἰκοδομοῦμεν σκέψεις ὑγιεῖς καί ἕνα νέον κόσμον μέ νέα συ- στήματα σκέψεως ἐκριζώνοντες παλαιάς συνηθείας, ἐγκαθιστῶντες εἰς τό εἶναι μας ἀρχάς καί δυνάμεις ἐποικοδομητικάς διά τό σῶμα μας καί διά τό περιβάλλον μας.

Ὅταν βλέπωμεν κάποιον ἀσθενῆ ἤ ἀκούωμεν νά διηγοῦνται τήν τραγωδίαν ἑνός ἀσθενοῦς, πρέπει νά λέγωμεν: Αὐτό δέν ἔχει δύνα- μιν, διότι δέν εἶναι Θεία Ἐκδήλωσις. Ἡ Θεία Ἐκδήλωσις κατά νό - μον εἶναι πάντοτε τελειότης. Οὕτως ἀποφεύγομεν μορφήν - σκέψιν ἡ ὁποία ἴσως ἀποβῇ δύναμις μικρά ἤ μεγάλη καί δυνηθῇ νά δώσῃ τήν χαριστικήν βολήν εἰς τόν ἄρρωστον καί σώζομεν τόν ἑαυτόν μας ἀπό τόν κίνδυνον νά ὑποστῇ τά συμπτώματα τοῦ ἀσθενοῦς. Διότι λόγῳ ηὐ- ξημένης δεκτικότητος δυνατόν νά δεχθῇ τήν κακοποιόν ἐπίδρασιν τῆς μορφῆς-σκέψεως.

Πρέπει νά τονισθῇ ὅτι διά νά γίνῃ τις ἱκανός διά τούς ἀνω- τέρους διαλογισμούς χρειάζεται ἄσκησις.

Ἐάν κατορθώσωμεν νά ἀποκτήσωμεν τοιοῦτον σύστημα σκέψεως θά γίνωμεν λειτουργοί τῆς ἀποπερατώσεως τοῦ Θείου Σχεδίου, θά συν - εργασθῶμεν μέ τήν ἀόρατον ἀδελφότητα ἡ ὁποία προσπαθεῖ νά ἐλατ - τώσῃ τόν ἀνθρωπίνην δυστυχίαν, θά ἐλαφρύνομεν τήν ἀτμόσφαιραν ἀπό τά στοιχεῖα τά φθοροποιά τά ἐργαζόμενα διά τήν δυσαρμονίαν, τά ἀντιστρατευόμενα τό ἔργον τῆς Θείας Ἁρμονίας καί Εἰρήνης, ἀπό τά στοιχεῖα ἐκεῖνα τά ὁποῖα δέν ἐπεικονίζουν τήν τελειότητα τοῦ Θεοῦ.

"Ἔσεσθε οὖν καί ὑμεῖς τέλειοι, ὥσπερ καί ὁ πατήρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς τέλειός ἐστιν", εἶπεν ὁ γλυκύς Ἰησοῦς.

῾Υπάρχουν περιπτώσεις πού ὁ ἄνθρωπος ἀσθενεῖ καί γενικῶς ὑποφέρει, μολονότι ἐφαρμόζει ὅσα ἐξεθέσαμεν ἀνωτέρω. Καί διερωτώμεθα διατί νά ὑποφέρῃ τόσον ἄνθρωπος καλός. Εἰς αὐτάς τάς περιπτώσεις πταίει ἀσυνείδητα ὁ ἴδιος. Οἱ θεόσοφοι γνωρίζουν τόν νόμον τοῦ ΚΑΡΜΑ. ᾿Επειδή εἶναι πολύ εὐρύ τό θέμα αὐτό θά πῶ μόνο λίγες λέξεις. Κάρμα εἶναι λέξις σανσκριτική καί θά πῆ πρᾶξις. Εἰς τάς περιπτώσεις αὐτάς ἔγιναν εἰς προηγουμένας ζωάς πράξεις δημιουργήσασαι χρέη τά ὁποῖα πρέπει νά ἐξοφληθοῦν διά νά δυνηθῇ ἡ ψυχή νά λάβῃ καί νά ἀφομοιώσῃ πεῖραν καί οὕτω νά ἐξελιχθῇ καί νά ἀνυψωθῇ.

Καί εἰς αὐτάς τάς περιπτώσεις, πού θεωροῦνται αἱ βαρύτεραι διά τάς ἀσθενείας τοῦ σώματος, ἐπιτυγχάνομεν τήν ἀνακούφισιν τοῦ ἀσθενοῦς διά τῆς πνευματικῆς θεραπείας ἤ καί τήν ἴασιν ἀκόμη, ἐάν ὁ ἀσθενής εἶναι λίαν δεκτικός. ῾Η ἀποτοξίνωσις τοῦ ψυχικοῦ ὀργανισμοῦ ἀπό τά διάφορα κακά συναισθήματα, ἡ καθημερινή καί διαρκής προσευχή πρός τό ῾Υπέρτατον ῎Ον μέ πραγματικήν πίστιν καί μέ αἴτησιν συγγνώμης διά τά ἑκούσια καί τά ἀκούσια σφάλματα τῶν περασμένων ζωῶν μας καί τῆς παρούσης, διευκολύνουν τόν πνευματικόν θεραπευτήν εἰς τήν πραγματοποίησιν τῆς θεραπείας. Προϋπόθεσις τῆς θεραπείας εἶναι καί ἡ ἀπόλυτος ἠρεμία, ἡ ἀπόλυτος γαλήνη τοῦ ἀσθενοῦς. Θά μοῦ πῆτε: Πῶς εἶναι δυνατόν μέσα εἰς τήν βιοπάλην, μέσα εἰς τόν ἀγῶνα τῆς ζωῆς, νά μή συναντήσωμεν ἀντιξοότητας καί δυσαρμονικάς καταστάσεις; ᾿Ασφαλῶς θά συναντήσωμεν, ἀλλά ἡ διεκδίκησις τῶν δικαιωμάτων μας πρέπει νά γίνεται μέσα εἰς τά πλαίσια τῆς ἀγάπης. ῎Ας μή βλέπωμεν τό κακόν. Μέ τήν ἀγάπην δέν βλέπομεν τό σφάλμα, τό ἄδικον. Διεκδικοῦμεν τά δικαιώματά μας, ἀλλά τά διεκδικοῦμεν ἀγαπῶντες τόν ἀδικοῦντα.

Διά τοῦτο ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι ἐκεῖνο πού πρέπει πολύ νά προσπαθήσωμεν νά ἐπιτύχωμεν εἶναι ἡ κυριαρχία ἐπί τῶν συναισθημάτων μας. ῾Ο καταστροφεύς ἐγωισμός εἶναι φθορά. Χαλᾶ τό κάθε θεάρεστον ἔργον καί τό μεταβάλλει εἰς καταστρεπτικόν. ῾Η ἀποβολή τοῦ ἐγωισμοῦ ἀπό τήν καρδιά ἐξασφαλίζει διαρκῆ ὑγείαν. ῞Οταν τό ἐπιτύχωμεν, αὐτομάτως θά πλημμυρίσωμεν ἀπό ἠρεμίαν καί ἀγάπην. Καί μέ αὐτά τά ἐφόδια λύονται καί τά πλέον δύσκολα προβλήματα. ῾Η ἀγαλλίασις πού προσφέρει ἡ θεία ἀγάπη εἶναι ὑγεία, εἶναι θεραπεία, εἶναι ἀνάτασις ψυχῆς, ἐν ἀντιθέσει πρός τήν ἀγωνίαν καί τήν προσκόλλησιν, πού ἀποτελοῦν ἀσθένειαν.

῾Η πραγματική ἀγάπη καρπούς ἀφθονίας καί ὑγείας προσφέρει. Δῶρον θαυμάσιον, δῶρον μεγίστης σπουδαιότητος εἶναι ἡ ἀγάπη, ἡ πηγάζουσα ἀπό τό κέντρον τῆς καρδιᾶς σας, ἡ ἀναβλύζουσα ἀπό κάθε καρδιά. Εἶναι ἡ ὡραιότης τῶν ὡραιοτήτων, τό κάλλος τῆς παγκάλου φύσεως τῆς ῾Υψίστης Θεότητος.

῾Η ἁρμονία εἶναι διά τόν ἄνθρωπον ὑγεία, χαρά, ἀφθονία. Διά τῆς ἁρμονίας καί τῆς ἠρεμίας φθάνομεν εἰς τήν κατανόησιν, εὑρίσκομεν τήν ἀλήθειαν.

Εἰς τήν ἐποχήν μας ὁ πνευματικός θησαυρός ἔχει ξεπέσει. ῾Η

ὑλιστική ἀμάθεια νομίζει ὅτι μόνον κατασκευάζων πυραύλους ἀνέρχεται ὁ ἄνθρωπος καί ἑτοιμάζων ταξίδια εἰς τό διάστημα, ὅτι μόνον εἰς αὐτό συνίσταται ἡ πρόοδος, ὅτι ὁ νοῦς φθάνει εἰς τό ἄγνωστον θεῖον. Εἰς αὐτήν τήν λεγομένην πρόοδον ὁ καρκίνος πολλαπλασιάζεται μέ ἀποτέλεσμα ἕνας εἰς τούς τρεῖς νά πεθαίνῃ ἀπό καρκίνον. Θά ἦσαν θεάρεστα ὅλα αὐτά τά ἔργα, ἐάν ἐγίνοντο ταπεινά καί πρός πραγματικήν ἐξύψωσιν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους καί ὄχι μέ ἐγωιστικήν ἅμιλλαν ποιός θά καταστρέψῃ τόν ἄλλον πρῶτος.

Ὁ νοῦς τῶν ὑλικῶν ἀνθρώπων δέν τροφοδοτεῖται ἀπό τάς δυνάμεις τοῦ καλοῦ, τροφοδοτεῖται ἀπό δυνάμεις μεγάλας μέν, ἀλλ' ἀντιδρώσας εἰς τό καλόν. Ἡ πρόοδος ἡ σχετική μέ ἐξωτερικά φαινόμενα δέν ὠφελεῖ ποσῶς τήν ψυχήν. Τουναντίον ἡ γνῶσις τοῦ νοῦ γίνεται τροχοπέδη διά τήν λογικήν καί ἐμποδίζει τήν ἀποβολήν τῆς τέφρας ἡ ὁποία καλύπτει τήν ψυχήν καί κρατεῖ αὐτήν εἰς τά στάσιμα, τά λιμνάζοντα νερά τῆς ἀπωλείας. Ὁ νοῦς πρέπει νά συμβαδίζῃ μέ τήν καρδιά ἠρέμως, ὥστε τό φῶς τό διδόμενον διά τήν πρόοδον νά φωτίζῃ τόν νοῦν πρός πραγματοποίησιν ἔργων, ἀλλά καί τήν ψυχήν πρός ἀνάτασιν αὐτῆς.

Τότε ἡ πρόοδος θά εἶναι ἀποτέλεσμα ἀλτρουϊστικῶν καί ἀνιδιοτελῶν ἐπιδιώξεων. Καί τότε ὁ ἄνθρωπος θά δυνηθῇ νά ἀπολαύσῃ τά ἀγαθά τῶν θείων ἐμπνεύσεων. (Τέλος).

Κώστας Ξύνδας

ΤΟΝ ΑΡΤΟΝ ΗΜΩΝ ΤΟΝ ΕΠΙΟΥΣΙΟΝ

'Από τίς ἑφτά αἰτήσεις τοῦ Πάτερ ἡμῶν τό "Τόν ἄρτον ἡμῶν τόν ἐπιούσιον δός ἡμῖν σήμερον" εἶναι ἴσως ἡ αἴτηση ἡ πιό ἀπελπισμένα ἀνθρώπινη. Καί σ'αὐτό τό "σήμερον", πού μόλις καί τό μουρμουρίζουμε, τρέμει ὅλη μας ἡ σάρκα ἡ ἀδύναμη, δέεται γιά τίς ὑλικές της ἀνάγκες. Ὧρες ὧρες μάλιστα ἀναρωτιόμαστε τρομαγμένοι γιατί νά μένει ὁ οὐρανός βουβός μπροστά σέ τόση δυστυχία."Επειτα σκύβουμε τό κεφάλι. Γιατί αὐτή στάθηκε ἡ πρώτη καταδίκη τοῦ 'Αδάμ. Βέβαια ἄν ἔβρισκε ἡ ἀνθρωπότητα τό ζεστό ψωμί ἕτοιμο κοντά στίς γάργαρες πηγές, αὐτός θά ἦταν ὁ δρόμος πρός τό χαμένο Παράδεισο. Μά ὅσο δέν ὑπάρχει γιά τόν καθένα ἕνα ψωμί καί δουλειά γιά ὅλονῶν τήν ἀξιοπρέπεια, πρέπει νά φροντίζουν οἱ κοινωνίες νά δίνουνε στούς πεινασμένους νά τρῶνε. Καί τό νά ξέρουν πώς κάποιος δέ χόρτασε γίνεται βάρος γιά τή συνείδηση αὐτονῶν πού τό πετᾶνε τό ψωμί.

"Ετσι πρίν νά γίνει ἡ πείνα ἐπανάσταση, ἁρπαγή ἤ ἀδελφοκτονία, ἄν κάποιος ψωμί μᾶς γυρέψει, ἄς τοῦ δώσουμε χωρίς νά τό συζητήσουμε μέ τήν κοιλιά μας ἤ μέ τήν τσέπη μας.

Ἡ τέταρτη αἴτηση πρός τόν Οὐράνιο Πατέρα ἄς μή γίνει κατηγόρια γιά τά παιδιά τῆς Γῆς.

Νίνο Σαλβανέσκι (Nino Salvaneschi), ἰταλός συγγραφέας
'Από "Τό βιβλίο τῆς ψυχῆς". Μετάφρ. Νίτσας Ξύνδα

ΕΛΕΟΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

Ὦ υἱέ τοῦ ἀνθρώπου! Ἄν ἀποβλέπῃς εἰς τό Ἔλεος, μήν ἐπιδιώκῃς ἐκεῖνο τό ὁποῖον θά ὠφελήσῃ ἐσέ, ἀλλά ἐπίμενε εἰς ἐκεῖνο πού θά ὠφελήσῃ τούς ὁμοίους σου. Ἄν ἀποβλέπῃς εἰς τήν Δικαιοσύνην, ἔκλεξε διά τούς ἄλλους ἐκεῖνο πού ἐξέλεξες διά τόν ἑαυτόν σου.

Μπαχά'ού λλάχ, πέρσης θρησκευτικός ἡγέτης
'Από τούς "Λόγους τοῦ Παραδείσου"
Μετάφρ. Δ. Σ. Δεβάρη (ἀπό τό βιβλίο τοῦ J. E. Esslemont
"Μπαχα'ού'λλάχ καί ἡ νέα ἐποχή"

ΚΑΤΑΔΙΚΟΣ

συνέχεια ἀπό τό προηγούμενο Δελτίο

Πέφτουν οἱ πάγοι θρύψαλα,
βροντοῦν τ'ἀστροπελέκια,
κ'οἱ ἀητοί μ'ὀλάνοιχτα φτερά
στόν ἄνεμο παλεύουν.
Μῆνες περνοῦν.
Τώρα οἱ πλαγιές ἀνθίσανε
κ'ἐγώ στούς ἤσκιους ξαπλωμένος
μέ τά πουλάκια τραγουδῶ:

"Χώρα δικιά μας τό βουνό μας
καί τοῦ βουνοῦ μας τά χωριά,
καί σπίτι μας μονάκριβο
οἱ ἀπάτητες κορφές του".

Κ'ἔγινα ἐγώ ὁ 'Εκδικητής.

Ἔρχονται γύρω μου οἱ φτωχοί μέ τ'ἄδεια χέρια
καί φεύγουν φορτωμένοι μέ χρυσάφι
καί μπρός μου οἱ πλούσιοι προσκυνοῦν.
Θεός γιά μένα δέν ὑπάρχει,
μ'ἔχουνε διώξει οἱ ἐκκλησιές,
Ὦ Μῖσος, Μῖσος σέ λατρεύω...
Κ'εἶναι ἡ ψυχή μου ἀτσάλι.
Κοιτάξετε πουλάκια τό μαχαίρι μου
πού στήν καρδιά τῶν ἄδικων
τόν πανικό σκορπᾶ...
Μά ἐσεῖς πού μεθυσμένα μές στό φῶς
τόν ἔρωτα καί τή χαρά σας τραγουδᾶτε,
κλάψτε με, κλάψτε μέ πουλιά.

Βροχή καί μούχλα στάζει ἡ φυλακή μου,

Οἱ ἀράχνες, μαῦρες σκιές, σαλεύουνε στούς τοίχους
καί στίς γωνιές κόκκινες φλόγες βγαίνουν
καί ξωτικά πηδοῦν.

(Συνεχίζεται)

'Αγλ. Ζάννου. 'Από τά "Ποιήματα"

ΕΙΣ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΜΕΓΙΣΤΟΥ ΜΑΡΤΥΡΟΣ

"Μακάριοί ἐστε ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καί διώξωσι καί εἴπωσι πᾶν πονηρόν ρῆμα καθ' ὑμῶν ψευδόμενοι, ἕνεκεν ἐμοῦ".

Πᾶσα προσπάθεια ὑπέρ κινδυνευόντων καί διωκομένων εἰς τό ὄνομα 'Ε κ ε ί ν ο υ γίνεται, τοῦ μεγίστου μάρτυρος, τοῦ διωχθέντος καί ὀνειδισθέντος καί βασανισθέντος, τοῦ ταυτισθέντος μετά τοῦ ἐν ἡμῖν πᾶσι ζῶντος Λόγου.

Πᾶν ὅ,τι γίνεται δι' οἱονδήποτε διωκόμενον γίνεται εἰς τό ὄνομα τοῦ Μεγάλου Διωχθέντος.

'Εν τῷ προσώπῳ παντός διωκομένου ἴδετε τόν 'Εσταυρωμένον Λόγον.

Εἰς πᾶσαν ποινήν θανάτου, εἰς πάντα βασανισμόν καί προπηλακισμόν ἄς ἴδωμεν τόν Πάσχοντα Θεόν.

'Ενώπιον παντός μαρτυρίου, πάσης θυσίας χάριν οἱουδήποτε ἰδανικοῦ στῶμεν εὐλαβῶς, ἀνακράζοντες ἔσωθεν: "Σήμερον κρεμᾶται ἐπί ξύλου ὁ ἐν ὕδασι τήν γῆν κρεμάσας".

Ι. Μ. Σ.

ΕΚΕΙΝΟΙ ΠΟΥ ΦΕΥΓΟΥΝ

ΣΠΥΡΟΣ ΓΛΥΚΙΩΤΗΣ

Κι ἄλλος ἀγαπητός μας ἀδελφός ἔφυγε ἀπ' τόν γήινο κόσμο μας. 'Ο Κερκυραῖος γιατρός Σπύρος Γλυκιώτης. Ἦταν μέλος μας ἀπ' τόν πρῶτο καιρό πού ἱδρύθηκε ἡ Θεοσοφική μας Ἕνωση. Καί ἦταν ἕνα ἀπ' τά πιό θερμά καί ζωντανά μας μέλη. Ἄν καί ζοῦσε μακριά μας, μέ τήν τακτική του ἀλληλογραφία, μέ τό ἔντονο ἐνδιαφέρον του, τή σκέψη του καί τήν ἀγάπη του ἦταν σάν νά ζοῦσε ἐδῶ κοντά μας. Πάντα ἦταν πρόθυμος νά προσφέρει τή βοήθειά του καί πάντα στάθηκε ἕνας ἀληθινός ἀδελφός, ἕνας ἀληθινός θεόσοφος.

Ἡ Θεοσοφική Ἕνωση τοῦ εὔχεται φωτεινή πρόοδο, ἔντονη δράση καί γοργή ἄνοδο μέσα στούς ἀραιούς κόσμους ὅπου τώρα ζεῖ.

Η Θ. ΕΝ.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

(συνέχεια)

		Σελ.
	ΜΥΗΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ	
'Αγλ. Ζάννου	'Ο "Πάρσιφαλ" τοῦ Βάγκνερ	42
Ρ. Ταγκόρ	'Η νεράϊδα (παραμύθι)	45
Μίρτσεα 'Ελιάντ	Μύηση καί παραμύθι	47
	ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ	
Κώστα Ξύνδα	Αἱ πνευματικαί θεραπεῖαι	48
	ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ	
Νίνο Σαλβανέσκι	Τόν ἄρτον ἡμῶν τόν ἐπιούσιον	50
Μπαχα'ου'λλάχ	"Ελεος καί δικαιοσύνη	51
'Αγλ. Ζάννου	Κατάδικος (ποίημα)	51
Ι.Μ.Σ.	Εἰς τό ὄνομα τοῦ Μεγίστου Μάρτυρος	52
	ΕΚΕΙΝΟΙ ΠΟΥ ΦΕΥΓΟΥΝ	
Θ. ΕΝ.	Σπύρος Γλυκιώτης	52

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΘΥΡΣΟΣ

ΑΥΤΟΝΟΜΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ Θ. ΕΝ.

"Αν. Μπέζαντ	Οἱ βασικοί νόμοι τῆς θεοσοφίας	δρ. 25
Αιμέ Μπλέκ	Στούς πονεμένους	20
Μέϊμπελ Κόλλινς	Φωνή ἀπό μακριά	10
Τίμου Βρατσάνου	'Ο ἑπτασύνθετος ἄνθρωπος	10
Καλ. Κουτσογιάννη	Θεοσοφικαί ὁμιλίαι τόμ. Α΄	25
"Αν. Μπέζαντ	'Η ἀρχαία σοφία	60
Καλ. Κουτσογιάννη	Θεοσοφικαί ὁμιλίαι τόμ. Β΄	20
Δημ. Νομικοῦ	Θεοσοφικαί μελέται	25
	ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ	
Λεωνίδα Πολυμερόπουλου	'Η ροδοσταυρική θεραπεία	15
"Εμμετ Φόξ	'Η ἐπί τοῦ "Ορους 'Ομιλία καί ἡ Κυριακή Προσευχή	30
Μέϊμπελ Κόλλινς	Φῶς ἐπί τῆς 'Ατραποῦ	35

ὁδὸς ἄνω κατω μίη
ΘΕΟΣΟΦΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ